REV. JŌSHŌ ADRIAN CÎRLEA

ADEVĂRATA ÎNVĂȚĂTURĂ DESPRE BUDDHA AMIDA ȘI TĂRÂMUL PUR

CRAIOVA, 2016

Sangha Buddhistă Jodo Shinshu din România
www.shinbuddhism-romania.info – site-ul oficial
www.josho-adrian.blogspot.com – blogul personal al autorului

Adrian Gheorghe Cîrlea
Oficiul postal 3, ghiseul postal 3,
Casuta postala 615, cod 200900
Craiova, Dolj,
România

telefon: 0725854326
e-mail: josho_adrian@yahoo.com

De acelaşi autor:

Buddhismul Compasiunii, editura Sitech, Craiova, 2005,republicată pentru distribuţie gratuită de Corporate Body of the Buddha Educational Foundation, Taiwan (2007)

Calea acceptării – comentariu la Tannisho, publicată pentru distribuţie gratuită de Corporate Body of the Buddha Educational Foundation, Taiwan (2010)

Învăţături buddhiste Jodo Shinshu, Dharma Lion Publications, Craiova, 2011, retipărită pentru distribuţie gratuită de Corporate Body of Buddha Educational Foundation, Taiwan, 2013

Cele 48 Legăminte ale lui Buddha Amida publicată pentru distribuție gratuită de Corporate Body of the Buddha Educational Foundation, Taiwan, (2015)

Printed and donated for free distribution by
The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation
11F., 55 Hang Chow South Road Sec 1, Taipei, Taiwan, R.O.C.
Tel: 886-2-23951198, Fax: 886-2-23913415
E-mail: overseas@budaedu.org

Dedic această carte părinților și bunicilor mei din această viață (Gheorghe, Tamara, Constantin, Ioana, Gheorghe, Cristina) și din cele trecute.
Fie ca ei să aibă întotdeauna pace, iubire și fericire în suflet, să se încreadă în Buddha Amida și să se nască în Tărâmul Său Pur.

CUPRINS

INTRODUCERE

Această carte face parte dintr-un proiect pe termen lung început în urmă cu câțiva ani ca reacție la apariția în sangha (comunitatea) Jodo Shinshu internațională a unor viziuni greșite care amenință să distrugă șansa multora de a asculta Dharma autentică despre Buddha Amida. Ea este, de asemenea, o muncă în desfășurare iar cititorii se pot aștepta să revin mai devreme sau mai târziu cu noi ediții și îmbunătățiri.

După cum știm, Dharma este a doua din Cele Trei Comori (Buddha, Dharma, Sangha) în care ne refugiem când devenim discipoli buddhiști. Pe scurt, rolul Sangha este de a asigura o transmisie autentică a Dharmei așa cum a fost ea propovăduită de Buddha Shakyamuni și Maeștrii tradiției noastre, pentru ca toți să putem primi credința (shinjin) și să atingem Buddheitatea în Tărâmul Pur. Fără o astfel de transmisie corectă nu există de fapt, nicio o sangha și nici o șansă de a atinge eliberarea din nașterile și morțile repetate.

Mai mult decât atât, Dharma este medicamentul suprem oferit de Buddha, cel mai bun Doctor, iar când îl primim trebuie să avem atitudinea unor pacienți smeriți și recunoscători, a căror sănătate și salvare depinde în întregime de prescripția Doctorului și de administrarea corectă a medicamentului. Dacă suntem preoți și învățători nu putem fi delăsători în ceea ce privește salvarea ființelor din naștere și moarte, la fel cum un bun farmacist nu oferă otravă celor care vin la el să primească medicamentul prescris de doctorul lor.

Atât timp cât noi înșine nu suntem Doctori (Buddhași) nu avem autoritatea de a schimba Medicamentul (Dharma), rolul nostru fiind doar acela de a acționa asemenea unui bun farmacist care oferă celorlalți exact ceea ce le-a prescris Doctorul (Buddha). Cu adevărat, Amida Dharma nu este proprietatea noastră iar atunci când ne referim la ea trebuie să ne comportăm ca niște transmițători, nu ca și cum am fi creatori acesteia. Exact asta încerc să fac aici - să arăt adevărata învățătură despre Buddha Amida și Tărâmul Său Pur, contracarând în

același timp unele dintre cele mai răspândite viziuni greșite ale vremurilor noastre.

Vorbind la modul general, există două mari categorii de înţelegeri greşite care trebuiesc evitate de adepţii şcolii noastre: 1) eternalismul şi 2) nihilismul.

Din prima categorie face parte credinţa într-un zeu creator şi etern iar în a doua sunt cuprinse negarea vieţii de după moarte, a renaşterii, precum şi a existenţei transcendente a Buddhaşilor şi a tărâmurilor asociate cu aceştia, mai ales a lui Buddha Amida şi a Tărâmului Său Pur. Ambele apar în diferite forme în sangha noastră internaţională şi ambele trebuie contracarate de orice adept autentic şi mai ales de către acei preoţi şi învăţători care sunt responsabili cu transmisia corectă a Dharmei despre Buddha Amida.

În această carte voi trata aceste două categorii de viziuni greşite în două părţi:

1) Adevărata învăţătură despre Samsara
2) Adevărata învăţătură despre Buddha Amida şi Tărâmul Său Pur

Cele două sunt strâns legate între ele, prima servind ca introducere la ultima şi totodată oferind celor interesaţi câteva noţiuni fundamentale despre lumile samsarice, karma, natura de Buddha, Nirvana şamd, care sunt foarte importante în înţelegerea învăţăturii despre Buddha Amida şi Tărâmul Său Pur.

Astfel, în timp ce ascultă învăţătura lui Buddha Shakyamuni despre Samsara şi Tărâmul Pur al Iluminării, aspiraţia autentică de a scăpa din prima şi dorinţa de a renaşte în a doua poate apărea în mintea şi inima cititorului. Dacă acest lucru se va întâmpla, atunci eforturile de a scrie această carte nu au fost în zadar.

Namo Amida Butsu,
Josho Adrian Cîrlea

București,
21 Noiembrie 2559 era buddhistă/ 2015 e.n.

PARTEA I
ADEVĂRATA ÎNVĂŢĂTURĂ DESPRE SAMSARA

Învăţătura buddhistă despre om, karma şi renaştere

Samsara este ciclul naşterilor şi morţilor repetate prin care fiinţele neiluminate sunt nevoite să treacă din cauza propriilor iluzii şi patimi oarbe. Însă înainte de a intra în detalii pe această temă, haideţi să înţelegem cum explică buddhismul noţiunile de „fiinţă”, „persoană” „karma” şi „renaştere”.

Imaginati-vă că aveţi înaintea voastră un automobil. Acum închipuiti-vã cã desfaceti una din roti si cã o puneti deoparte. Este aceastã roată automobilul? Luati apoi o altă roatã si procedati la fel punându-vã aceeasi întrebare. Continuati sã desfaceti automobilul în bucăti si nu vã opriti pânã când nu a mai rãmas nici o piesã asamblată. Întrebati-vă acum din nou: sunt toate aceste componente luate separat, automobilul? Este usa aceasta, automobilul, roata aceasta ori volanul acesta? Vã veti da seama în mod logic cã rãspunsul este nu. Atunci, ce este de fapt automobilul? Răspuns: Un nume pentru un ansamblu de elemente aflate împreunã.

Ce este omul din punct de vedere buddhist? Un ansamblu de diverse senzatii, sentimente, idei, gânduri etc., aflate împreunã la un moment dat. Caracteristica fundamentalã a acestui ansamblu este miscarea, dinamismul. Ceea ce vedeti voi când vã uitati la un om este o imagine a acestei miscãri, o imagine a acestui ansamblu aflat în continuã miscare. Dacã vã uitati la acea persoanã când avea trei ani nu vedeati acelasi lucru. Asta deoarece atunci ati fi observat alt aspect al miscãrii. Elementele constitutive ale personalitãtii ar fi avut atunci un alt aspect si o altã formã. Peste 20 de ani veti vedea, spre exemplu, un alt Ion, George sau Mihai. Ceva se mai pãstreazã, însã în acelasi timp ceva se schimbã. Eu nu sunt identic cu cel de la trei ani, si peste 20 de ani nu voi mai fi complet la fel cu cel de acum. Aceasta în buddhism se numeste doctrina non-egoului.

Toate lucrurile existã datoritã cauzelor si conditiilor, asadar ele nu au o naturã propie, o identitate neschimbabilã. De aceea, se spune despre ele cã sunt vide. Când cauzele si conditiile se întrunesc un anumit lucru existã, când ele dispar acel lucru dispare de asemenea. Când cauzele si conditiile se schimbã acel lucru se schimbã si el.

Sa revenim insa la parabola automobilului. Ce pune în miscare acest ansamblu numit om? Buddhismul spune: dorinta, setea. Diversele noastre dorinte si tendinte ne fac sã mergem în cutare sau cutare directie, ne schimbã istoria personalã si dau nastere la karmã, la actiune.

Karma este legea cauzei si a efectului. Cuvântul “karma” vine de la termenul sanscrit “karman” ce înseamnã actiune. Actiune cu gândul, cu fapta si cuvântul. Existã asadar, trei tipuri de karmã: a gândirii, a vorbirii si a corpului. Tot ceea ce gândim, spunem si facem va avea un efect în istoria noastrã personalã. Ceea ce suntem noi acum, este rezultatul a ceea ce am gândit, spus si fãcut în trecut, în altã viatã sau în viața actualã, iar ceea ce gândim, spunem si facem în prezent ne va crea pe noi în viitor.

Am zis cã omul se aflã în continuã schimbare si cã peste zece ani, spre exemplu, nu mai este identic cu cel de acum. Am spus însã, cã desi nu mai este identic, ceva totusi se pãstreazã; ei bine, acest ceva este continuitatea cauzalã. Când un țăran dã foc unei grãmezi de paie iar focul se extinde în tot satul si arde casa unui alt țãran de la celãlalt capãt al comunei, primul țãran ar putea spune cã el nu este cu nimic vinovat de acest dezastru, pentru cã focul ce a ars casa țãranului de la celãlalt capãt al comunei nu este identic cu flacãra folositã de el la aprinderea paielor sale. Existã însã, o continuitate cauzalã între primul foc si cel care a ars casa celui de-al doilea țãran. Asa stau lucrurile si în ceea ce priveste karma.

Ansamblul aflat în continuã miscare, adicã omul, e pus în miscare de dorințã, care genereazã karmã. Noi suntem produsul karmei noastre. Karma poate dura la nesfârșit și determinã naşterea noastră într-o altă viaţă. Așadar, am ajuns la ceea ce se numeste "reîncarnare". Din punct de vedere buddhist însã, cuvântul mai potrivit este "renaștere". Când zicem reîncarnare este ca și cum ne-am referi la faptul cã ar exista ceva de sine stãtãtor și neschimbabil care trece de la un corp la altul. Noi însã, în prezentarea noastrã, am specificat faptul cã ansamblul numit om se aflã în continuã miscare și transformare. Asadar, cuvântul renaștere este mai potrivit. Omul,

chiar și în viata obisnuitã moare și renaste în permanențã, în funcție de schimbãrile care apar în tendințele și dorințele sale. Am dat mai înainte exemplul cu vârsta de trei ani si cea de 20. Și din punct de vedere fizic se știe cã celulele noastre se schimbã complet dupã o anumitã perioadã de timp, asadar nici fizic nu mai suntem identici.

În momentul mortii karma personalã "decide" forma și vehicolul sau corpul pe care ființa îl va avea în urmãtoarea naștere. Dorințele noastre au nevoie de un vehicol care sã le urmeze si sã le împlineascã în altã viațã. Mediul în care ne naștem într-o altã viatã si forma pe care o vom avea depinde de karmã. Nici un om nu poate scãpa de karma sa, spune Buddha:

“Nici în cer, nici în mijlocul oceanului, nici în peșterile din munți: nu existã loc pe lumea aceasta unde sã te poti ascunde de (consecințele) faptele tale.”

Doctrina karmei ne învațã cã suntem complet responsabili de ceea ce suntem și de ceea ce vom deveni. Nimeni din afara noastrã, fie el zeu, om sau orice altã ființã, nu poate fi tras la rãspundere. Meritãm tot ceea ce ni se întâmplã, chiar dacã ne este greu sã acceptãm asta.

Buddha Dharma nu recunoaste existenţa unui zeu suprem şi creator al lumii

Sunt foarte îngrijorat de faptul că, în zilele noastre, mulţi oameni dinauntru sau dinafara comunităţii buddhiste încearcă să răspândească ideea că Buddha Shakyamuni nu a negat şi nici nu a afirmat existenţa lui Dumnezeu. În acest fel ei presupun că Cel mai Onorat din lume[1] a lăsat cumva o portiţă deschisă pentru astfel de interpretări şi că este ok pentru un discipol buddhist să creadă într-un zeu suprem şi creator al lumii, numit „Dumnezeu” de adepţii celor trei religii monoteiste de azi.

Însă, o astfel de opinie reprezintă o gravă eroare şi o falsificare a învăţăturii lui Buddha Shakyamuni. De fapt, Buddha a negat foarte clar şi vehement existenţa unei fiinţe supreme care a creat lumea, o conduce/susţine şi o va judeca la un moment dat. În acest capitol dar şi în cele următoare, nu intenţionez să intru în vreo dezbatere cu adepţi ai altor religii pe tema existenţei sau non-existenţei unui astfel de zeu suprem, **ci doar să arăt că Buddha Shakyamuni a negat această viziune, considerând-o iluzorie şi periculoasă**. Pe mine nu mă interesează ce susţin religiile monoteiste sau dacă unii aleg să creadă într-un zeu creator (este alegerea lor), ci ceea ce Buddha a propovăduit cu adevărat. Aşadar, dacă ne considerăm discipolii Lui, trebuie să-i cunoaştem poziţia asupra acestui subiect şi să o urmăm cu credinţă.

Este binecunoscut faptul că printre multele tradiţii religioase şi filosofice din vremea lui Buddha, ideea unei fiinţe supreme care a creat şi susţine universul era acceptată şi susţinută de mulţi. Exact din acest motiv, El nu a păstrat tăcerea, ci a propovăduit împotriva ei.

În *Discurs la invitaţia lui Brahma (Brahmanimantanika Sutra)*[2], Buddha spune povestea vizitei Sale în tărâmul celest al unui

[1] ”Cel mai Onorat din lume” este unul din titlurile lui Buddha.

[2] *Brahmanimantanika Sutra*, ce aparţine de *Majjhima Nikaya* 49, are o paralelă în *Madhyama Agama* (MĀ 78), aceasta fiind în concordanţă cu versiunea în limba pali a titlului ei – *“Brahma invitându-l pe Buddha”* (梵天請佛) şi cu faptul că

zeu puternic, numit Baka Brahma, pentru a-l convinge să renunţe la viziunile greşite despre el şi tărâmul său:

„Dragi călugări[3]*, stăteam odată la umbra unui copac Sala regal, în păduricea Subhaga din Ukattha. În acel moment, o viziune greşită a apărut în mintea lui Baka Brahma:*
‚Acest tărâm Brahma este permanent; durează la nesfârşit, este etern, complet în el însuşi; acest tărâm nu va dispărea niciodată, nici nu se naşte, nici nu decade, nici nu moare şi nici nu dispare; de asemenea, nu renaşte şi nici nu ai unde să evadezi de aici, pentru că nu există nimic dincolo de el.'
Aflând gândurile lui Baka Brahma, aşa cum un om puternic îşi întinde braţul, am dispărut de sub acel copac şi am reapărut în lumea Brahma".

După ce îl întâlneşte, Baka Brahma îi confirmă Celui Binecuvântat faptul că, într-adevăr, nutrea acele idei în mintea lui:

"Bunule domn, Acest tărâm Brahma este permanent; durează la nesfârşit, este etern, complet în el însuşi; acest tărâm nu va dispărea

---

Buddha se afla în păduricea Jeta de lângă Sravasti când a început relatarea evenimentelor. Prima parte din *Brahmanimantanika Sutra* apare de asemenea, ca discurs în Samyutta Nikaya sub numele *Brahma Baka Sutra* (S 6.4).3
Toate cele trei versiuni încep cu Baka Brahma care crede că tărâmul său este permanent şi suprem iar Buddha află de această viziune greşită şi decide să-l viziteze. Aparent, *Brahmanimantanika Sutra* este o prelungire a *Brahma Baka Sutra* (S 6.4) sau ultima este un rezumat al celei dintâi. Totuşi, mai degrabă putem spune că ambele texte au fost construite pe baza unui text original comun. Introducerile ambelor sutre sunt identice, însă în timp ce *Brahmanimantanika Sutra* este povestită la Ukkattha, *Brahma Baka Sutra* are loc la Sravasti. De asemenea, este foarte interesant de observat faptul că relatarea din Majjhima este dată la persoana întâi, cu Buddha însuşi povestind întâmplarea respectivă, în timp ce în Samyutta, aceasta este făcută la persoana a treia.
Atât *Brahma Baka Sutra* (S 6.4), cât şi versiunea MĀ 78 cad de acord asupra faptului că Buddha se afla în păduricea Jeta de lângă Sravasti. Mai mult decât atât, această relatare apare de asemenea, în *Baka Brahma Jataka*.
(Introduction to the English version of the *Brahmanimantanika Sutta*, de Piya Tan).
[3] Termenul era "Bhiksu", care înseamnă călugări. Shakyamuni începe această sutră (discurs) adresându-se direct călugărilor din jurul Său, fără ca aceştia să-i fi adresat vreo întrebare.

niciodată, nici nu se naşte, nici nu decade, nici nu moare şi nici nu dispare; de asemenea, nu renaşte şi nici nu ai unde să evadezi de aici pentru că nu există nimic dincolo de el.”

Auzindu-l, Shakyamuni încearcă imediat să-l corecteze, susţinând că nimic nu este cu adevărat permanent sau etern, nici chiar tărâmurile şi puterile zeilor:

“Vai, respectabilul Baka Brahma a căzut în ignoranţă, spunând că ceea ce este impermanent este permanent; că ceea ce nu durează, este durabil, ceea ce este pieritor, este etern, despre lucrurile incomplete ca fiind complete, despre ceea ce este supus decăderii, morţii şi renaşterii, că nu decade, nu moare şi nu renaşte; iar acolo unde există evadare din acest loc, el susţine că nu se poate scăpa, deoarece nu există nimic dincolo de el.”

Însă chiar atunci, pentru a-l întrerupe şi împiedica pe Buddha de la rostirea adevărului, demonul Mara[4] a posedat un membru al adunării lui Baka Brahma şi a intervenit în discuţie, adresându-i-se lui Buddha cu termenul “călugăre” (bhiksu), ca şi cum acesta ar fi un practicant obişnuit, inferior lui Brahma:

---

[4] *Nirvana Sutra* prezintă patru tipuri de demoni: 1) lăcomia, furia şi iluzia, 2) cele cinci skandha sau piedicile cauzate de funcţiunile fizice sau mentale, 3) moartea şi 4) demonul (sau demonii) ce sălăşluieşte în „Cerul zeilor care savurează manifestările celorlalţi” (Paranirmitavaśavartin). Aşadar, în textele buddhiste, cuvântul „demon” este uneori folosit în sensul de „demoni interni” sau iluziile şi patimile noastre, dar şi în sensul uneia sau mai multe fiinţe care îi disturbă pe ceilalţi şi îi împiedică de la atingerea eliberării din naşterile şi morţile repetate. Din păcate, în zilele noastre, unii aşa-zişi „buddhişti moderni” propagă ideea că maraşii sunt doar demoni interni iar nu externi, ceea ce contravine evident, învăţăturii lui Buddha. În ceea ce mă priveşte, eu îi încurajez pe prietenii mei Dharma să nu ia în seamă astfel de viziuni greşite, ci să se încreadă din toată inima lor în Buddha Amida, aceasta fiind cea mai bună cale de a fi protejaţi de influenţa unor astfel de fiinţe puternice, ele însele aflate în iluzie şi neiluminate.

„Atunci Mara cel rău, l-a posedat pe un membru din adunarea lui Brahma[5] *şi mi-a spus:*
‚Călugăre, călugăre, nu îl discredita, nu îl defăima. Pentru că acest Brahma este Marele Brahma, Cuceritorul de Necucerit, Atotştiutorul, Atotputernicul, Domnul Zeu, Făcătorul, Creatorul, Conducătorul suprem, Hirotonisitorul, Tatăl a tot ceea ce este şi va fi'".

Acest pasaj este extrem de important pentru că ne arată în modul cel mai evident, iluzia pe care Mara încearcă s-o ofere lui Brahma şi tuturor fiinţelor – aşa zisa existenţă a unui creator suprem care conduce totul. Astfel, menţionează unele din titlurile pe care toate religiile monoteiste le aplică zeului lor suprem: *"Atotştiutorul, Atotputernicul, Domnul Zeu, Făcătorul, Creatorul, Conducătorul suprem, Hirotonisitorul, Tatăl a tot ceea ce este şi va fi".*

În eforturile de a impune această viziune greşită, Mara încearcă să-şi înspăimânte audienţa spunând că înainte de Shakyamuni au mai fost şi alţi *„brahmani*[6] *şi pustnici"* care s-au împotrivit acestui zeu creator şi care, din cauza lipsei lor de credinţă, au renăscut după moarte în zonele de jos ale existenţei[7], în timp ce alţii care au crezut şi l-au slăvit pe Brahma au obţinut o renaştere superioară[8]. Apoi îl îndeamnă pe Buddha să se supună acestui Brahma suprem şi să nu acţioneze împotriva lui:

„Aşadar, călugăre, eu îţi spun:

---

[5] Trebuie menţionat faptul că, aici, Mara îl foloseşte pe *„un membru din adunarea lui Brahma"* ca pe un simplu comentator. De fapt, Mara l-a învins pe Brahma, acesta şi adunarea lui aflându-se definitiv sub influenţa sa.
[6] Aici sensul cuvântului "brahman" este de practicant/trăitor religios.
[7] *„Înaintea ta, călugăre, au mai existat în această lume, brahmani şi pustnici, […] care i-au desconsiderat şi detestat pe zei; care l-au desconsiderat şi detestat pe Prajapati; care l-au detestat şi desconsiderat pe Brahma şi care, după moarte au renăscut în trupuri inferioare".*
[8] *„Înaintea ta, călugăre, au existat în această lume, brahmani şi pustnici, care i-au slăvit pe zei şi au găsit bucurie în ei, care l-au slăvit pe Prajapati şi au găsit bucurie în Parajapati, care l-au slăvit pe Brahma şi au găsit bucurie în Brahma şi care, după moarte au renăscut în trupuri superioare."*

‚Vino şi fă ce îţi cere Brahma! Nu ieşi din cuvântul lui! Dacă mergi împotriva spuselor lui Brahma vei fi asemenea celui care încearcă să devieze apropierea gloriei cu un băţ sau omului care-i alunecă mâna de pe pereţii prăpastiei şi cade în hăul adânc – aşa va fi şi cu tine, călugăre. Vino, bunule domn şi fă numai ceea ce Zeul Brahma spune să faci! Nu ieşi din cuvântul lui Brahma. Oare nu vezi, călugăre, toată această congregaţie a lui Brahma adunată astăzi aici?' Apoi Mara cel rău m-a condus mai aproape de adunarea lui Brahma."

Însă Buddha l-a recunoscut imediat pe Mara sub deghizarea unui membru al suitei lui Brahma şi a expus tuturor înşelătoria lui. Din păcate însă, El era singurul de acolo care nu se afla sub influenţa lui Mara:

„După ce a spus cele de mai sus, i-am răspuns lui Mara:
‚Te cunosc şi te ştiu, demonule! Să nu cumva să gândeşti: ‚El nu ştie'. Tu eşti Mara cel rău iar Brahma şi adunarea lui Brahma au căzut în mâinile tale, au căzut în puterea ta. Tu, cel rău, crezi: 'această lume a căzut în mâinile mele! El, Buddha, a căzut de asemenea, în puterea mea!' Dar eu nu am căzut în mâinile tale, demonule; eu nu am căzut în puterea ta!'".

Astfel, când Baka Brahma intră din nou în discuţie o face doar pentru a-şi reafirma viziunile greşite menţionate anterior, la începutul acestei prezentări. Apoi, orbit de mândria lui zeiească, îl ameninţă pe Buddha, încercând să-l facă să i se supună:

„Călugăre, ţi-o spun foarte clar: ‚nu vei putea scăpa de aici. Din contră, îţi vei culege răsplata de greutăţi şi necazuri'". Dar […] *„dacă te vei baza pe Brahma*[9]*, vei fi aproape de mine şi vei sălăşlui în tărâmul meu iar eu îmi voi împlini voia asupra ta, te voi face smerit şi te voi pune acolo unde îţi este locul'"*.

Neînfricat, Buddha îi vorbeşte lui Brahma despre limitările lui, dovedindu-i că, în ciuda puterii pe care o are acum, datorită karmei

[9] Baka Brahma vorbeşte despre el însuşi la persoana a treia, pentru a-şi arăta superioritatea.

din trecut, asupra unei mari părţi a universului, există alte sfere de existenţă care sunt dincolo de domeniul lui şi zei (ei înşişi neiluminaţi) cu mult superiori:

„O Brahma, îţi cunosc destinul (karma), splendoarea şi decăderea.
Pe cât de departe luminează soarele şi luna în drumul lor pe cer,
Pe atât de mult străluceşte măreţia ta iar tu stăpâneşti peste acest univers de o mie de lumi.
Aici cunoşti toate lucrurile de sus şi de jos, îi ştii pe cei dominaţi de pofte şi pe cei liberi de ele,
cutare şi cutare existenţă, apariţia şi trecerea fiinţelor.

Astfel îţi cunosc eu, Brahma, întinderea stăpânirii tale şi strălucirea ta: Baka Brahma are atâta măreţie, Baka Brahma are atâta putere, Baka Brahma domneşte până aici şi aici.
Însă, Brahma, există alte trei corpuri şi lumi[10] *pe care tu nu le cunoşti şi nu le vezi, dar pe care eu le cunosc şi le văd."*

Astfel, Buddha îi spune că situaţia lui prezentă este de fapt, o decădere şi o involuţie din stări de existenţă superioare unde a sălăşluit cândva. **Precum tot ceea ce se ridică trebuie la un moment dat să coboare, Baka Brahma a căzut el însuşi din alte tărâmuri superioare atunci când karma ce-l adusese acolo s-a epuizat.** Însă, din cauza ignoranţei şi puterii sale limitate, nu îşi mai putea aduce aminte de vieţile petrecute acolo, dar prin viziunea Sa nelimitată de Buddha, Shakyamuni le putea vedea:

„(1) Există, o Brahma, lumea numită Abhasvara (Cerul Luminii Supreme)[11]*; naşterea ta aici a apărut după ce ai căzut de acolo*[12]*. Din cauză că te afli în acest loc de atât de mult timp, memoria ta s-a pierdut, aşa că nu ai cum să ştii sau să vezi asta, dar eu ştiu şi văd.*

---

[10] Acestea sunt al doilea Cer Dhyana, al treilea Cer Dhyana şi al patrulea Cer Dhyana din Lumea Formelor, împreună cu respectivele lor tărâmuri şi zei. Acestea sunt situate deasupra primului Cer Dhyana cu cele trei tărâmuri ale sale, singurul care se află sub influenţa lui Baka Brahma.
[11] Tărâmul cel mai înalt din al doilea Cer Dhyana.
[12] În sensul – "după ce karma bună care te-a făcut să te naşti acolo s-a epuizat, ai renăscut aici".

Aşa că, Brahma, în ceea ce priveşte cunoaşterea directă, tu şi cu mine nu ne aflăm deloc pe acelaşi nivel, pentru că în ce fel aş putea eu să ştiu mai puţin decât tine? De fapt, eu sunt cel ce ştie mai mult decât tine.

(2) Există, o Brahma, lumea numită Subhakrtsna (Cerul Purităţii Universale)[13]*; naşterea ta aici a apărut după ce ai căzut de acolo*[14]*. Din cauză că te afli în acest loc de atât de mult timp, memoria ta s-a pierdut, aşa că nu ai cum să ştii sau să vezi asta, dar eu ştiu şi văd. Aşa că, Brahma, în ceea ce priveşte cunoaşterea directă, tu şi cu mine nu ne aflăm deloc pe acelaşi nivel, pentru că în ce fel aş putea eu să ştiu mai puţin decât tine? De fapt, eu sunt cel ce ştie mai mult decât tine.*

(3) Există, o Brahma, lumea numită Brhatphala (Cerul Marilor Realizări)[15] *pe care tu nu o vezi şi nu o cunoşti dar pe care eu o văd şi o cunosc. Aşa că, Brahma, în ceea ce priveşte cunoaşterea directă, tu şi cu mine nu ne aflăm deloc pe acelaşi nivel, pentru că în ce fel aş putea eu să ştiu mai puţin decât tine? De fapt, eu sunt cel ce ştie mai mult decât tine.*

Apoi, pentru a-i dovedi lui Brahma limitările sale, Buddha îl provoacă să-şi dovedească puterea, fiecare dintre ei încercând să dispară dinaintea celuilalt:

„Acum, bunule domn, voi dispărea dinaintea ta! Brahma, dispari şi tu dinaintea mea dacă poţi!”
Bineînţeles că Brahma nu a putut să se facă nevăzut din faţa viziunii fără de obstacole a lui Buddha:

“Atunci, dragi călugări, Baka Brahma a gândit în mintea lui: ‘Voi dispărea dinaintea pustnicului Gotama[16]*! Voi dispărea dinaintea*

---

[13] Tărâmul cel mai înalt din al treilea Cer Dhyana.
[14] În sensul – “după ce karma bună care te-a făcut să te naşti acolo s-a epuizat, ai renăscut aici”.
[15] Al treilea tărâm din al patrulea Cer Dhyana.
[16] ”Gotama” sau Sidhartha Gautama este numele lui Buddha Shakyamuni de înainte de a atinge Iluminarea.

pustnicului Gotama!', dar a fost incapabil să dispară dinaintea mea".

Însă, în ceea ce-l priveşte pe Buddha, acest lucru nu a fost deloc dificil iar el a dispărut dinaintea lui Brahma şi a întregii lui adunări, îngăduindu-le doar să-i audă vocea[17]:

„Atunci, călugări, mi-am manifestat puterea şi am făcut în aşa fel încât Brahma şi adunarea lui nu puteau să mă vadă, însă îmi auzeau vocea. După ce am dispărut dinaintea vederii lor, am rostit următoarele cuvinte:

'După ce am văzut pericolul chiar în devenire şi în devenirea [sub forma] căutării non-devenirii[18], nu am susţinut niciun fel de devenire şi nici nu m-am agăţat de vreun fel de plăcere'".

Această întâmplare îi uimeşte pe Brahma şi pe cei din adunarea lui care încep să îşi dea seama de superioritatea lui Buddha, însă Mara intervine din nou, încercând de data aceasta să-l convingă pe Buddha să renunţe la propovăduirea unor astfel de idei şi să nu accepte discipoli:

„Atunci Mara cel rău a posedat un membru din adunarea lui Brahma şi mi-a spus:
‚Bunule domn, dacă asta ai înţeles tu şi asta cunoşti, nu te apuca să-i instruieşti pe discipolii tăi!
Nu propovădui Dharma discipolilor tăi!'"

Apoi, încearcă din nou să-l înfricoşeze pe Buddha, spunând că acei căutători spirituali care au făcut la fel ca El în trecut şi au propovăduit

[17] Pasajul următor a fost tradus după ediţia în engleză a lui Thanissaro Bhikkhu - *"Brahma-nimantanika Sutta: The Brahma Invitation"* (MN 49), translated from the Pali by Thanissaro Bhikkhu. Access to Insight (Legacy Edition), 17 December 2013, http://www.accesstoinsight.org/tipitaka/mn/mn.049.than.html

[18] Căutarea non-devenirii este de fapt tot un proces de devenire, care trebuie evitat şi el, căutarea non-devenirii fiind de fapt o capcană mentală. Aici devenirea are sensul de rătăcire și căutare a unei identități iluzorii.

astfel de idei, au renăscut în zonele de jos ale existenţei[19] iar cei care s-au abţinut şi au păstrat tăcerea, au avut o renaştere bună[20] după moarte.

Dar Buddha a scos din nou, la iveală, intenţiile viclene ale lui Mara:

“,Te cunosc şi te ştiu, demonule! Să nu cumva să crezi: ,El nu ştie’. Tu eşti Mara cel rău! Nu din compasiune şi nu pentru binele lor vorbeşti tu astfel. Din contră, pentru că nu ai compasiune pentru ei, vorbeşti în acest mod. Iată ce gândeşti tu: ***,Cei cărora pustnicul Gotama le propovăduieşte Dharma vor scăpa din sfera mea de influenţă!”.***

Aşadar, acesta este motivul pentru care Mara a încercat să-l oprească pe Buddha să propovăduiască absenţa unui zeu creator, atot-puternic şi etern, deoarece o astfel de învăţătură ar elibera fiinţele de sub influenţa lui. În această sutra, Mara este privit nu doar ca un demon celest din ”tărâmul zeilor care savurează manifestările celorlalţi” (Paranirmitavaśavartin), ci şi personificarea iluziei, ignoranţei şi a tuturor obstacolelor interne şi externe care împiedică atingerea Iluminării. Astfel, în conformitate cu Buddha, **credinţa într-un zeu suprem, creator şi susţinător al universului este o gravă eroare şi o piedică în eliberarea din ciclul naşterilor şi morţilor repetate.**

În contrast cu diverşi căutători spirituali care credeau că Brahma este un zeu creator sau al celor daţi ca exemplu de Mara, Buddha este cu adevărat Cel Trezit:

---

[19] *“Înaintea ta, călugăre, au existat mulţi pustnici şi brahmani în această lume care au pretins că ar fi plini de merite şi pe deplini Treziţi prin ei înşişi iar aceştia i-au instruit pe discipolii lor. Le-au propovăduit Dharma acestor discipoli şi erau lacomi după discipoli. Iar după ce au murit au renăscut în trupuri inferioare.”*

[20] *“Înaintea ta, călugăre, au existat mulţi pustnici şi brahmani în această lume care au pretins că ar fi plini de merite şi pe deplini Treziţi prin ei înşişi iar aceştia nu şi-au instruit discipolii. Nu au propovăduit Dharma discipolilor lor şi nu au fost lacomi după discipoli. Iar când au murit au renăscut în trupuri superioare. Aşadar, călugăre, îţi spun următoarele: fii fără grijă şi dedică-te unei vieţuiri plăcute aici şi acum. Este normal şi mult mai bine să laşi această înţelegere deoparte şi nerăspândită. De aceea, bunule domn, nu mai sfătui pe nimeni!”*

„Demonule, acei sihaştri şi brahmani ai tăi care au pretins că au atins trezirea completă prin ei înşişi nu erau cu adevărat treziţi. Dar eu, care spun că sunt Trezit prin mine însumi, sunt cu adevărat Trezit prin mine însumi. […]
Demonule, Tathagata[21] *a abandonat toate gândurile necurate din mintea Lui, le-a tăiat rădăcinile, le-a făcut asemenea cioturilor de palmier şi le-a sfârşit pentru a nu mai creşte la loc'".*

Există şi alte discursuri (sutre) unde Buddha Shakyamuni a negat în mod foarte clar existenţa unui zeu suprem şi de aceea, intenţionez să continui cercetarea mea pe această temă. Acum însă, vreau să insist puţin asupra situaţiei descrisă mai sus. Ceea ce vedem în această sutră este un zeu care, datorită karmei bune din trecut, ajunsese foarte puternic şi longeviv, dar fiind totuşi neiluminat, cade pradă iluziei de a se considera suprem în univers şi chiar creatorul şi stăpânul tuturor fiinţelor. Iar cel care îl susţine în această iluzie este chiar Mara, cel mai puternic demon din Samsara. Dacă, printr-un mic efort de imaginaţie, transpunem această întâmplare din *Brahmanimantanika Sutra* în contextul religiilor monoteiste de azi, putem spune că zeul lor suprem, numit Dumnezeu/Yehova/Allah etc, se află sub influenţa lui Satan, care îl păcăleşte şi îl face să se creadă: *"Atotştiutorul, Atotputernicul, Domnul Zeu, Făcătorul, Creatorul, Conducătorul suprem, Hirotonisitorul, Tatăl a tot ceea ce este şi va fi".* Asta ar trebui să le dea de gândit tuturor celor care au tendinţa să amestece buddhismul cu creştinismul sau cu orice altă religie monoteistă şi să promoveze astfel de aberaţii în conformitate cu care Buddha nu ar fi negat existenţa unui zeu suprem şi creator al lumii. Dacă citim cu atenţie pasajele din *Brahmanimantanika Sutra* şi alte discursuri (sutre) asemănătoare, vedem foarte clar că nu există nici un loc în gândirea buddhistă pentru existenţa unei asfel de fiinţe supreme.

Bineînţeles, buddhismul nu neagă existenţa unor zei puternici care pot influenţa diferite zone ale samsarei şi care din acest motiv şi altele ce ţin de diferite tipuri de patimi personale, ajung să se creadă

---

[21] Tathagata este un alt termen pentru Buddha. Va fi explicat mai în amănunt în partea a doua a acestei cărți.

supremi şi eterni, la fel cum mulţi oameni se declară, din egoism şi mândrie, unici şi de neîntrecut printre semenii lor, însă asta nu este decât una din multele iluzii ale fiinţelor neiluminate. De fapt, adevărul este că prosperitatea, durata vieţii, puterea şi diversele capacităţi, precum şi tărâmurile în care ne naştem şi formele pe care le luăm se datorează karmei noastre şi se vor schimba în funcţie de aceasta. Nimic nu durează veşnic iar cei care sunt acum într-o poziţie de putere şi autoritate în lumile oamenilor sau ale zeilor, vor cădea la un moment dat, atunci când karma care i-a adus acolo se va epuiza. Aşadar, chiar şi cei mai puternici zei mor. A avea credinţă în ei şi mai ales în cei care se cred atot-puternici şi eterni, creatori şi susţinători ai lumii, poate fi avantajos pe termen scurt şi chiar poate duce la renaşterea în tărâmurile lor dacă combinăm această credinţă falsă cu fapte bune (cu o karma bună) dar pe termen lung, atunci când acei zei şi tărâmurile respective vor dispărea la rândul lor, sau când karma ce ne-a adus acolo se epuizează, vom cădea din nou în zonele de jos ale existenţei. De aceea, nu merită să avem în minte decât scopul atingerii Nirvanei sau al Buddheităţii, deoarece odată atins, nu există nici o cădere din ea:

„Iluminarea căilor nebuddhiste este impermanentă; Iluminarea Căii lui Buddha este eternă. Eliberarea căilor nebuddhiste este impermanentă; Eliberarea Căii lui Buddha este eternă.”[22]

[22] Fragment din *Sutra Nirvanei*, aşa cum a fost el citat de Shinran Shonin în lucrarea: *O colecţie de pasaje despre adevăratul Buddha şi adevăratul Tărâm.*

Câteva explicaţii buddhiste despre originea şi existenţa universului

“Priviţi această lume fantomatică
asemenea unei stele la apus, o bulă de apă dintr-un râu,
o fulgerare trecătoare dintr-un nor de vară,
o lampă ce abia pâlpâie – o nălucă – şi un vis.”
Buddha Shakyamuni

Dacă buddhismul nu recunoaşte ideea de zeu creator, atunci cum explică el existenţa universului?

În primul rând, când se referă la diferite lumi şi universuri, Dharma (învăţătura) lui Buddha le prezintă ca tărâmuri samsarice, adică zone în care au loc renaşterile repetate. Aşadar, acestea sunt locuite de fiinţe neiluminate şi aflate în diferite stadii de evoluţie sau involuţie spirituală.

Monoteiştii invocă adeseori următorul argument pentru a-şi susţine credinţa într-un zeu creator: “dacă vedem o casă într-un lan de porumb, ne întrebăm în mod natural cine a construit-o. La fel, această lume complexă este creaţia lui Dzeu. Tot ceea ce există are un creator.” Aceasta este, sub diferite forme, baza sistemului lor religios, însă pentru un buddhist problema este pur şi simplu greşit pusă. Da, într-adevăr, totul are un creator dar nu în sensul în care cred monoteiştii. Mai degrabă aş spune, **orice vis are un creator – visătorul**. Şi cine este acest visător? Noi suntem visătorii – fiinţele neiluminate cu karma individuală dar şi cu legăturile karmice pe care le creăm între noi (karma colectivă/comună).

Diferitele lumi şi universuri sunt strâns legate de fiinţele care trăiesc în ele. Aşadar, putem spune că cele dintâi există datorită karmei celor din urmă sau cu alte cuvinte, **karma fiinţelor neiluminate este cauza primă pentru existenţa lumilor şi a universurilor.** Să aruncăm o privire, de exemplu, la tărâmurile iadurilor. Cine sunt cu adevărat gardienii sau bestiile înfricoşătoare care îi pedepsesc pe cei născuţi acolo? Care este adevărata natură a bronzului topit sau al munţilor distrugători, ale râurilor de foc şi altor elemente materiale

care se găsesc în iaduri?[23] Sunt ele create de cineva şi au cumva o existenţă prin ele însele? În conformitate cu învăţătura buddhistă

---

[23] Există opt iaduri fierbinţi şi opt iaduri reci.
Iadurile fierbinţi sunt: **1) Iadul repetiţiei sau Iadul Reînvierii** unde fiinţele renăscute acolo se percep unele pe altele ca duşmani de moarte şi se luptă între ele cu arme uriaşe, imposibil de descris în cuvinte, manifestate de karma lor, până când toată lumea este tăiată în bucăţi. Apoi, după ce au murit, o voce din cerul acelui iad spune: "Reînviaţi!" iar ele revin imediat la viaţă şi reiau lupta. **2) Iadul Funiei Negre** unde locuitorii sunt înhăţaţi de gardieni înfricoşători, culcaţi la pământul de metal încins şi marcaţi cu funii de fier înroşit. Apoi sunt tăiaţi în bucăţi cu fierăstraie arzânde şi topoare de fier de-a lungul acelor linii sau le sunt scoase măruntaiele cu săbii. După ce sunt aduşi în această stare, corpul se reîntregeşte iar procesul e luat de la început. **3) Iadul Adunării şi al Zdrobirii** unde fiinţele sunt zdrobite de o pereche de munţi înalţi sau de capetele pline de flăcări ale diferitelor animale pe care le-au ucis în vieţile trecute şi care acum se aruncă unele împotriva celorlalte şi îi prind pe ucigaşii lor în mijloc. **4) Iadul Plângerii** unde fiinţele sunt prăjite în clădiri de metal încins fără nici un fel de ieşire ori sunt fierte şi li se toarnă cupru încins în gură, acesta arzându-le organele interne. **5) Iadul Marii Plângeri** unde gardieni înfricoşători aşează o mulţime de victime în cutii metalice cu pereţi dubli cuprinşi de flăcări strălucitoare. După ce toate uşile sunt sigilate, fiinţele de acolo urlă de durere gândindu-se că şi în cazul în care ar trece de prima uşă, nu au cum să treacă de a doua. **6) Iadul Căldurii Arzătoare** unde fiinţele sunt gătite în cazane de fier uriaşe pline cu bronz topit. Ori de câte ori acestea scot capul la suprafaţă sunt prinse de gardienii iadului cu cârlige de metal şi bătute în cap cu ciocanele până îşi pierd cunoştinţa. **7) Iadul Marii Călduri Arzătoare** unde fiinţele sunt blocate înauntrul unor case de metal arzător în care gardienii îi străpung prin călcâie şi anus cu tridente de fier încins până când vărfurile acestora le ies prin umeri şi prin creştetul capului. **8) Iadul Suferinţei Neîntrerupte (Avici)** unde toate chinurile din iadurile precedente sunt trăite la o intensitate mult mai mare şi fără nici un fel de întrerupere.

Cele Opt Iaduri Reci sunt pe acelaşi nivel cu Cele Opt Iaduri Fierbinţi, doar că, în comparaţie cu ele, unde focul este dominant, aici mediul karmic este alcătuit din munţi înzăpeziţi şi gheţari iar vânturile sunt viscole sălbatice. Iadurile reci sunt: **1) Iadul Băşicilor (Arbuda)** unde diferite băşici de gheaţă erup pe trupurile fiinţelor în timp ce acestea sunt afundate în apă extrem de rece ori bătute de viscol. **2) Iadul Băşicilor Purulente (Nirarbuda)** unde băşicile devin bube sau răni deschise. **3) Iadul Dinţilor Încleştaţi (Atata)** unde dinţii fiinţelor sunt strâns încleştaţi din cauza frigului înfiorător. **4) Iadul Plângerii (Hahava)** unde fiinţele se vaietă înfiorător în timp ce limbile lor sunt paralizate, fiindu-le greu să respire şi să strige. **5) Iadul Gemetelor (Huhuva)** unde vocile fiinţelor sunt sparte şi gemete prelungi ies printre buzele lor. **6) Iadul Crăpăturilor Utpala sau Iadul Florii Albastre** unde pielea fiinţelor născute acolo este albastră şi se despică în bucăţi asemănătoare unor patru petale. **7) Iadul Crăpăturilor de Lotus (Padma) ori Iadul Florii de Lotus** unde carnea fiinţelor devine vizibilă iar frigul o face să se

acestea sunt, de fapt, manifestările karmei rele a fiinţelor renăscute în iaduri, în acelaşi fel în care monştrii din coşmarurile noastre sunt creaţi de propriile gânduri negative. În coşmaruri, monştrii şi locurile înfricoşătoare sunt reale pentru visător, la fel cum iadurile sunt reale pentru cei renăscuţi acolo.

Aşadar, nu există vreun zeu creator care a inventat iadurile pentru a-i pedepsi pe păcătoşi, deoarece aceştia sunt ei înşişi responsabili de existenţa lor. Fiecare gând sau acţiune este o cauză care va avea consecinţe (efecte). Dacă insistăm pe gânduri şi fapte negative ne schimbăm în rău lumea interioară (fluxul mental) iar mai devreme sau mai târziu vom fi înconjuraţi de o lume exterioară plină de suferinţă şi negativitate. După ce părăsim aceste trupuri (forme) omeneşti renaştem în alte trupuri şi lumi care vor corespunde (vor fi o reflecţie a) minţii şi karmei noastre. Precum iadurile sunt o reflecţie a a celei mai profunde karme negative, celelalte planuri/dimensiuni de

---

despice în opt bucăţi asemănătoare unei flori de lotus. **8) Iadul Crăpăturilor de Lotus Uriaş (Mahapadma) sau Iadul Marelui Lotus** unde carnea fiinţelor devine roşu închis şi se despică în şaisprezece, în treizeci şi doi şi apoi în nenumărate bucăţi, arătând asemenea unei mari flori de lotus. De asemenea, diverşi viermi pătrund în carnea despicată şi o devorează cu ciocurile lor de metal.

În conformitate cu Buddha Shakyamuni şi diverşi maeştri care au explicat aceste iaduri, Cele Opt Iaduri Fierbinţi şi Cele Opt Iaduri Reci au propriile **Iaduri Adiacente (utsada**):

"Există opt iaduri pe care vi le-am descries deja, foarte greu de ieşit din ele, pline de fiinţe crude, fiecare având şaisprezece utsada (iaduri adiacente). Acestea au patru pereţi şi patru porţi, sunt pe atât de înalte pe cât sunt de largi; sunt înconjurate de pereţi de foc, tavanul este din foc, soarele lor arde şi stropeşte foc iar ele sunt pline de flăcări înalte de sute de yoyana". (Bodhisattva Vasubandhu, *Abhidharmakosabhasyam*)

Un alt tip de iaduri sunt **Iadurile Temporare sau Efemere** (pradesikanakara în sanskrită) care au fost create de faptele unei fiinţe, două fiinţe sau mai multe. După cum explică Bodhisattva Vasubandhu, acestea sunt foarte variate iar locul lor nu este fix, ele putând fi întâlnite în râuri, munţi, deşerturi etc:

"Există şi iadurile pradesika (efemere) create de forţa unor acţiuni individuale, a unei fiinţe, două fiinţe sau mai multe. Varietatea lor este imensă iar locul lor este nedeterminat: râuri, munţi, deşerturi etc".

(Bodhisattva Vasubandhu, *Abhidharmakosabhasyam*)

existenţă (animale, spirite flămânde, oameni[24], asuraşi sau semizei şi zei[25]) apar de asemenea, datorită karmei fiinţelor.

---

[24] Viaţa în formă umană nu conţine atât de multă suferinţă precum a fiinţelor din iaduri, a spiritelor flămânde sau a animalelor, dar nici atâta fericire precum în tărâmurile asuraşilor sau ale zeilor. Datorită acestui lucru şi cu toate că are propriile dezavantaje, naşterea în zona de existenţă a oamenilor este, din punct de vedere spiritual, cea mai dorită dintre toate. Nu degeaba toţi Buddha aleg, de exemplu, să apară în formă umană pentru a învârti roata Dharmei.
Pentru a ilustra dificultatea renaşterii în formă umană, spre deosebire de zonele de jos ale existenţei, Buddha Shakyamuni a comparat-o cu situaţia extrem de rară a unei ţestoase oarbe care apare la suprafaţa unui ocean imens odată la o sută de ani şi exact atunci nimereşte cu capul într-un trunchi de copac găurit ce pluteşte prin zonă:
“Vă spun, mai multe şanse are o broască ţestoasă chioară de un ochi, ce iese la suprafaţa oceanului odată la o sută de ani să intre cu capul într-un buştean găurit ce puteşte pe acolo, decât un ignorant care s-a dus în zonele de jos ale existenţei să renască în trup de om.”
(Samyutta Nikaya. v. 455)
Textele sacre insită, de asemenea, pe cât de mult ar trebui să apreciem şansa de a renaşte în trup de om şi să o folosim cât se poate de bine pentru a practica Dharma. Cu toate acestea, fiinţele umane, afectate cum sunt de Cele Opt Suferinţe, anume, naşterea, bătrâneţea, boala, moartea, separarea de cei dragi, întâlnirea cu cei pe care îi urăsc, neîmplinirea dorinţelor şi suferinţa asociată cu cele cinci skandha (1. formă, 2. percepţia, 3. concepţiile şi ideile, 4. voinţa şi 5. conştiinţa sau mintea), nu pot avea decât foarte rar o adevărată evoluţie spirituală. Oamenii se nasc în durere, au trupuri fragile în comparaţie cu cele ale altor fiinţe şi, în general vorbind, durata vieţii lor nu este fixă, din moment ce moartea poate veni oricând, atât la tineri cât şi la bătrâni. De asemenea, experienţele lor sunt contradictorii, trecând foarte repede de la plăcere la durere şi astfel, nimic nu e cu adevărat sigur în tărâmul oamenilor. Din cauza acestor condiţii inerente naturii umane, ei pierd adeseori şansa pe care o au şi cad înapoi în zonele de jos ale existenţei.
[25] În **Lumea Dorinţei (Kamadhatu),** sunt şase clase de zei cu zonele lor specifice. Primul tărâm este Cerul celor patru regi (Caturmaharaja). Aşa cum explică Maestrul Genshin, *“o singură zi şi noapte în tărâmul celor patru regi este precum cinzeci de ani omeneşti iar viaţa în tărâmul acela durează cinci sute de ani*”.
Al doilea tărâm este Cerul celor treizeci şi trei de zei (Trayastrimsa). Cel mai important zeu de acolo este Sakra (sau Indra în unele texte). Aşa cum spunea Maestrul Genshin, *“o sută de ani omeneşti sunt egali cu o zi şi o noapte în Cerul celor treizeci şi trei iar în acel tărâm viaţa durează o mie de ani.”*
Al treilea tărâm este Cerul Yama (ori Suyama). Aşa cum spunea Maestrul Genshin, *“două sute de ani omeneşti sunt egali cu o zi şi o noapte în Cerul Yama iar în acel tărâm viaţa durează două mii de ani.”*
Al patrulea tărâm este numit Tusita. Regina Maya, mama lui Buddha Shakyamuni a renăscut acolo la şapte zile după naşterea Lui. În timpul vieţii fizice, Shakyamuni a

Putem spune aşadar, că cele şase tărâmuri de existenţă descrise în textele sacre, sunt, pe de o parte, şase dimensiuni ale conştiinţei ori şase dimensiuni de experienţe posibile care se manifestă în noi,

---

vizitat adeseori acest tărâm dar şi alte tărâmuri pentru a propovădui învăţătura mamei sale şi zeilor de acolo.
Aşa cum explica Maestrul Genshin, *"patru sute de ani omeneşti sunt egali cu o zi şi o noapte în Tusita iar viaţa în acel tărâm durează patru mii de ani."*
Al cincilea este Nirmanarati sau tărâmul unde fiinţele se bucură de lucrurile manifestate de ele însele. Aşa cum spunea Maestrul Genshin, *"opt sute de ani omeneşti sunt egali cu o zi şi o noapte în Nirmanarati iar viaţa în acel tărâm durează opt mii de ani."*
Aş şaselea este Paranirmitavasavartin sau tărâmul unde fiinţele se bucură de manifestările celorlalţi.
Acesta este locuit de Maraşi, demoni celeşti care merg de obicei în alte lumi şi îi împiedică pe practicanţii serioşi să avanseze pe calea buddhistă. Karma acumulată de ei în alte vieţi a fost suficient de bună încât să le asigure renaşterea în această zonă superioară a existenţei dar, din cauza poftei lor de putere şi a egoismului încă nedepășit i-au transformat în obstacole vii pentru alte fiinţe. De aceea, ei fac tot ce le stă în putinţă ca nimeni să nu treacă mai sus de planul lor de existenţă.
În **Lumea Formei (Rupadhatu)** sunt patru tărâmuri sau sfere de existenţă:
Primul Cer Dhyana conţine: 1) Tărâmul sfătuitorilor lui Brahma (Brahmaparisadya), 2) Tărâmul marilor preoţi ai lui Brahma (Brahmapurohita) şi 3) Tărâmul marelui Brahma (Mahabrahman). În acesta din urmă se află Baka Brahma, zeul care avea iluzia că este suprem în univers şi despre care am vorbit în capitolul *Buddhismul nu recunoaşte existenţa unui zeu supreme şi creator al lumii* din această carte.
Al doilea Cer Dhyana conţine: 1) Tărâmul luminii limitate (Parītta-ābha), 3) Tărâmul luminii infinite (Apramāna-ābha) şi 3) Tărâmul luminii supreme (Ābhāsvara).
Al treilea Cer Dhyana conţine: 1) Tărâmul purităţii limitate (Parīttaśubha), 2) Tărâmul purităţii infinite (Apramānaśubha) şi 3) Tărâmul purităţii universale (Śubhakrtsna)
Al patrulea Cer Dhyana conţine: 1) Tărâmul fără nori (Anabhraka), 2) Tărâmul producător de merite (Punyaprasava), 3) Tărâmul marilor fructe/realizări (Brhatphala), 4) Tărâmul fără griji (Abrha), 5) Tărâmul fără de nici o întristare (Atapa), 6) Tărâmul viziunii excelente (Sudrśa), 7) Tărâmul observării excelente (Sudarśana) şi 8) Tărâmul cel mai înalt (Akanistha).
În **Lumea Non-formei (Arupyadhatu)** sunt patru tărâmuri sau sfere de existenţă:
Tărâmul spaţiului nemărginit (ākāśa-ānantya-āyatana)
Tărâmul Conştiinţei nemărginite (vijnāna-ānantya-āyatana)
Tărâmul Non-acţiunii (ākincanya-āyatana)
Tărâmul Non-gândirii şi al non-non-gândirii (naiva-samjnā-na-asamjnā-āyatana)

individual, în forma celor şase emoţii negative (furie/ură, lăcomie, ignoranţă, gelozie, mândrie, confuzie plăcută[26]) şi pe de altă parte, ele sunt tărâmuri reale în care fiinţele renasc datorită karmei colective.

Chiar şi în această viaţă suntem conectaţi la toate tărâmurile/dimensiunile existenţei şi avem în noi înşine seminţele renaşterii în fiecare dintre ele. Astfel, când trăim diferite emoţii participăm în unele dintre calităţile şi suferinţele dominante în alte tărâmuri. De exemplu, când ne găsim cuprinşi de ură şi furie suntem asemenea fiinţelor din iaduri, când devenim foarte lacomi simţim câte ceva din experienţa celor născuţi în tărâmurile spiritelor flămânde[27]

---

[26] Când cele cinci emoţii negative (furie/ură, lăcomie, ignoranţă, gelozie, mândrie) se găsesc în echilibru şi în cantităţi mici.

[27] Există două tipuri de preta (fatome/spirite flămânde): **1) preta care trăiesc împreună şi 2) preta care călătoresc prin spaţiu.**

1) Preta care trăiesc împreună sunt de trei tipuri:

preta care suferă de întunecări ale minţii ce provin din exterior
preta care suferă de întunecări ale minţii ce provin din interior
preta care suferă de întunecări specifice ale minţii

a) Preta care suferă de întunecări ale minţii ce provin din exteriorul lor sunt afectate de foame şi sete intensă ori de frig şi căldură imposibil de suportat. Astfel, orice mâncare sau apă ar vedea în depărtare se dovedeşte a fi un miraj sau iluzie deoarece când se apropie de ea aceasta dispare ori este păzită de către demoni înarmaţi care îi bat şi îi izgonesc.

b) Preta care suferă de întunecări ale minţii ce provin din interior au de obicei guri foarte mici, unele de mărimea găurii unui ac de cusut şi un stomac de zeci ori sute de metri. Când încearcă să bea apă, căldura respiraţiei lor o evaporă imediat ce le ajunge pe gât. La fel, indiferent cât de mult ar mânca, nu au cum să îşi potoloească foamea din cauza contradicţiei dintre gura şi stomacul lor, dar chiar şi în cazul în care ar reuşi cumva să înghită puţin, mâncarea se va transforma în flăcări în timpul nopţii şi le va arde organele interne. De asemenea, mişcarea lor este foarte grea şi dureroasă din cauza membrelor extreme de subţiri.

Preta care suferă de întunecări specifice ale minţii diferă unele de altele, în funcţie de cauzele diferite care le-au adus în acea stare. De exemplu, unele au multe creaturi mici care trăiesc în corpurile lor şi le devorează din interior sau propria mâncare le este transformată imediat în ceva execrabil şi imposibil de consumat, în timp ce alţii îşi taie şi îşi consumă propria carne.

2) Preta care călătoresc prin spaţiu sunt o categorie de preta chinuite în mod constant de diverse frici şi halucinaţii. În general vorbind, ele vor să îşi descarce suferinţa asupra celorlalţi, aşa că oriunde s-ar duce îi rănesc pe oamenii pe care îi

ale căror trupuri sunt chinuite de sete şi foame imposibil de potolit; când nu ne gândim decât la satisfacţia sexuală ne asemănăm animalelor[28]; când ne domină mândria, ne bucurăm şi suferim asemenea asuraşilor (semizeilor)[29] care sunt mereu puşi pe luptă.

întâlnesc, din această cauză multe din ele căzând în iaduri după ce viaţa de preta ia sfârşit. Chiar şi atunci când îşi vizitează rudele din viaţa trecută nu le aduc acestora decât boli, nebunie şi diferite tipuri de necazuri. Ele suferă de asemenea, de precepţii distorsionate ce aparţin şi altor categorii de preta, având de exemplu, senzaţia că soarele de vară este prea rece ori că luna din timpul iernii este prea caldă etc. Trupurile lor pot avea forma unor animale hidoase, precum acelea ale unor câini urâţi, păsări, etc.

[28] Animalele trăiesc în diferite locuri, nu doar în lumea oamenilor. Suferinţa lor provine din faptul că se mănâncă unele pe altele şi din exploatarea lor de către alţii. Ele sunt vânate, crescute pentru carne şi produsele corpului lor şi aproape nici una nu ajunge să moară de moarte naturală.
Bodhisattva Nagarjuna a deplâns starea animalelor în următoarele versuri:

“În starea de animale există toate tipurile de suferinţă:
Acestea fiind măcelărite, legate, bătute şi chinuite în fel şi chip.
Cei care au abandonat comportamentul corect
care ar fi dus la naşterea într-o stare de pace,
ajung acum să se devoreze unele pe altele.

Unele sunt ucise pentru perlele sau lâna lor,
altele pentru oase, carne sau piele;
în timp ce altele, care nu au nici un fel de putere, sunt duse în sclavie şi servitute,
bătute cu pumnii, picioarele sau cu biciul.”
(Bodhisattva Nagarjuna*, Scrisoare către un prieten - bShes-pa'i springs-yig*,
Skt. Suhrllekhana)

[29] Cu toate că asura au parte de diverse plăceri şi de o abundenţă care depăşeşte cu mult pe cea a oamenilor, rivalizând chiar şi cu zeii, aceştia sunt chinuiţi în mod constant de mândrie, ceartă şi lupte care nu se mai termină niciodată. Fiinţele din lumea oamenilor care sunt mult mai avansate spiritual decât ceilalţi, dar care continuă să aibă aceste defecte, se vor naşte printre asura. În tărâmul lor, asuraşii sunt împărţiţi în diferite grupuri şi teritorii, ducând războaie nesfârşite pentru acestea, în timp ce, din cauza geloziei pe care o au faţă de zeii din zonele apropiate lor, încep şi cu aceștia conflicte inutile pe care până la urmă le pierd.
În unele texte, tărâmul asuraşilor este menţionat printre cele ale zeilor inferiori datorită plăcerilor care se găsesc acolo sau printre zonele de jos ale existenţei, împreună cu iadurile, animalele şi preta, din cauza suferinţei pe care şi-o aduc lor înşişi. În concluzie, viaţa de asura este una destul de jalnică – plină de plăceri şi bucurii de neimaginat pentru oameni, dar imposibil de savurat din cauza geloziei, invidiei, mândriei şi conflictelor permanente.

Când încercăm din greu să cultivăm disciplina morală dar nu reuşim să ne eliberăm de gelozie ca emoţie dominantă, renaştem sau revenim mental în lumea oamenilor. De asemenea, când cele cinci emoţii negative (furie/ură, lăcomie, ignoranţă, gelozie, mândrie) se găsesc în echilibru şi în cantităţi mici (asta este ceea ce înţeleg prin "confuzie plăcută") iar noi încercăm şi mai mult să acumulăm karmă pozitivă, ne putem simţi asemenea zeilor din lumea dorinţei iar după moarte e posibil chiar să renaştem acolo. Dacă depunem eforturi în practica diferitelor tipuri de Samadhi[30] şi meditaţii putem simţi plăceri care trec dincolo de sfera dorinţelor materiale iar după moarte este posibilă renaşterea printre zeii din lumea formei (care este mai presus de lumea dorinţei) şi chiar mai departe, printre zeii din lumea non-formei, care nu au nici un fel de ataşament faţă de trup şi chiar nu posedă un trup.

Pe scurt, există multe experienţe de care fiinţele sensibile pot avea parte, de la instincte sexuale, ură, furie, lăcomie, gelozie, mândrie, confuzie plăcută, la diferite stări de concentrare şi plăceri spirituale. Acestea pot genera, chiar din această viaţă, stări mentale corespunzătoare diferitelor planuri de existenţă şi, după ce efectul karmic al naşterii în lumea umană este epuizat, vor duce la renaşterea efectivă într-o anume sferă de existenţă.

Bineînţeles, aceste emoţii se găsesc adeseori în diferite combinaţii iar noi suntem, de fapt, un amestec de ură, mândrie, dorinţă sexuală, avariţie, lăcomie etc, însă uneori viaţa poate deveni dominată de o anumită emoţie care, în acest fel, cântăreşte mai greu decât restul şi determină viitoarea renaştere. Hitler şi Stalin sunt cele mai bune exemple ale timpurilor noastre de fiinţe care s-au lăsat dominate de ură şi furie, sentimente care au dus la multe crime. Astfel, chiar dacă au trăit peste cincizeci de ani în forma şi dimensiunea umană, minţile lor erau deja asemănătoare fiinţelor din iaduri unde, cred eu, au şi renăscut după moarte.

Aşa cum am spus anterior, deoarece suntem creatorii emoţiilor noastre, tot noi suntem şi cei care am creat dimensiunile şi

[30] Stări sublime de concentrare a minţii.

tărâmurile care le corespund. Precum într-o noapte visăm că ne plimbăm printr-o grădină minunată, deoarece am făcut ceva bun şi am avut gânduri pline de compasiune faţă de ceilalţi în timpul zilei, putem renaşte într-un tărâm al zeilor după o viaţă în care am ţinut sub un oarecare echilibru emoţiile negative dar nu am reuşit încă să ne eliberăm de nici una din ele. Sau precum într-un coşmar, ajungem să fim hăituiţi de animale fioroase şi monştri, după ce am fost adânciţi în gânduri criminale timp de mai multe zile, putem de asemenea, să renaştem în iaduri după o viaţă plină de crimă şi comportament violent. Din moment ce avem în noi înşine potenţialul şi seminţele tuturor dimensiunilor şi tărâmurilor de existenţă, tot noi suntem responsabili de starea prezentă şi destinul viitor. Nici un fel de aşa zis, "Dumnezeu" nu are vreun rol în asta şi nimeni nu poate fi învinuit, în afară de noi. În conformitate cu Buddha Shakyamuni **a accepta existenţa unui zeu creator subminează ideea de responsabilitate morală, deoarece ar însemna că cele şase emoţii negative (sau potenţialul de a avea astfel de emoţii), care sunt cauza transmigrării fiinţelor sensibile, au fost de asemenea, create de el şi astfel, poate fi făcut vinovat de faptul că nu şi-a construit bine creaturile**:

"Cel ce are ochi de văzut va vedea priveliştea dezgustătoare
[imaginată de adepţii unui zeu creator];
De ce Brahma [echivalentul zeului creator] nu şi-a setat creaturile bine?
Dacă puterea lui este cu adevărat fără limită [dacă este omniprezent şi omnipotent],
de ce mâna sa binecuvântează atât de rar?
De ce toate creaturile lui sunt condamnate la suferinţă?
De ce nu le oferă tuturor fericire?
De ce înşelăciunea, minciunile şi ignoranţa sunt răspândite peste tot [dacă este atot-binevoitor]?
De ce falsitatea triumfă iar adevărul şi dreptatea decad?
Aşadar, eu îl consider pe Brahma al vostru ca fiind unul dintre cei nedrepţi
pentru că a făcut o lume adăpost al răului."[31]

---

[31] *Bhuridatta Jataka,* No. 453

Buddha Shakyamuni a spus, de asemenea:

“Dacă un zeu creator (Isvara) ar fi cel ce determină viaţa fiinţelor, inclusiv fericirea şi suferinţa, virtutea şi viciul, atunci omul poartă în el porunca/predestinarea zeului. De aceea, zeul ar fi singurul cu adevărat mânjit (responsabil) de faptele lor”.

“Dacă ar exista un zeu atot-puternic
atunci el ar fi responsabil de fericirea şi decăderea creaturilor sale,
de faptele lor bune sau rele
şi deci singurul vinovat ar fi zeul,
omul nefăcând altceva decât să-i îndeplinească voia”.[32]

Aşadar, tărâmurile, lumile şi universurile apar datorită cauzelor şi condiţiilor, acestea fiind, în principal, propria noastră karma, în exact acelaşi mod în care visele frumoase ori coşmarurile apar datorită propriilor noastre gânduri din timpul zilei. Cu toate că Samsara cu miriadele ei de lumi şi populată de cele şase tipuri de fiinţe ne apare ca fiind distinctă şi solidă, natura ei este de fapt, nesubstanţială şi asemenea visului.

Dacă un vis este manifestarea individuală a urmelor karmice, în cazul tărâmurilor de existenţă acestea sunt colective. Datorită karmei de grup fiinţele din fiecare tărâm au experienţe similare într-o lume consensuală. Karma colectivă creează trupuri, simţuri şi capacităţi mentale care permit indivizilor să participe în potenţialuri şi categorii de experienţă comune, în timp ce fac alte experienţe imposibile. De aceea, spre exemplu, unele animale aud sunete pe care urechea umană nu le poate percepe, în timp ce oamenii se folosesc de limbaj sau de concepte într-un mod imposibil pentru animale. Acelaşi lucru se poate spune despre toate categoriile de fiinţe din diferite dimensiuni şi lumi. Există o celebră explicaţie buddhistă care permite înţelegerea mai uşoară a acestei chestiuni, în conformitate cu care acelaşi râu apare ca fiind de foc pentru locuitorii iadurilor, o halucinaţie care dispare imediat ce se apropie de el pentru spiritele

[32] *Mahabodhi Jataka*, No. 528

flămânde, un râu de apă pentru oameni şi un râu de ambrozie sau nectar pentru zei. Aceasta ne arată că fiinţele neiluminate văd ceea ce le permite karma lor să vadă şi trăiesc în locuri/lumi unde karma le conduce să trăiască – locuri ce sunt ele însele, manifestări ale urmelor karmice. Astfel, dacă acelaşi râu arată diferit pentru diferite tipuri de fiinţe, unele răcorindu-se ori potolindu-şi setea cu apa lui, în timp ce altele fiind arse de el, care este atunci adevărata natură a râului? Există el cu adevărat ca o parte materială distinctă a lumii sau este doar un element al visului samsaric? Dacă prima variantă ar fi cea adevărată, atunci de ce Buddhaşii – adică singurii Treziţi - nu sunt arşi sau influenţaţi de el? Aşadar, ajungem la concluzia că deşi pare substanţial şi solid pentru fiinţele ataşate de forme, în schimb pentru cei care sălăşluiesc în Adevărata Realitate sau în starea de Buddha el este lipsit de substanţă şi asemenea visului. După cum remarca Bodhisattva Nagarjuna:

"Nu există nici o realitate în vis dar cu toate acestea credem că lucrurile văzute acolo sunt reale. După ce ne trezim [devenim Buddhaşi/atingem Buddheitatea/Nirvana], recunoaştem falsitatea visului şi râdem de noi înşine. La fel, cel ce doarme profund în somnul sclaviei samsarice se agaţă de lucrurile care nu există dar ***când a descoperit Calea şi a atins Iluminarea înţelege că nu aceea este realitatea adevărată şi râde de el însuşi****. Asta este ceea ce se înţelege prin 'asemenea visului'.*

Mai mult decât atât, prin puterea somnului (nidrābala), visătorul vede ceva acolo unde nu există nimic. În acelaşi mod, prin puterea somnului ignoranţei (avidyānidrā), un om crede în existenţa diferitelor tipuri de lucruri care nu există, de exemplu 'eu' şi 'al meu', 'bărbat' şi 'femeie' etc.

De asemenea, într-un vis, savurăm ceea ce vedem, deşi nu există nimic de savurat acolo; suntem iritaţi deşi nu există nimic iritabil; suntem înfricoşaţi deşi nu există nimic de care ar trebui să ne fie frică. În acelaşi mod, fiinţele celor trei lumi, aflându-se în somnul ignoranţei, sunt iritaţi deşi nu există nimic iritabil, savurează şi se bucură deşi nu există nimic de savurat sau de bucurat şi sunt înfricoşaţi deşi nu există nimic de care să le fie frică".

Fiinţele neiluminate sunt limitate fizic şi mental de propria karmă – se nasc, trăiesc, mor şi renasc în lumile determinate de karma. De aceea, nu pot vedea şi nu pot înţelege ceea ce este dincolo de karma lor personală sau de grup. Însă Buddhaşii, care sunt liberi de cătuşele karmei, se pot mişca liber în lumile şi universurile samsarice – adică prin visul colectiv al fiinţelor neiluminate. **Buddhaşii nu sunt creatorii lumii samsarice, la fel cum nimeni nu poate crea visul celuilalt, ci învăţători şi salvatori sau mai bine spus – Trezitori ai celorlalţi**. Prin diferite metode Dharmice ei încearcă să trezească fiinţele adormite din visul samsaric.
Astfel, dacă ne considerăm buddhişti nu putem spune că un zeu creator a făcut universul, deoarece asta ar însemna că negăm legea karmei (a cauzei şi efectului), în conformitate cu care fiecare culege ceea ce a semănat – adică se naşte în lumile/dimensiunile de existenţă pe care le merită, împreună cu fiinţele cu care de asemenea, merită să fie acolo (de care este legat karmic). Pe scurt, nu avem cum să acceptăm, în acelaşi timp, legea karmei şi existenţa unui zeu creator, ambele teorii excluzându-se logic una pe alta.

*

În locul unui zeu creator, **karma colectivă a unui mare număr de fiinţe este cauza primară şi primul impuls al apariţiei unui nou univers. Această karma conţine tot ceea ce este potenţial în acel univers, inclusiv legile fizice generale ale acestuia.** Astfel, odată ce intră în existenţă datorită cauzelor karmice colective, legile fizice vor urma în mod firesc. Acestea din urmă vor fi responsabile, de exemplu, de tot ceea ce se întâmplă cu planetele, schimbarea anotimpurilor, şamd. Este foarte important să înţelegem că deşi karma colectivă este cauza primară a apariţiei/formării unui nou univers, nu tot ceea ce se întâmplă apoi acolo este legat de karma. De exemplu, dacă o frunză cade dintr-un copac sau o stâncă se prăvăleşte din munte, nu se datorează karmei personale a frunzei sau stâncii respective, ci legii gravitaţiei. Dacă se întâmplă să mergem la munte pe traseul unde va cădea piatra aceea şi suntem loviţi în cap, asta se datorează legii karmei dar indiferent că suntem sau nu prezenţi acolo, pietrele şi frunzele vor cădea oricum iar planetele se vor învârti în

continuare în jurul soarelui. Aşadar, odată ce un univers apare, nu tot ceea ce se întâmplă în el are legătură cu karma, însă repet, **impulsul şi cauza primă care a dus la existenţa acelui univers este karma comună a fiinţelor care au avut în ele însele cauza naşterii în respectivele condiţii fizice.**

Diferite universuri pot avea legi fizice distincte, deoarece formarea lor s-a datorat unei karma comune cu potenţial diferit, aşa că, odată ce apar, se vor dezvolta diferit. Din acest motiv, ceea ce noi numim aici fiinţe umane, pot arăta complet diferit într-un alt univers, deşi emoţiile fundamental umane şi karma ce generează renaşterea în dimensiunea umană sunt aceleaşi.

Nici legea karmei, nici diferitele caracteristici fizice care apar într-un univers anume, nu au fost create de un zeu suprem. La fel cum, dacă scuipi în sus îţi cade scuipatul pe faţă sau când te pişi contra vântului te uzi de propriul pişat, dacă faci un lucru rău vei experimenta în mod automat (în viaţa asta sau într-una din cele viitoare) aceeaşi suferinţă pe care ai adus-o celorlalţi. Aceste lucruri se întâmplă fără să fie necesară existenţa unui zeu care să spună: “de acum înainte dacă scuipi în sus îţi va cădea pe faţă” sau “dacă te pişi contra vântului, te vei uda”. În acelaşi mod, legea karmei, asemenea legii gravitaţiei, nu are un creator, ambele existând prin ele însele.

Deoarece indivizii şi diferitele grupuri mai mici sau mai mari de fiinţe fac anumite alegeri şi deci, plantează seminţe diferite, ajung să culeagă efecte diferite, acestea ducându-le către naşterea în diverse universuri şi lumi – ele însele efectul karmei colective a respectivelor fiinţe. Aşadar, **diferenţele dintre fiinţele neiluminate, precum şi lumile şi dimensiunile în care vieţuiesc nu îşi au originea în voinţa unui zeu creator şi nici nu apar întâmplător, ci sunt urma sau imprimeul karmei individuale şi colective.** Aceasta este o învăţătură extrem de importantă care separă foarte clar buddhismul de religiile monoteiste. Pe scurt, legea karmei versus voinţa unui zeu suprem/creator sunt cele două principale explicaţii ale lumii şi fiinţelor care sălăşluiesc în ea, dintre care puteţi alege şi care vă indentifică drept discipoli ai lui Buddha sau externalişti (nebuddhişti).

*

În conformitate cu învăţătura buddhistă, există o infinitate de lumi şi universuri unde poate avea loc renaşterea[33]. Acestea au fost clasificate în trei categorii:

1. **un univers mic –** numit şi „o mică lume de o mie de lumi”. Este alcătuit din o mie de lumi. Fiecare lume (numită „o lume Sumeru”) conţine diverse tărâmuri/dimensiuni ale existenţei: iaduri, zone ale spiritelor flămânde, animalelor, oamenilor, asuraşilor (semizeilor) şi zeilor.
2. **un univers mijlociu**, numit şi „o lume mijlocie de o mie de lumi”. Este alcătuit din o mie de universuri mici.
3. **un univers mare,** numit şi „o lume mare de o mie de lumi”. Este alcătuit din o mie de universuri mijlocii.

Aceste diferite lumi trec printr-un ciclu nesfârşit de formare, existenţă, distrugere şi anihilare
după care se formează din nou, există, sunt distruse, annihilate şi aşa mai departe. Cele patru perioade de schimbări ciclice sunt numite “kalpa”:

1. Perioada (kalpa) formării sau a generării (vivartakalpa)
2. Perioada (kalpa) existenţei (vivarta-siddha kalpa)
3. Perioada (kalpa) distrugerii (samvarta kalpa)
4. Perioada (kalpa) anihilării (samvarta-diddha kalpa)

Fiecare dintre aceste perioade durează 20 kalpa mijlocii sau intermediare[34] (antara kalpa). Patru perioade a câte 20 kalpa mijlocii

---

[33] Cele patru modalităţi de naştere sunt: 1) naşterea din burtă, precum fiinţele omeneşti, câteva specii de animale şi zeii legaţi de pământ, 2) naşterea din ou, precum păsările şi peştii, 3) din umezeală, precum unele insecte sau viermi şi 4) naşterea spontană, precum zeii, spiritele flămânde (preta) şi locuitorii iadurilor.
[34] O kalpa mică durează atât de mult încât poate fi descrisă doar metaforic. În conformitate cu o astfel de metaforă, este mai lungă decât perioada de timp necesară unui om să golească un oraş fortificat plin de seminţe de mac, de mărimea unei yojana cubice (o unitate echivalentă cu distanţa pe care o armată regală o poate parcurge într-o zi), mutând o sămânţă la fiecare o sută de ani. După o altă descriere,

înseamnă 80 kalpa mijlocii. 80 kalpa mijlocii alcătuiesc o mare kalpa (mahakalpa). **Aşadar, un ciclu cosmic alcătuit din cele patru perioade descrise mai sus este numită o mare kalpa.**

Un Buddha îşi poate asuma responsabilitatea pentru îngrijirea spirituală a unui mare univers ("o lume mare de o mie de lumi"), care devine astfel **câmpul de acţiune al acelui Buddha** (Buddhakshetra in sanscrită). Acesta mai este numit şi "tărâm al lui Buddha". Marele univers din care facem parte şi noi parte, împreună cu multe alte tipuri de fiinţe vizibile, invizibile şi non-umane este numit "Saha" (lumea Saha). Sutrele ne spun că un număr imposibil de calculat de astfel de universuri mari sau tărâmuri ale Buddhaşilor, există în cele zece direcţii. Din moment ce sunt locuite de fiinţe aflate în diverse stadii de dezvoltare spirituală, nu trebuie confundate cu Tărâmul Pur (Sukhavati), care este un tărâm Iluminat (situat în afara Samsarei) şi manifestat de Buddha Amida.

Bineînţeles, nu toate lumile şi universurile apar sau dispar în acelaşi timp. Când un univers este distrus, un altul apare, în timp ce o mulţime de alte universuri se află în perioada de existenţă. De asemenea, fluxul conştiinţei sau continuumul mental al fiinţelor neiluminate trece prin aceste universuri şi planuri de existenţă în toate cele patru kalpa iar perioada distrugerii sau anihilării nu le afectează. De aceea, chiar dacă trupurile primite în conformitate cu karma lor sunt distruse, ele renasc în alt loc, adică într-un tărâm din acelaşi univers ori din altul.

Este în natura tuturor lucrurilor compuse, inclusiv planete, lumi şi universuri, să apară, să se dezvolte, să decadă şi să se dizolve/să dispară, atunci când karma colectivă care a dus la apariţia lor se epuizează iar apoi să apară altele când o altă karmă colectivă se manifestă.

---

este lungimea de timp necesară unei stânci de 40 de ri cubici să fie erodată de trecerea unei fecioare celeste care trece peste ea odată la trei ani şi o atinge uşor cu roba ei de pene. Unii erudiţi susţin însă, că o kalpa este echivalentul a 1000 de yuga – 4.320.000.000 ani.

Asta este tot ceea ce am avut de spus deocamdată, pe tema originii şi existenţei universului. Nu intenţionez să intru într-o analiză metafizică detaliată, deoarece există deja multe astfel de studii făcute de diferiţi maeştri în tratatele lor[35]. Principalul motiv al explicaţiilor din acest capitol (dar şi din cel precedent) este necesitatea de a oferi o călăuzire generală despre cum ar trebui să privim lumea din punct de vedere buddhist şi de a-i ajuta pe colegii mei de practică să nu cadă sub influenţa învăţăturilor nebuddhiste sau al diverselor ciorbe spirituale care sunt atât de la modă în zilele noastre. Cu toate acestea, trebuie să ţinem mereu minte că atât timp cât suntem neiluminaţi, înţelegerea noastră este limitată şi de aceea, trebuie să aşteptăm până când atingem Buddheitatea în Tărâmul Pur al lui Amida pentru a avea o viziune completă asupra tuturor lucrurilor.

[35] *Yogācārabhumisāstra* (*Yugaron*) a maestrului Asangha, *Abhidharmakosabhasyam* (*Kusharon*) a lui Bodhisattva Vasubandhu sau *Ojoyoshu* a maestrului Master Genshin, care a citat el însuşi din cei doi maeştri menţionaţi anterior dar şi din alte tratate şi sutre.

Două întrebări despre natura de Buddha şi Samsara

Întrebarea 1: "De unde provine natura de Buddha?"
Întrebarea 2: "Când a început Samsara, adică procesul de auto-iluzionare şi suferinţa fiinţelor?"

În primul rând, indiferent cât de mult ar încerca un Buddha să ne explice esenţa universului samsaric, natura de Buddha, Nirvana etc, atât timp cât suntem fiinţe neiluminate cu capacităţi mentale şi spirituale reduse, nu avem cum să le înţelegem cu adevărat. De aceea, Buddha ne-a oferit doar câteva indicii (precum cele prezentate de mine în ultimul capitol), însă nu avea cum să ne prezinte tot ceea ce am dori să ştim iar asta nu din cauză că El însuşi nu le ştie, ci repet, pentru că noi nu avem maturitatea spirituală pentru a înţelege mai mult. Să ne imaginăm doar că am încerca să explicăm o noțiune de chimie sau fizică unui bebeluş :) – nu am face asta pentru că nu ştim, ci pentru că bebeluşul nu ar avea cum să o înţeleagă la nivelul la care se află acum. În acelaşi fel, creierul nostru sau ceea ce numim "minte" nu poate procesa înţelepciunea unui Buddha. Aşadar, numai după atingerea Buddheităţii vom înţelege cu adevărat totul despre natura de Buddha şi Samsara iar întrebările noastre vor primi răspuns, ori mai bine zis, nu vom mai avea nici o întrebare deoarece acolo unde nu există ignoranţă, nu există nici întrebări. :)
Din acest motiv, Buddha a insistat că aici şi acum trebuie să ne concentrăm pe Cale, pe atingerea Nirvanei şi evadarea din suferinţele samsarice, la fel cum un om rănit de o săgeată otrăvită va încerca să scoată mai întâi săgeata şi nu să piardă vremea cu întrebări de genul, "cărei specii de pasăre aparţineau penele săgeţii" sau "din ce fel de lemn a fost făcută aceasta"...

Mintea neiluminată a oamenilor este limitată şi dualistă, de aceea are tendinţa de a gândi în termeni de început şi sfârşit. Dar acest "început şi sfârşit" nu sunt decât categorii mentale şi nimic mai mult. Uneori ele sunt utile, mai ales în chestiuni legate de viaţa de fiecare zi, dar când încercăm să le folosim pentru a înţelege natura universului samsaric, Nirvana sau natura de Buddha, nu mai sunt deloc utile, ci devin obstacole. **Astfel, pentru că nu putem depăşi dualitatea, este imposibil pentru noi să concepem ceva fără început şi sfârşit**. De

fapt, mintea omenească îşi doreşte foarte mult să fi existat un început, deoarece asta îi oferă un sentiment de securitate, stabilitate şi o senzaţie de falsă înţelegere care de fapt, nu e decât o simplă conceptualizare iar nu cunoaştere autentică. **Pentru că mintea noastră funcţionează în termeni de "început şi sfârşit" i se pare sigur să accepte aşa zisa existenţă a unui zeu creator şi de aceea, pentru mulţi oameni, problema nu este dacă există sau nu un creator al lumii, ci mai degrabă, "trebuie să existe un creator". De aceea, vor face tot ce le stă în putinţă să se agaţe de acest concept**.

Revenind însă la natura de Buddha şi Nirvana, Buddha folosea uneori descrieri afirmative iar alteori negaţioniste[36] ale acesteia, pentru a ne face să tânjim după libertate şi atingerea stării respective şi deci, pentru a ne da un punct de pornire, dar cu toate acestea, a menţionat foarte clar faptul că, până la urmă, *"Nirvana este dincolo de orice conceptualizare"*. Motivul pentru care a spus acest lucru este de a ne ajuta să înţelegem că nu o putem integra în nici un fel de categorie mentală. Aşadar, fără să intrăm în detalii dificil de înţeles cu mintea noastră limitată, **Nirvana sau natura de Buddha este starea de adevărată libertate, în timp ce Samsara este starea de sclavie şi prizonierat în naştere şi moarte.** A fi liber sau a nu fi liber ori cu alte cuvinte, a fi un Buddha sau a fi neiluminat şi ne-trezit. **Nici un zeu nu a creat această stare de sclavie samsarică împreună cu miriadele ei de tărâmuri (aşa cum am explicat în capitolele precedente), la fel cum nici un zeu nu a creat starea de libertate adevărată sau Nirvana**. Fiind necreate, starea de Nirvana ori natura de Buddha nu au nici început şi nici sfârşit şi de aceea, nu putem spune despre ea că provine de aici sau de acolo. Numai despre existenţele karmice putem afirma că sunt create mereu şi mereu de fiinţele neiluminate şi auto-iluzionate. Iar în ceea ce priveşte a doua chestiune – "când a început procesul de auto-iluzionare şi suferinţa fiinţelor" sau cu alte cuvinte, „când a început Samsara?" – aceasta este o întrebare pusă în vis de o fiinţă adormită (neiluminată) care foloseşte categorii ce aparţin visului (Samsarei) şi cu o minte ce nu

[36] Adică Nirvana este fericire necreată, beatitudine supremă (descriere afirmativă) sau Nirvana este stingerea patimilor, absenţa suferinţei (descriere prin negație) etc.

cunoaşte libertatea şi Trezia şi care va putea primi un răspuns abia după Trezire (Buddheitate/Nirvana) sau mai degrabă, toate întrebările de acest gen vor dispărea de la sine după Trezire.

În momentul în care atingem adevărata libertate sau Trezirea din visul samsaric (cuvântul „Buddha” înseamnă „Trezitul”), nu mai există nici un fel de Samsara pentru noi. Situaţia este similară cu trezirea de dimineaţă când înţelegem că visul din noaptea respectivă nu era decât un vis, în timp ce starea de trezire (sau natura de Buddha) a fost întotdeauna singura realitate. Aceasta înseamnă că **visul a fost creat de noi înşine, mai precis de propria ignoranţă şi de emoţiile karmice, în timp ce starea de trezie (Buddheitatea/Nirvana) fiind mereu acolo, nu a fost creată de nimic**[37]**. Ceea ce este mereu acolo, necreat şi neschimbat este Realitatea Trezirii sau natura de Buddha.** Aşa cum spunea Bodhisattva Nagarjuna, primul Patriarh Jodo Shinshu:

“Nu există nici o realitate în vis dar cu toate acestea credem că lucrurile văzute acolo sunt reale. După ce ne trezim [devenim Buddhaşi/atingem Buddheitatea/Nirvana], recunoaştem falsitatea visului şi râdem de noi înşine. La fel, cel ce doarme profund în somnul sclaviei samsarice se agaţă de lucrurile care nu există dar ***când a descoperit Calea şi a atins Iluminarea înţelege că nu aceea este realitatea adevărată şi râde de el însuşi”****.*

[37] Singurele create sunt iluziile şi efectele lor.

Credinţa într-un zeu creator este o piedică în primirea shinjinului

În capitolele precedente am explicat şi contrazis viziunea eternalistă ce presupune existenţa unui zeu suprem şi creator al lumii, urmând să procedez la fel cu viziunile greşite despre Buddha Amida şi Tărâmul Său Pur în a doua parte a acestei cărţi. Însă înainte de a încheia prima parte, vreau să vă prezint răspunsul meu la o întrebare foarte importantă a unui coleg de practică.

Întrebare: “Mulţi dintre noii convertiţi la buddhism poartă în ei un bagaj destul de mare de rămăşiţe conceptuale din trecutul lor monoteist, indiferent că au fost sau nu ‘credincioşi’. Unii nu fac asta, bineînţeles – mai ales cei care studiază Dharma foarte serios şi pentru care este foarte important să cunoască ceea ce Buddha Shakyamuni (Buddha istoric) a propovăduit cu adevărat. Dar după cum ştii din anii petrecuţi în comunităţile Zen[38] şi Jodo Shinshu, un astfel de studiu nu este o preocupare principală sau nu una atât de mare precum în comunităţile tibetane sau Theravada. […]

Aşadar, în opinia ta şi bazându-te pe ceea ce ai citit şi contemplat tu însuţi, este oare posibil ca un om ignorant dar bine intenţionat să ajungă la o credinţă (shinjin) stabilă dacă nu a studiat niciodată acest subiect[39] şi are unele idei eternaliste adânc înrădăcinate în fluxul lui mental? Oare prezenţa unor astfel de gânduri este un obstacol karmic ce trebuie confruntat şi înlăturat înainte ca omul respectiv să poată primi credinţa în Buddha Amida? Care este minimul necesar de înţelegere a Dharmei pe care trebuie să-l aibă cineva pentru a primi credinţa în Buddha Amida?”

Răspuns: Cred că depinde de cât de important este bagajul acestor idei eternaliste şi cât de mult cântăreşte în mintea lor.

Toţi practicanţii de azi care s-au născut într-un mediu iudeo-creştin au câteva informaţii de bază despre conceptul de zeu creator, **însă eu**

[38] Înainte de a trece la Jodo Shinshu am fost practicant Zen.
[39] Subiectul existenţei sau inexistenţei unui zeu suprem şi creator al lumii

îi împart în două categorii în funcţie de modul cum reacţionează faţă de el. Unora nu le pasă prea mult de acest subiect – dacă acel zeu creator există sau nu – deoarece nu li se pare important şi de aceea, se concentrează pur şi simplu asupra lui Buddha Amida, în timp ce alţii îi arată un interes major şi îi oferă un loc important în mintea lor. Ambele categorii pot susţine că se încred în Amida, însă nu cred că cei din a doua categorie au o credinţă adevărată.

Dacă pentru cei din prima categorie „zeul creator" este doar o idee neinteresantă şi neimportantă, pentru cei din a doua categorie acesta este o adevărată prezenţă, cu consecinţe serioase (de care sunt sau nu conştienţi) în mintea şi comportamentul lor religios. De aceea, pentru ei, Buddha Amida este în mod automat gândit şi simţit în relaţie cu acest zeu creator iar din experienţa mea îţi pot spune că, cei mai mulţi dintre ei, îl percep pe Amida ca fiind un fel de creatură superioară dar totuşi, mai prejos decât Dumnezeu. **Însă indiferent cum îl plasează pe Amida în legătură cu acest zeu creator, agăţarea faţă de el este cheia înțelegerii lor.** Această agăţare este, în opinia mea, un obstacol în primirea adevăratului shinjin (credinţei în Amida), ceea ce nu este cazul pentru cei din prima categorie. Dacă cei din prima categorie renunţă cu uşurinţă la ideea de zeu creator după ce aud o explicaţie buddhistă pe această temă, chiar dacă până atunci nu ştiau că trebuie să renunţe la aşa ceva, cei din a doua categorie vor opune rezistenţă şi vor încerca să o protejeze.
Bineînţeles, nimeni nu are cunoştinţă de ce se întâmplă cu exactitate în inima cuiva şi doar Amida ştie dacă cineva are shinjin sau nu, dar putem totuşi afirma, fără să greşim, că oamenii sunt asemenea pomilor şi că pot fi cunoscuţi după fructele lor sau în cazul nostru, **după reacţiile lor**. Aşa cum cineva care neagă existenţa lui Buddha Amida nu poate avea o credinţă autentică în El, cei care se agaţă cu putere de ideea de zeu creator (Dumnezeu) nu au cum să se încreadă în Buddha Amida ca Salvator suprem. Aşa cum spuneam înainte, cei care sunt ataşaţi mental şi spiritual de ideea de zeu creator îl vor lega (conştient sau inconştient) pe Amida de acesta şi îl vor considera automat o creatură a zeului respectiv….

Trebuie să ţinem bine minte un lucru. Nu este întâmplător că avem explicaţiile lui Shakyamuni, făcute în termeni omeneşti, despre

ce este un Buddha, cine este Buddha Amida sau ce este Tărâmul Lui Pur. De asemenea – iar asta este extraordinar de important – în Legământul Principal ni se spune să ne încredem/să avem credinţă în Buddha Amida, ceea ce înseamnă – exclusiv în Buddha Amida. **A avea credinţă exclusivă în Buddha Amida înseamnă a accepta că El este singurul şi cel mai mare Salvator, însă dacă ne agăţăm de ideea de zeu creator, aceasta este tot o formă de credinţă, numai că de această dată credinţa este orientată către acel zeu.**

A accepta existenţa unui zeu creator, a lui Buddha Amida sau a oricărei figuri divine din orice religie nu se face pe baza unei cercetări ştiinţifico-materialiste, ci a credinţei. Aşadar, dacă după ce aud învăţătura lui Shakyamuni despre non-existenţa unui zeu creator unii reacţionează agresiv şi încearcă să-i reziste ori să o nege, acesta este un indiciu că au de fapt credinţă în acel zeu (Dumnezeu) iar nu în Amida. Degeaba pretind ei că au primit shinjin (credinţa în Amida); **faptul că se agaţă de ideea de zeu creator arată că se încred în zeul creator şi că au o credinţă falsă ori nestatornică în Amida.** Aceasta este opinia mea, provenită nu doar din contemplaţie sau lectură, ci şi din experienţa directă cu astfel de persoane.

M-ai întrebat, „care este minimul necesar de înţelegere a Dharmei pe care trebuie să-l aibă cineva pentru a primi credinţa în Buddha Amida”?

Nu pot face o listă completă şi nu am cum să descriu fiecare situaţie particulară, însă pot spune că respectivul trebuie ajutat să aibă un minim de viziune Dharmică asupra lumii, ceea ce înseamnă că trebuie să înţeleagă în termeni simpli ce este karma (învăţătura despre karma şi ideea de zeu creator nu pot coexista, aşa cum am explicat în capitolele anterioare), că renaşterea este un fenomen adevărat plin de insatisfacţie şi că adevărata Libertate (Buddhaşii pot fi explicaţi ca fiind cu adevărat Liberi şi având Înţelepciune şi Compasiune Infinită) din naşterile şi morţile repetate este ceea ce trebuie să ne dorim şi să

căutăm cu adevărat[40] ….. iar pentru ca această libertate/eliberare să apară cât mai repede şi mai sigur avem nevoie să acceptăm ajutorul lui Buddha Amida - singurul şi cel mai bun Salvator/Eliberator.

Chiar şi un analfabet poate avea o astfel de minimă înţelegere a karmei, renaşterii (care poate fi explicată în sensul de viaţă după moarte, în diferite forme şi trupuri) şi a lui Buddha Amida ca Salvator suprem – cel ce a manifestat/creat o lume/un tărâm iluminat unde să ne dorim să renaştem după moarte şi unde vom deveni noi înşine Liberi (Buddhaşi) şi capabili de a-i ajuta pe ceilalţi.

Ne putem întreba – dacă ar fi să ne alăturăm pentru o clipă grupului celor care se agaţă cu orice preţ de ideea de zeu creator – dacă Shakyamuni nu ar fi fost cel mai mare Învăţător din univers (Învăţătorul tuturor fiinţelor, inclusiv al oamenilor şi zeilor), dacă am crede că acest Buddha poate avea dreptate în unele chestiuni şi se poate înşela în altele, precum atunci când neagă existenţa unui zeu creator, cum am mai putea noi să-l ascultăm cu mintea şi inima deschisă şi să acceptăm în credinţă învăţătura Sa despre Buddha Amida din *Marea Sutră*?

Dacă Shakyamuni a greşit chiar şi într-un singur lucru, cum putem fi siguri că nu s-a înşelat atunci când a vorbit de Buddha Amida şi Tărâmul Său Pur? Este important să ne aducem aminte că El însuşi ne-a îndemnat să-i acceptăm în credinţă învăţătura despre Buddha Amida şi Tărâmul Pur, avertizându-ne de asemenea, că dintre toate învăţăturile Lui aceasta este cel mai greu de acceptat în credinţă. Aşadar, cum am putea face noi asta dacă nu l-am considera infailibil în înţelepciunea Sa?

Cu adevărat, ori toată Dharma lui Shakyamuni este 100% adevărată, ori nu merită atenţia noastră.

Fiinţele neiluminate care se consideră discipolii lui Buddha nu pot alege ceea ce le convine şi să respingă ceea ce nu le place din învăţătura Lui. Toate doctrinele buddhiste sunt interconectate iar dacă cineva adaugă un element străin, precum aşa zisul "zeu suprem

---

[40] Vezi capitolul „Aspiraţia de a deveni un Buddha – cel mai important lucru" din cartea, *Învăţături buddhiste Jodo Shinshu*, Dharma Lion Publications, Craiova, 2011

(Dumnezeu)”, atunci întregul sistem buddhist devine de nerecunoscut şi de fapt, el nu mai este buddhist deloc. Aşa cum am spus anterior, karma, învăţătura despre Buddha şi natura de Buddha nu poate coexista cu ideea unui zeu suprem, etern şi creator al lumii. De aceea, înainte de a ne încrede în Buddha Amida şi de a aspira să ne naştem în Tărâmul Său Pur, trebuie să devenim adevăraţi discipoli ai lui Buddha Shakyamuni şi să acceptăm pe deplin învăţăturile şi explicaţiile Sale despre Samsara.

PARTEA A II-A
ADEVĂRATA ÎNVĂŢĂTURĂ
DESPRE BUDDHA AMIDA ŞI TĂRÂMUL SĂU PUR

Dacă Legământul lui Buddha Amida este adevărat...

Shinran Shonin a spus:

„Dacă Legământul Principal al lui Amida este adevărat, învăţătura lui Shakyamuni[41] *nu poate să fie falsă. Dacă învăţătura lui Buddha este adevărată, comentariile lui Shan-tao*[42] *nu au cum să fie false. Dacă comentariile lui Shan-tao sunt adevărate, cum pot să fie minciuni cuvintele lui Honen*[43]*? Dacă cuvintele lui Honen sunt adevărate atunci cu siguranţă că ceea ce eu spun nu pot fi vorbe goale”.*[44]

Legământul Principal este adevărat. Acesta este fundamentul credinţei noastre şi a învăţăturii despre Buddha Amida propovăduită de Buddha Shakyamuni şi de maeştrii succesori. Totul începe aici – Legământul Principal este adevărat. Dacă acceptăm că Legământul Principal este adevărat şi ne încredem în el fără nici o îndoială, atunci suntem salvaţi; dacă nu, viaţa aceasta în formă umană este irosită.:

“Dacă şi în această viaţă te laşi prins în plasa îndoielilor, atunci te vei afunda din nou, timp de miriade de kalpa, în torentul naşterilor şi morţilor repetate,.”[45]

În Legământul Principal găsim tot ceea ce avem nevoie şi ceea ce Shakyamuni şi Amida vor să facem. Putem spune că tot buddhismul se reduce pentru noi la Legământul Principal. Bineînţeles, Buddha Shakyamuni a propovăduit multe lucruri în timpul vieţii Sale, dar cu toate acestea, nimic nu este mai important pentru noi decât acele momente extraordinare când a rostit povestea lui Buddha Amida şi a Legământului Său Principal. După cum spunea Shinran:

---

[41] Shakyamuni este Buddha istoric, fondatorul buddhismului şi cel care a propovăduit metoda credinţei în Buddha Amida.
[42] Shan-tao (613-681) este al cincilea dintre cei şapte patriarhi ai buddhismului Jodo Shinshu, unul dintre cei mai importanţi învăţători ai şcolii Tărâmului Pur din China.
[43] Honen Shonin (1133-1212) a fost maestrul lui Shinran Shonin.
[44] *Tannisho*.
[45] Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*.

“Dintre toate învăţăturile pe care Marele Înţelept le-a propovăduit în timpul vieţii, nici una nu este mai presus de acest ocean al virtuţilor [Legământul Principal]”.

Pentru Shinran, ca şi pentru noi: *“Legământul universal şi de neconceput este cu adevărat marea corabie ce ne ajută să traversăm oceanul cel dificil de traversat”.* El reprezintă *“adevărata învăţătură uşor de urmat pentru oamenii ignoranţi şi neînsemnaţi; calea directă şi uşor de parcurs pentru cei limitaţi şi înguşti la minte”.*

În Legământul Său Principal Buddha Amida a făcut următoarea promisiune:

„Dacă după ce voi atinge Buddheitatea, fiinţele sensibile din cele zece direcţii care se încred în mine cu o minte sinceră şi aspiră să se nască în Tărâmul meu, rostind Numele (Namo Amida Bu) meu chiar şi numai de zece ori, nu se vor naşte acolo, fie ca eu să nu ating cea mai înaltă Iluminare.”

Aşadar, cei care au credinţă în El, rostesc Numele Lui şi doresc să se nască în Tărâmul Său Pur, se vor naşte acolo. Da, totul este chiar atât de simplu! În mod clar, aşa cum spunea Shinran, chiar şi cei “limitaţi şi înguşti la minte” pot înţelege acest Legământ. Nici un fel de practică specială ori capacităţi spirituale deosebite, nu cutare sau cutare tehnică de meditaţie, nici un fel de retragere în mănăstire …. Nimic altceva decât credinţa simplă în Buddha Amida, rostirea Numelui Său (credinţa şi rostirea Numelui sunt acelaşi lucru) şi dorinţa de a renaşte în Tărâmul Său Pur după moarte.

Maeştrii şcolii noastre au insistat întotdeauna pe faptul că trebuie să fim în armonie (în acord) cu Legământul Principal. A fi în armonie cu Legământul Principal înseamnă a-l accepta ca fiind adevărat şi efectiv în salvarea noastră; înseamnă că rostim cu credinţă Numele lui Amida şi că ne dorim să ne naştem în Tărâmul Său.
A accepta faptul că Legământul Principal este adevărat, înseamnă automat că acceptăm a fi reale şi adevărate toate elementele sale componente. Care sunt aceste elemente? Acestea sunt Buddha Amida

şi Tărâmul Său Pur. Doar în legătură cu acest Buddha şi Tărâmul Său poate exista o credinţă, o rostire a Numelui şi o dorinţă de a ne naşte. Credinţă în cine? Credinţă în Amida. A rosti Numele cui? A rosti Numele lui Amida. A dori să ne naştem unde? A dori să ne naştem în Tărâmul lui Amida.

Dacă avem credinţă în cineva, înseamnă că suntem siguri că acea persoană este de încredere şi că îşi va ţine promisiunile. Acum voi spune ceva ce pare de la sine înţeles şi prea evident pentru a fi menţionat, dar a crede în promisiunea cuiva înseamnă şi că îi acceptăm existenţa. Adică suntem siguri că acea persoană este reală, că există cu adevărat. Promisiunile pot fi făcute şi respectate de persoane vii şi reale, în cazul nostru de Amida care este un Buddha viu şi real, iar nu de obiecte neînsufleţite sau de personaje fictive. Dacă aţi citit despre Harry Potter, despre Moş Crăciun sau despre Hamlet, nu aveţi cum să credeţi că aceste personaje sunt reale. Ştim că fac parte dintr-o ficţiune şi indiferent ce ar spune în respectivele lor piese de teatru sau romane, nu ne vom gândi niciodată că ne promit ceva nouă, personal.
De ce fac această comparaţie caraghioasă? Pentru că unii falşi învăţători din comunitatea noastră internaţională încearcă în mod constant să-i convingă pe alţii că Buddha Amida nu este altceva decât un personaj fictiv asemenea lui Hamlet[46], iar nu o Persoană reală şi Iluminată. Ei încearcă de asemenea, să prezinte celălalt element al Legământului Principal – anume Tărâmul Pur – ca fiind non-existent ori ceva ce poate fi atins aici şi acum, în această existenţă iar nu un loc al Iluminării unde trebuie să ne dorim să ne naştem după moarte, aşa cum ne îndeamnă de fapt, Legământul Principal să facem.

Astfel, doar dacă acceptăm existenţa lui Buddha Amida şi a Tărâmului Său putem avea credinţă autentică în El, rosti Numele Lui şi dori să ne naştem acolo. Deoarece Buddha Amida şi Tărâmul Său Pur sunt adevărate şi reale, Legământul Său Principal - în care ne îndeamnă să ne încredem în El, să-i rostim Numele şi să mergem acolo – este el însuşi adevărat şi real. Nu discutăm aici despre o

[46] Dr Nobuo Haneda, un astfel de fals învăţător are chiar următoarea frază celebră: „Amida este un personaj fictiv, asemenea lui Hamlet”.

promisiune goală făcută de o persoană neiluminată sau de un personaj fictiv dintr-o carte de fantezie, ci de promisiunea unui Buddha real – Amida, Cel Atot Iluminat. Deoarece există şi pentru că este un Buddha, înseamnă că putem avea încredere în El şi că merită să ne lăsăm duşi în Tărâmul Său Pur.

Apoi, unde auzim de Buddha Amida, de Tărâmul Său şi de Legământul pe care l-a făcut? În învăţătura lui Shakyamuni – Buddha istoric ce a apărut în lumea noastră în urmă cu peste 2500 ani. Acesta este un motiv în plus pentru care merită să ne încredinţăm destinul nostru karmic lui Buddha Amida – deoarece Shakyamuni însuşi este martorul Lui şi cel care ne-a spus povestea lucrării Lui salvatoare:

„Dacă Legământul Principal al lui Amida este adevărat, învăţătura lui Shakyamuni nu poate să fie falsă.”

Maestrul Seikaku ne-a indicat un mod foarte simplu despre cum putem accepta în credinţă Legământul Principal – pentru că Shakyamuni însuşi ne-a vorbit despre el şi despre Cel care l-a făcut:

“Să presupunem că un om în care aveţi deplină încredere vă povesteşte despre un loc pe care îl cunoaşte foarte bine, spunând că acolo se află muntele cutare şi râul cutare. Voi credeţi din toată inima ceea ce vă relatează şi după ce îi acceptaţi mărturia, întâlniţi alţi oameni care afirmă că tot ceea ce aţi auzit este fals. Cu alte cuvinte, nu există nici un râu şi nici un munte. Cu toate acestea, pentru că ceea ce aţi auzit a fost spus de cineva despre care nu credeţi că v-ar putea minţi, chiar dacă o sută de mii de oameni ar afirma contrariul, voi veţi rămâne neclintiţi şi vă veţi încrede profund în ceea ce aţi auzit la început. Aceasta este credinţa.
La fel trebuie să stea lucrurile cu învăţătura lui Shakyamuni despre Amida şi Legământul Său Principal pe care de asemenea, trebuie să le acceptăm în credinţă”.[47]

[47] *Esenţialul credinţei*, de Maestrul Seikaku.

De asemenea, maeştrii tradiţiei noastre care l-au urmat pe Buddha Shakyamuni, inclusiv Shan-tao, Honen, Shinran[48], au acceptat şi ne-au transmis adevărul Legământului Principal:

„Dacă învăţătura lui Buddha este adevărată, comentariile lui Shan-tao nu au cum să fie false. Dacă comentariile lui Shan-tao sunt adevărate cum pot să fie minciuni cuvintele lui Honen? Dacă cuvintele lui Honen sunt adevărate, atunci cu siguranţă că ceea ce eu spun nu pot fi vorbe goale”.

Chiar dacă uneori folosesc metode diferite de prezentare, toţi aceşti Maeştri au propovăduit un singur lucru: Buddha Amida şi Tărâmul Său există iar noi trebuie să avem credinţă şi să ne dorim să mergem acolo.

Acestea fiind spuse, voi trece acum la o nouă etapă a acestei cărţi în care încerc să explic în detaliu cine este Buddha Amida şi ce este Tărâmul Lui Pur. În explicaţiile mele mă voi baza bineînţeles, nu pe opiniile mele personale ci pe învăţătura lui Buddha Shakyamuni şi a Maeştrilor succesori. Doar prin supunerea minţii şi inimii mele la învăţătura lor şi deci la Legământul Principal, explicaţiile mele nu vor fi vorbe goale

[48] Dar şi Nagarjuna, Vasubandhu, T’an-luan, Tao-ch’o, Genshin, Rennyo Shonin

Învăţătura lui Buddha Shakyamuni despre Buddha Amida

Învăţătura principală a lui Buddha Shakyamuni despre Buddha Amida se află în cele trei sutre ale Tărâmul Pur[49], dintre care *Marea Sutră* este cea mai importantă. De fapt, Shinran a considerat că propovăduirea acesteia a fost principalul motiv al apariţiei lui Shakyamuni în această lume[50]. El a fost convins, de asemenea, că *Marea Sutră* este învăţătura ultimă a Dharmei lui Buddha, în timp ce restul metodelor şi învăţăturilor predate de Shakyamuni în timpul vieţii, sunt provizorii. Iată două pasaje importante din *Kyogyoshinsho*[51], care susţin această viziune:

„Adevărata învăţătură este Marea Sutră despre Buddha al Vieţii Infinite. Semnificaţia ei principală este că Amida, prin legămintele Sale de neîntrecut, a deschis larg depozitul Dharma şi, plin de compasiune pentru fiinţele obişnuite şi ignorante, a selectat şi oferit comoara virtuţilor supreme. Sutra ne revelează mai departe, că Shakyamuni a apărut în această lume şi a expus învăţăturile căii ce duce la Iluminare, căutând să salveze mulţimea fiinţelor sensibile şi

[49] Cele trei sutre ale Tărâmului Pur:
- *Sutra despre Buddha al Vieţii Infinite (Marea Sukhavativyuha Sutra* în sanskr/*Bussetsu Muryoju Kyo* în jap.); numită pe scurt, *Marea Sutră*. A fost tradusă în chineză în timpul dinastiei Ts'ao-Wei (252. e.n.), de către maestrul tripitaka Samghavarman (Kosogai în jap.).
- *Sutra despre viziualizarea lui Buddha al Vieţii Infinite (Amitayurdhyana Sutra* în sanskr/ *Bussetsu Kanmuryoju Kyo* în jap); este numită pe scurt *Sutra Contemplaţiei*. A fost tradusă în chineză în timpul dinastiei Liu-Sung (424-442 e.n.) de maestrul tripitaka Kalayasas (Kyoryoyasha în jap).
- *Sutra despre Buddha Amitayus (Mica Sukhavativyuha Sutra* în sanskr/ *Bussetsu Amida Kyo* în jap); este numită pe scurt *Mica Sutră*. A fost tradusă în chineză în timpul dinastiei Yao-Ch'in (402 e.n.), de maestrul tripitaka Kumarajiva (Kumaraju în jap).

[50] Vezi capitolul "Motivul venirii lui Shakyamuni în această lume" din cartea mea, *Învăţături buddhiste Jodo Shinshu*, Dharma Lion Publications, Craiova, 2011.

[51] *Kygyoshinsho* este lucrarea principală a lui Shinran Shonin. Ediţia folosită în acest capitol a fost publicată în *The Collected Works of Shinran*, Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 1997

binecuvântându-le pe acestea cu binefaceri autentice şi reale[52]*. Astfel, propovăduirea Legământului Principal al lui Tathagata este adevărata intenţie a acestei sutre iar Numele lui Buddha este esenţa ei.”*[53]

„[...] ***Marea Sutră ne revelează adevărata învăţătură. Aceasta este într-adevăr, expunerea corectă pentru care Tathagata a apărut în lume****, minunata scriptură, greu de găsit şi de neîntrecut, prezentarea ultimă şi decisivă a Vehiculului Unic*[54]*, cuvintele preţioase care dezvăluie împlinirea perfectă şi imediată, cuvintele sincere slăvite de toţi Buddhaşii de-a lungul celor zece direcţii, adevărata învăţătură ce corespunde cu capacităţile fiinţelor şi timpul în care acestea trăiesc. Să ţinem bine minte acest lucru.”.*[55]

El a mai spus, de asemenea, în *Imnul despre adevărata credinţă şi nembutsu (Shoshinge):*

“Motivul apariţiei lui Buddha în această lume
este numai acela de a propovădui Legământul Principal al lui Amida,
cel adânc precum oceanul.
Toate fiinţele acestei epoci rele a celor cinci pângăriri
să se încreadă în adevărul cuvintelor lui Buddha”.[56]

Aşadar, pentru noi, discipolii lui Shakyamuni şi ai lui Shinran, această sutră este supremă iar învăţăturile şi evenimentele relatate în

---

52“ *binefacerile autentice şi reale„* sunt meritele şi virtuţile lui Amida manifestate în Numele Lui. A rosti acest Nume cu credinţă, împreună cu dorinţa de a renaşte în Tărâmul Pur este cerinţa Legământului Principal.

53 *The Collected Works of Shinran*, Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 1997, p.7

54 “Vehiculul Unic” (“Ichijo” în jap sau “Ekayana” în sanscr.) este Dharma completă şi supremă a lui Buddha care ne oferă metoda de atingere rapidă a Buddheităţii.

55 *The Collected Works of Shinran*, Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 1997, p.10

56 *The Way of Nembutsu-Faith: A Commentary on the Shoshinge*, by Hisao Inagaki, Nagata Bunshodo, Kyoto, 1996, pp. 163-183. Aceeaşi traducere poate fi găsită la http://horai.eu/shoshinge-eng.htm

ea trebuiesc acceptate ca adevărate şi reale. După cum Shakyamuni însuşi ne-a încurajat, trebuie să acceptăm această sutră în credinţă:

"să acceptaţi această sutră în credinţă şi din toată inima voastră, să o susţineţi şi să o protejaţi, să o recitaţi şi să practicaţi în conformitate cu învăţăturile ei."[57]

*

Vă invit aşadar, să vedem ce ne-a spus Shakyamuni despre Buddha Amida şi Tărâmul Său Pur.
În secţiunea a 4-a din *Marea Sutră*, El îşi începe povestirea prin a menţiona o listă cu numele unor Buddhaşi care au apărut în Samsara şi au propovăduit Dharma în urmă cu mulţi eoni: *"în trecutul îndepărtat – cu nenumărate, imposibil de calculat şi de neconceput kalpa în urmă..."*[58].

---

[57] *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.70

[58] *"În trecutul îndepărtat – cu nenumărate, imposibil de calculat şi de neconceput kalpa în urmă – un Tathagata pe nume Dipankara a apărut în lume. După ce a propovăduit şi eliberat nenumărate fiinţe, călăuzindu-le pe Calea Iluminării, a intrat în Nirvana. Apoi a apărut un Tathagata pe nume Pratapavat. După el a venit Prabhakara, apoi Kandanagandha, Sumerukalpa, Kandana, Vimalanana, Anupalipta, Vimalaprabha, Nagabhibhu, Suryodana, Giririjaghosha, Merukuta, Suvarnaprabha, Gyotishprabha, Vaiduryanirbhasa, Brahmaghosha, Kandabhibho, Turyaghosha, Muktakusumapratimanditaprabha, Srikuta, Sagaravarabuddhivikriditabhijna, Varaprabha, Mahagandhajanirbhasa, Vyapagatakhilamalapratighosha, Surakuta, Rananjaha, Mahagunadharabuddhipraptibhijna, Chandrasuryajihmikarana, Uttaptavaiduryanirbhasa, Chittadharabuddhisankusumitabhyudgata, Pushpavativanarajasankusumitabhijna, Pushpakara, Udakakandra, Avidyandhakaravidhvamsanakara, Lokendra, Muktakkhatrapravatasadrisa, Tishya, Dharmamativinanditaraja, Simhasigarakutavinanditaraja, Sagaramerukandra, Brahmasvaranadabhinandita, Kusumasambhava, Praptasena, Kandrabhanu, Merukuta, Chandraprabha, Vimalanetra, Girirajaghoshesvara, Kusumaprabha, Kusumavrishtyabhiprakirna, Ratnakandra, Padmabimbyupasobhita, Chandanagandha, Ratnabhibhasa, Nimi, Mahivyuha, Vyapagatakhiladosha, Brahmaghosha, Saptaratnabhivrishta, Mahijunadhara, Mahatamalapatrakandanakardama, Kusumabhijna, Ajnavidhvamsana, Kesarin,*

Procedând astfel, ne arată că istoria omenirii, aşa cum o ştim noi, este doar o parte infimă din timpul nesfârşit şi imposibil de conceput al universului şi că diferite lumi, sisteme de lumi şi universuri, precum şi fiinţele care sălăşluiesc în ele au existat şi înaintea apariţiei acestui pământ, după cum alte lumi vor exista după ce lumea noastră nu va mai fi. Aşadar, El menţionează 53 de mari Buddha care au apărut în Samsara, au propovăduit Dharma şi au intrat în Nirvana, înainte ca istoria lui Amida să fi avut loc. După aceşti 53 Buddha, a apărut un alt mare Buddha pe nume Lokesvararaja, la fel într-un timp îndepărtat şi imposibil de explicat după noţiunile noastre:

"Atunci a apărut un Buddha numit Lokesvararaja, Tathagata, Arhat, Atot-Iluminat, plin de Înţelepciune şi Practică, Ştiutor al lumii, de Neîntrecut, Îmblânzitor al fiinţelor, Învăţător al zeilor şi al oamenilor, Iluminat şi Cel mai Onorat din lume".[59]

În timpul şi lumea acestui Buddha trăia un rege care, după ce i-a ascultat învăţătura, a renunţat la tron şi a devenit călugăr (bhiksu) cu numele Dharmakara:

"În acel timp era un rege care, auzindu-l pe Buddha propovăduind Dharma, s-a bucurat în inima lui şi a trezit aspiraţia pentru cea mai înaltă şi perfectă Iluminare. Atunci a renunţat la tron şi a devenit călugăr cu numele Dharmakara".[60]

După cum ne spune sutra, acest călugăr Dharmakara, era deja o fiinţă superioară când a mers să-l vadă pe Buddha Lokesvararaja:

Muktakkhatra, Suvarnagarbha, Vaiduryagarbha, Mahaketu, Dharmaketu, Ratnaketu, Ratnasri, Lokendra, Narendra, Karunika, Lokasundara, Brahmaketu, Dharmamati, Simha şi Simhamati. Toţi aceşti Buddha au trecut deja în Nirvana". (*The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.9)

[59] *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.9-10.

[60] *Ibid.*

"Având inteligenţă superioară, curaj şi înţelepciune, era deja cunoscut şi remarcat în lume. Ducându-se înaintea lui Tathagata Lokesvararaja, a îngenuncheat, l-a înconjurat de trei ori, păstrându-l mereu pe partea dreaptă[61]*, s-a prosternat înaintea Lui şi, unindu-şi palmele la piept în semn de veneraţie, l-a slăvit pe Buddha din toată inima sa".*[62]

Apoi l-a informat despre decizia spirituală pe care o luase, de a deveni el însuşi un Buddha pentru binele tuturor fiinţelor:

"O, Sfânt Rege al Dharmei,
şi eu voi deveni un Buddha
şi voi avea aceeaşi realizare spirituală ca a Ta,
pentru a salva fiinţele de naştere şi moarte
şi a le conduce către eliberare."[63]

Iar în împlinirea acestei aspiraţii, menţionează crearea unui tărâm special:

„ Când voi deveni un Buddha,
Tărâmul meu va fi excelent."[64]

unde să aducă fiinţele sensibile de peste tot şi să le ajute să atingă fericirea perfectă:
"Cei care vin din cele zece direcţii
îşi vor găsi pacea iar inimile lor vor fi senine;
După ce vor ajunge în tărâmul meu,
vor sălăşlui pentru totdeauna în pace şi fericire".[65]

---

[61] Înconjurarea în sensul acelor de ceasornic, a obiectelor, templelor, statuilor sau persoanelor sacre, mai ales a unui Buddha, este o practică buddhistă tradiţională de exprimare a respectului şi devoţiunii.
[62] *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.9-10
[63] *Idem*, p.11.
[64] *Idem.*, p.12.
[65] *Ibid.*

A le face fericite la modul perfect înseamnă bineînţeles, a le ajuta să atingă Nirvana, tărâmul său fiind de fapt, o manifestare a beautitudinii şi libertăţii nirvanice:

"Locul Iluminării va fi suprem.
Tărâmul meu, fiind însăşi Nirvana,
va fi fără de asemănare."[66]

După ce a rostit cuvintele de mai sus, l-a invitat pe Buddha Lokesvararaja şi pe toţi Buddha să privească în mintea lui şi să devină martori ai sincerităţii aspiraţiei sale:

"Buddha, te rog să devii martorul meu
şi să garantezi pentru sinceritatea aspiraţiei mele.

Cei mai Onoraţi din lume – Buddhaşii celor zece direcţii,
a căror înţelepciune este fără de oprelişti,
îi chem şi pe Ei
să fie martorii intenţiei mele".[67]

Cu toate acestea, Dharmakara avea nevoie de o practică potrivită pentru a-şi împlini aspiraţia de a crea un tărâm special unde să aducă toate fiinţele la Nirvana, aşa că i-a cerut lui Buddha Lokesvararaja să-l călăuzească:

"Te rog, explică-mi Dharma în amănunt pentru a putea să urmez practicile potrivite şi să creez un tărâm pur cu calităţi nenumărate şi nemaiîntâlnite. Te rog, învaţă-mă cum să ating rapid Iluminarea şi să tai din rădăcini suferinţele naşterilor şi morţilor repetate ale tuturor fiinţelor."[68]

Mai exact, l-a rugat pe Lokesvararaja să-i arate toate tărâmurile Buddhaşilor din cele zece direcţii, în aşa fel încât să ştie mai bine ce are de făcut şi cum să practice pentru a-şi crea propriul tărâm:

---

66 *Ibid.*
67 *Ibid.*
68 *Idem.*, p.12-13.

“Cel mai Onorat din lume, te rog din toată inima mea, explică-mi în amănunt practicile urmate de toţi Buddha prin care şi-au creat tărâmurile lor pure. Apoi, vreau să practic în conformitate cu îndrumările tale şi să-mi împlinesc propriile aspiraţii.”[69]

După cum ne povesteşte Shakyamuni în *Marea Sutră*, Buddha Lokesvararaja *“a recunoscut aspiraţiile înalte şi curate ale lui bhiksu Dharmakara”*, şi *“i-a explicat în amănunt diferitele aspecte mai mari sau mai mici ale două sute zece kotis de tărâmuri ale Buddhaşilor, împreună cu natura cerească sau rea a zeilor şi oamenilor ce sălăşluiesc în ele. Pe toate acestea i le-a revelat lui bhiksu, exact aşa cum fusese rugat”.*[70]

Apoi, *“auzind expunerea lui Buddha despre tărâmurile glorioase şi văzându-le pe toate”*, **Dharmakara *“a hotărât ce legăminte supreme şi de neîntrecut să facă el însuşi”.*[71]**
În acest moment, sutra ne povesteşte din nou (pentru a doua oară)[72], că Dharmakara nu era un practicant obişnuit când s-a decis să facă legămintele: *“datorită minţii lui senine şi aspiraţiilor eliberate de orice formă de ataşament, nu avea egal nicăieri în lume.”*[73]

După cum relatează Shakyamuni, Dharmakara a contemplat timp de cinci kalpa legămintele pe care urma să le facă iar apoi a ales practicile necesare împlinirii lor:

“Timp de cinci kalpa a contemplat legămintele *iar apoi a ales practicile pure pentru crearea tărâmului său.”*[74]

---

[69] *Idem.*, p.13.
[70] *Ibid.*
[71] *Ibid.*
[72] Prima oară, la începutul povestirii despre Dharmakara, Shakyamuni menţionează: *“având inteligenţă superioară, curaj şi înţelepciune, era deja cunoscut şi remarcat în lume”.* Acest aspect este foarte important şi trebuie ţinut minte pentru când veţi citi explicaţiile referitoare la doctrina Celor două corpuri (aspecte) ale lui Buddha Amida din această carte.
[73] *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.13.
[74] *Ibid.*

A practica orice formă de meditaţie buddhistă timp de cinci ore în fiecare zi, lună, an sau toată viaţa, este o sarcină extrem de grea pentru mulţi practicanţi din vremea noastră, dar a contempla încontinuu cinci kalpa este dincolo de capacitatea umană de înţelegere. Astfel, nu-i de mirare că Ananda i-a cerut imediat lui Buddha să-i spună cât de lungă era viaţa fiinţelor care aparţineau timpului şi lumii lui Lokesvararaja:

"Ananda l-a întrebat pe Buddha: 'cât de lungă era viaţa fiinţelor din tărâmul lui Buddha Lokesvararaja?' Buddha i-a răspuns: 'Durata de viaţă a acelui Buddha era de 42 kalpa."[75]

Aşadar, după cinci kalpa de contemplaţie, Bodhisattva Dharmakara *"a ales practicile pure folosite pentru crearea tărâmurilor excelente ale două sute zece kotis de Buddha"*.

Ştiind cu siguranţă ce legăminte să adopte şi ce practici să urmeze, s-a dus să-l informeze pe Buddha Lokesvararaja:

"S-a dus înaintea lui Buddha, a îngenuncheat la picioarele Lui, l-a înconjurat de trei ori cu palmele unite la piept, în semn de venerare şi s-a aşezat. Apoi i-a spus: 'Am ales practicile pure pentru crearea unui tărâm pur şi glorios."[76]

Auzind legămintele minunate ale lui Dharmakara, Buddha Lokesvararaja s-a bucurat şi i-a cerut să le proclame înaintea întregii adunări:

"Buddha i-a spus: 'trebuie să le proclami. Acum este timpul potrivit. Încurajează şi adu bucurie întregii adunări. Auzindu-ţi cuvintele, alţi bodhisattva vor practica ei înşişi această Dharma şi îşi vor împlini marile lor legăminte'.

[75] *Ibid.*
[76] *Idem.*, p.14.

Bhiksu a răspuns: 'Vă rog să-mi acordaţi toată atenţia voastră. Acum voi proclama legămintele mele".'[77]

Aşadar, întreaga secţiune a 7-a din *Marea Sutră* conţine lista celor 48 legăminte. Pentru că le-am explicat deja pe toate în cartea *Cele 48 legăminte ale lui Buddha Amida*, nu le mai reiau aici şi voi continua în cele ce urmează cu povestea relatată în sutră.

*

După ce a prezentat cele 48 legăminte, Shakyamuni descrie diferitele practici pe care le-a urmat Dharmakara timp de *„kalpa nenumărate şi de neconceput"* pentru a deveni un Buddha şi a crea Tărâmul Pur:

"Apoi, Ananda, după ce şi-a proclamat legămintele universale în prezenţa lui Buddha Lokesvararaja şi înaintea mulţimii de fiinţe, inclusiv cele opt tipuri de fiinţe supraumane, precum zei şi spirite ale dragonilor dar şi Mara şi Brahma, bhiksu Dharmakara s-a concentrat exclusiv pe crearea unui tărâm glorios şi minunat. Tărâmul de Buddha pe care urmărea să-l producă este vast în intinderea lui, de neîntrecut şi suprem în frumuseţe, ***întotdeauna prezent şi nesupus decăderii şi schimbării****. În timpul unor kalpa nenumărate şi de neconceput, Dharmakara a urmat practicile meritorii şi nemărginite ale căii bodhisattva.."*[78]

Atunci Ananda l-a întrebat pe Shakyamuni cel mai important lucru pentru noi:

"Ananda l-a întrebat pe Buddha: 'A atins Bodhisattva Dharmakara Buddheitatea şi a trecut în Nirvana? Sau nu a atins-o încă? Se află el acum, undeva anume?'

---

[77] *Ibid.*

[78] *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.22.

Buddha i-a răspuns: 'Bodhisattva Dharmakara a atins Buddheitatea şi ***se află acum*** *în Tărâmul buddhic de vest, numit 'Pace şi Beatitudine', la o sută de mii de kotis de tărâmuri distanţă de unde ne aflăm în acest moment'.*

Ananda l-a întrebat în continuare: 'Cât timp a trecut de când a atins Buddheitatea?'
Buddha i-a răspuns: ' Zece kalpa[79] *au trecut de când a atins Buddheitatea.''*[80]

În *Mica Sutră*[81], Shakyamuni îi spune de asemenea, lui Sariputra: *"Buddha i-a spus Bătrânului Sariputra: ' Dacă mergi de aici către vest şi treci de o sută de mii de kotis de tărâmuri ale Buddhaşilor, ajungi la tărâmul numit Beatitudine Supremă, unde se află Buddha numit Amitayus.* ***El locuieşte acum acolo*** *şi propovăduieşte Dharma".*[82]

După cum am văzut, Shakyamuni confirmă faptul că Dharmakara a atins Buddheitatea şi de atunci înainte în *Marea Sutră*, în *Mica Sutră* şi în *Sutra Contemplaţiei*, nu îl mai numeşte astfel, ci "Amitayus", care înseamnă "Viaţă Infinită" sau "Amitabha" - "Lumină Infinită". **Aceste două aspecte, "Viaţă Infinită" (Amitayus) şi "Lumină Infinită" (Amitabha) sunt unite în cuvântul "Amida", care înseamnă Buddha al Vieţii Infinite şi al Luminii Infinite.** Viaţa Sa Infinită este efectul celui de-al 13-lea Legământ pe care l-a făcut în perioada când era Bodhisattva Dharmakara, iar Lumina Infinită este efectul celui de-al 12-lea Legământ. Aşadar, nu putem separa pe Amitayus (Viaţă Infinită) de Amitabha (Lumină Infinită), deoarece

---

[79] În secţiunea a -4-a din *Mica Sutră,* Shakyamuni îi spune de asemenea, lui Shariputra: *"zece kalpa au trecut de când Amitayus a atins Iluminarea".*
[80] *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.23-24.
[81] *Mica Sutră despre Buddha Amida* a fost propovăduită la un timp şi un loc diferit – dumbrava Jeta din grădina lui Anathapindada, oraşul Sravasti.
[82] *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.103.

sunt două aspecte ale aceluiaşi Buddha. În secţiunea a 4-a din *Mica Sutră,* Shakyamuni îi explică acest lucru lui Sariputra:

“De ce crezi tu Sariputra, că acel Buddha este numit Amitabha? Sariputra, Lumina acelui Buddha străluceşte peste tot şi fără de obstacole în toate lumile celor zece direcţii. Din acest motiv este numit Amitabha. Din nou, Sariputra, viaţa acelui Buddha şi a fiinţelor din tărâmul Lui ţine timp de nenumărate şi nesfârşite kalpa. Din acest motiv este numit Amitayus.”[83]

Aşadar, Shakyamuni ne spune un alt lucru important despre Dharmakara ce a devenit Buddha Amida – *“se află acum în Tărâmul buddhic de vest, numit ‘Pace şi Beatitudine’”* – care **nu este aici**, însă *“la o sută de mii de kotis de tărâmuri distanţă de unde ne aflăm în acest moment”*.

Acest aspect este foarte important, deoarece dovedeşte faptul că există o distincţie clară între această lume cu fiinţele ei neiluminate şi Tărâmul Pur. Shakyamuni nu i-a prezentat pe Amida şi Tărâmul Său Pur în termeni ultimi (ai realităţii ultime de dincolo de formă) şi nu a spus că se află în mintea/inima noastră sau “aici şi acum”, după cum încearcă să ne convingă unii falşi învăţători ai timpurilor noastre. Din contră, cel care a devenit Buddha Amida se află în Tărâmul Său Pur, adică în afara lumilor samsarice.

Apoi, faptul că Amida *“**se află acum**”* în Tărâmul Pur, ne arată că El lucrează **în acest moment** pentru a aduce toate fiinţele acolo. Acest **acum** este nesfârşit şi se referă atât la timpul când Shakyamuni a ţinut acel discurs (sutra), cât şi la timpul lui Shan-tao, Honen, Shinran, Rennyo, noi cei din sec XXI şi generaţiile viitoare.

Amida este un Buddha al prezentului în sensul că a atins deja Buddheitatea şi va acţiona la nesfârşit pentru salvarea tuturor fiinţelor. Nu trebuie să uităm faptul că Amida este, de asemenea,

---

[83] *The Three Pure Land Sutras* - *A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.104-105.

Buddha al “Vieţii Infinite”, aşa că, pentru El, **acum** este fără de sfârşit.

Însă Shakyamuni a făcut mai mult decât să prezinte istoria lui Dharmakara ce a devenit Amida. Pentru a ne ajuta să acceptăm existenţa acestui Buddha şi a Tărâmului Său Iluminat, El i-a arătat pur și simplu, audienţei sale:

“Buddha i-a spus lui Ananda: ‘Ridică-te, aranjează-ţi robele, pune mâinile în gassho şi venerează-l pe Amitayus’. […]Ananda s-a ridicat, şi-a aranjat robele, s-a aşezat în postura corectă, şi-a îndreptat privirea către vest, şi-a unit palmele în gassho, s-a plecat la pământ şi l-a venerat pe Amitayus. Apoi i-a spus lui Buddha Shakyamuni: ‘O, Cel mai Onorat din lume, ***vreau să îl văd pe acest Buddha, Tărâmul Său al păcii şi beatitudinii*** *şi adunarea Sa de bodhisattva si sravaka.’*

Imediat ce a rostit aceste cuvinte, ***Amitayus a trimis o mare lumină*** *care a iluminat toate tărâmurile Buddhaşilor. Munţii de diamant care înconjoară lumea, Muntele Sumeru, împreună cu munţii mai mari sau mai mici şi tot ceea ce există, au strălucit în aceeaşi culoare (aurie). Acea lumină era asemenea torentului care apare la sfârşitul perioadei de schimbare cosmică şi care inundă întreaga lume, când miriade de lucruri sunt cufundate şi când oricât de departe am privi nu există altceva decât imensa întindere de apă. La fel era şi torentul de lumină care emana din Amitayus. Toate luminile sravakasilor şi bodhisattvasilor au fost întrecute şi numai lumina lui Buddha a rămas singură strălucitoare şi glorioasă. Atunci* ***Ananda a văzut splendoarea şi măreţia lui Amitayus*** *precum a muntelui Sumeru, ce se ridică deasupra întregii lumi. Nu mai exista nici un loc neiluminat de lumina ce emana din corpul Său glorios [Sambhogakaya sau Dharmakaya metodelor pline de compasiune].* ***Cele patru grupuri de adepţi ai lui Buddha adunaţi acolo au văzut împreună toate acestea, în acelaşi timp. De asemenea, cei din Tărâmul Pur au văzut toate cele din această lume.***

Atunci Buddha i-a spus lui Ananda şi lui Bodhisattva Maitreya:

*‘**Aţi văzut acel tărâm** plin de manifestări excelente şi glorioase, toate spontan produse de la pământ la Cerul Sălăşluirii Neprihănite?’*
‘Da, am văzut’.
*Buddha a întrebat: ‘**Aţi auzit de asemenea, marea voce a lui Amitayus** expunând Dharma tuturor lumilor, călăuzind fiinţele sensibile pe Calea lui Buddha?’*
*Ananda a răspuns: **‘Da, am auzit’."***[84]

Acest fragment este atât de simplu, încât nu poate fi greşit înţeles. Ananda îi spune lui Shakyamuni că vrea să-l vadă pe Amida şi Tărâmul Său Pur – *„vreau să îl văd pe acest Buddha, Tărâmul Său al păcii şi beatitudinii“* iar apoi chiar l-a văzut: *„Ananda a văzut splendoarea şi măreţia lui Amitayus“*. De fapt, nu numai el, ci toţi cei adunaţi acolo, pe vârful Vulturului, pentru a asculta *Marea Sutră*, l-au văzut pe Amida şi Tărâmul Său Pur – *„cele patru grupuri de adepţi ai lui Buddha adunaţi acolo au văzut împreună toate acestea, în acelaşi timp“.* Atât cei din această lume, cât şi cei din Tărâmul Pur s-au văzut unii pe alţii – *„de asemenea, cei din Tărâmul Pur au văzut toate cele din această lume“.*

Nici un adept sincer nu poate reinterpreta ce s-a întâmplat acolo. Revelaţia lui Amida şi a Tărâmului Său Pur chiar a avut loc iar audienţa i-a văzut pur şi simplu înaintea ochilor. Nu există nici un sens ascuns, metaforic ori simbolic în asta. Repet, **audienţa i-a văzut pur şi simplu înaintea ochilor**. Oricine v-ar spune că nu merită să luaţi în considerare această viziune a lui Amida şi a Tărâmului Pur, aşa cum a fost ea descrisă în sutră, este un om fără credinţă şi care, cu voie sau fără de voie, vă induce în eroare.

Nu numai că Shakyamuni i-a arătat pe Amida şi Tărâmul Pur celor adunaţi pe vârful Vulturului, dar le-a şi cerut să confirme ceea ce au văzut şi auzit:

“Aţi văzut acel tărâm plin de manifestări excelente şi glorioase ?”

---

[84] *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.65-66.

Ananda a răspuns: *„Da, am văzut“.*

“Aţi auzit de asemenea, marea voce a lui Amitayus?”

Ananda a răspuns: *„Da, am auzit“.*

De ce credeţi că Buddha Shakyamuni le-a cerut să confirme ceea ce au văzut şi auzit? De ce a insistat ca Ananda să spună cu gura lui, “da, am văzut” şi “da am auzit”?
Pentru că a dorit ca toate fiinţele, inclusiv noi, discipolii generaţiilor viitoare, să-l acceptăm pe Amida ca pe un Buddha viu şi real iar Tărâmul Său iluminat ca pe un loc ce există cu adevărat şi unde să ne dorim să ne ducem după moarte. Pentru noi a spus El istoria lui Buddha Amida şi i-a făcut pe cei adunaţi acolo să îl vadă:

“Am expus această învăţătură (sutra) pentru binele tuturor fiinţelor sensibile şi v-am ajutat să-l vedeţi pe Amitayus (Amida) şi tot ce se află în Tărâmul Său. Străduiţi-vă aşadar, să faceţi ceea ce trebuie făcut. După ce voi trece în Nirvana, nu permiteţi îndoielilor să apară”[85]

În conformitate cu *Sutra Contemplaţiei*, Buddha Amida şi Tărâmul Său Pur au fost de asemenea, arătaţi reginei Vaidehi, soţia regelui Bimbisara din regatul Magadha[86]. Ananda şi

---

[85] *Idem*, p.70
[86] În conformitate cu această sutră, regina şi soţul ei au fost aruncaţi în închisoare de fiul lor, Ajatasatru, la îndemnul lui Devadatta. Disperată, regina s-a întors cu faţa către locul unde Shakyamuni se afla în acel moment şi l-a rugat să-i trimită pe doi dintre cei mai importanţi discipoli ai Lui. Shakyamuni procedează întocmai şi în scurt timp vine chiar El, deplasându-se prin aer. Învăţătura pe care i-a oferit-o reginei, cu acea ocazie, va rămâne în istoria buddhistă cu numele de *Sutra vizualizării lui Buddha al Vieţii Infinite* (pe scurt, *Sutra Contemplaţiei)*:

“Vaidehi, odată închisă, a început să slăbească din cauza durerii şi a disperării. Atunci, întorcându-se cu faţa spre vârful Vulturului, l-a venerat pe Buddha de la distanţă şi a spus: ‘O Tathagata, Cel mai Onorat din lume, în trecut obişnuiai să-l trimiţi pe Ananda să mă consoleze şi să mă susţină. Acum mă aflu într-o mare durere şi nenorocire. Din moment ce nu pot ieşi de aici ca să mai privesc din nou

Mahamaudgalyayana, doi dintre cei mai importanţi discipoli ai lui Shakyamuni, au fost şi ei prezenţi în timpul acestei revelaţii. Iată cuvintele sutrei:

"Te rog, Cel mai Onorat din lume, ***arată-mi un tărâm unde nu există durere şi întristare, şi ajută-mă să renasc acolo****. Nu mai vreau să trăiesc în Jambudvipa - această lume rea şi spurcată cu iadurile, fantomele flămânde, animalele şi multe alte fiinţe stricate care se găsesc în ea. Nu mai vreau, de acum înainte, să aud nici un fel de cuvânt urât şi nici să mai văd oameni ticăloşi. Înaintea Ta, Cel mai Onorat din lume, îngenunchez plină de căinţă şi te rog să ai milă de mine'.*

Atunci, Cel mai Onorat din lume a manifestat dintre sprâncenele Lui un şuvoi de lumină de culoarea aurului cu care a luminat toate lumile nesfârşite ale celor zece direcţii. Întorcându-se la Buddha, această lumină s-a aşezat pe capul Lui şi s-a transformat într-o platformă aurită, asemenea muntelui Sumeru. ***Pe această platformă***

---

chipul Tău minunat, te rog, trimite-i alături de mine pe venerabilii Ananda şi Mahamaudgalyayana.'
În timp ce rostea aceste cuvinte, lacrimi de suferinţă se prelingeau pe obrajii ei, asemenea picăturilor de ploaie. Apoi s-a aruncat la pământ în direcţia lui Buddha. Însă nici nu a apucat să ridice fruntea, că Cel mai Onorat din Lume, care se afla atunci pe Vârful Vulturului, a simţit gândurile lui Vaidehi şi le-a poruncit lui Ananda şi Mahamaudgalyayana să se ducă la ea în zbor; apoi ***El însuşi a dispărut de pe munte şi a reapărut în camera din palatal regal****".*

Rennyo Shonin a explicat faptul că, în momentul în care Vaidehi a făcut rugămintea de mai sus, Buddha Shakyamuni propovăduia *Sutra Lotusului*:

"Cu mult timp în urmă, când Shakyamuni propovăduia Sutra Lotusului - minunatul text al Vehiculului Unic - pe vârful Vulturului, Devadatta l-a provocat pe Ajatasatru să făptuiască trădare mişelească; atunci Buddha a călăuzit-o pe Vaidehi să aspire la naşterea în Tărâmul Pur. Datorită faptului că Shakyamuni s-a retras din mijlocul adunării de pe vârful Vulturului, unde prezenta Sutra Lotusului, că a apărut în palat şi a propovăduit învăţăturile Tărâmului Pur pentru binele lui Vaidehi, Legământul Principal a înflorit până în zilele noastre. De aceea se spune că învăţăturile Lotusului şi ale Nembutsului au fost oferite în acelaşi timp"
(Rennyo Shonin Ofumi: The Letters of Rennyo, IV-3, BDK English Tripitaka Series, Numata Center for Buddhist Translation and Research, p. 104)

au apărut tărâmurile pure şi strălucitoare ale tuturor Buddhaşilor din cele zece direcţii**. […] **Nenumărate astfel de tărâmuri pline de slavă i-au fost prezentate lui Vaidehi.

*Vaidehi i-a spus lui Buddha: 'Cel mai Onorat din Lume, aceste tărâmuri ale Buddhaşilor sunt pure şi strălucitoare. Însă **eu vreau să mă nasc în Tărâmul Beautitudinii Supreme al lui Buddha Amitayus**'."*[87]

[…] *"Vaidehi i-a spus lui Buddha: 'Cel mai Onorat din lume, **prin puterea lui Buddha**, **chiar şi eu am putut vedea acel tărâm**'".*[88]

[…] *"Buddha i-a spus lui Ananda şi Vaidehi: 'Ascultaţi cu atenţie, ascultaţi cu atenţie şi reflectaţi profound. Vă voi arăta cum să îndepărtaţi suferinţa. Aşadar, ţineţi minte cuvintele mele şi explicaţi-le tuturor fiinţelor'.*
*Imediat ce a spus aceste cuvinte, **Amitayus a apărut în aer deasupra lor, însoţit la stânga şi la dreapta de cei doi mahasattva, Avalokitesvara şi Mahasthamaprapta**. Atât de strălucitoare era aura lor încât cu greu puteau fi văzuţi în amănunt şi nici o sută de mii de bucăţi de aur din râul Jambu nu ar fi fost suficiente pentru a-i egala. După ce **a avut această viziune cu Amitayus**, Vaidehi s-a aruncat la picioarele lui Shakyamuni şi i-a spus: 'Cel mai Onorat din lume, **prin puterea ta am putut să-l văd pe Amitayus şi pe cei doi Bodhisattva""**.*[89]

După ce *Sutra Contemplaţiei* a fost oferită reginei Vaidehi, Buddha Shakyamuni s-a întors împreună cu însoţitorii Lui pe vârful Vulturului. Acolo, Ananda a povestit adunării toate cele întâmplate, inclusiv acea viziune cu Amida şi Tărâmul Pur:

"Apoi, Cel mai Onorat din lume s-a întors în zbor, pe vârful Vulturului. Acolo, Ananda a explicat adunării, în amănunt, toate cele

---

[87] *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.70-71
[88] *Idem*, p.79.
[89] *Idem,* p.83-84.

întâmplate. Nenumăraţi oameni, zei, naga, yaksa şi alte fiinţe s-au bucurat enorm să audă învăţătura lui Buddha”.[90]

Noi, discipolii care citesc şi aud această învăţătură, la mult timp după ce Shakyamuni a trecut în Nirvana, trebuie să fim atenţi şi să ne protejăm mintea şi inima de falşii învăţători care nu acceptă istoria lui Amida aşa cum a fost ea expusă de Shakyamuni şi nici mărturia lui Ananda, Mahamaudgalyayana, Vaidehi şi adunării de pe vârful Vulturului care i-au văzut, la propriu, pe Buddha Amida şi Tărâmul Său Pur. Indiferent ce cuvinte frumoase ori argumente sofisticate ar folosi astfel de oameni, să nu ne lăsăm în nici un chip amăgiţi de ei. Dacă Shakyamuni, în înţelepciunea Sa atot-ştiutoare de Buddha, ar fi crezut că există o metodă mai bună de a ne explica Dharma despre Buddha Amida, atunci ar fi ales-o cu siguranţă pe aceea, dar nu a făcut-o.

Atât de importantă este Amida Dharma şi *Marea Sutră*, încât Shakyamuni a promis să o menţină în lume, chiar şi după ce toate celelalte sutre vor dispărea:

“În viitor, scripturile şi învăţăturile buddhiste vor dispărea[91]*. Dar, din iubire şi compasiune, voi păstra în mod special această sutră şi o voi menţine în lume pentru încă o sută de ani. Fiinţele care o vor*

---

[90] *Idem.*, p.100.

[91] În buddhism timpul este descris ca fiind ciclic. Lumile, universurile, fiinţele şi chiar învăţăturile - apar, se dezvoltă, durează şi dispar. Apoi întregul proces se reia de la capăt. În trecutul fără de început au apărut nenumăraţi Buddha care au propovăduit Dharma iar învăţăturile lor au trecut prin acelaşi ciclu. În momentul când ele au dispărut, un alt Buddha a apărut şi le-a reluat. Shakyamuni este Buddha care a propovăduit Dharma în universul nostru iar când şi aceasta va dispărea, un alt Buddha le va reintroduce în lume. Aşadar, dispariţia Dharmei nu este eternă, ci doar legată de un ciclu/perioadă de existenţă care, de obicei, durează multe milioane de ani. Pentru o mai bună înţelegere, vezi capitolele „Cele trei epoci Dharma” şi „Jodo Shinshu – singura Cale efectivă în această epocă Dharma” din cartea mea, *Învăţături buddhiste Jodo Shinshu*, Dharma Lion Publications, Craiova, 2011.

întâlni şi accepta vor atinge eliberarea în conformitate cu aspiraţiile lor".[92]

Îndemnul Său de a accepta această învăţătură în credinţă este copleşitor:

"Chiar dacă un foc imens ar umple acest univers de o sută de milioane de lumi, tot ar trebui să treceţi prin el pentru a auzi această sutră, a trezi în voi credinţa senină, a o proteja, recita şi practica în conformitate cu învăţăturile ei".[93]

Cum ar putea un discipol să afirme că această sutră nu conţine adevărata istorie a lui Buddha Amida din moment ce, chiar dacă lumea ar fi cuprinsă de flăcări, noi tot ar trebui să o auzim şi să o acceptăm în credinţă? Când toţi Maeştrii liniei noastre de transmisie au acceptat-o, cum putem noi să facem altfel?

Şi totuşi, Shakyamuni a prevăzut dificultăţile acceptării în credinţă a acestei sutre de către cei a căror minte nu este încă pregătită să accepte mâna salvatoare a lui Amida:
"Cel mai dificil dintre toate lucrurile dificile este a auzi această sutra, a avea credinţă în ea şi a ţine de ea. Nimic nu este mai dificil decât asta."[94]

Trebuie să înţelegem că Amida Dharma este în primul rând, ceea ce Shakyamuni însuşi a propovăduit şi ne-a învăţat. De aceea, a spus la sfârşitul *Marii Sutre*: *"astfel mi-am format Dharma, astfel mi-am prezentat Dharma, astfel am predat Dharma".*
Cu alte cuvinte, „nu vă lăsaţi induşi în eroare! Aceasta este Dharma pe care trebuie s-o acceptaţi – în exact modul în care eu am format-o şi prezentat-o." Acest aspect este de asemenea, evident, din următoarea propoziţie: *"trebuie să o primiţi şi să o practicaţi aşa cum v-am instruit."*

---

[92] *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.70.
[93] *Idem, p.* 69-70
[94] *Idem*, p.70

Atenţie, dragi prieteni – Shakyamuni a spus că **trebuie** să o primim şi să o practicăm în exact modul în care El a predat-o. Adică să nu ne permitem să o schimbăm, ca şi cum am fi noi înşine un fel de Buddha în viaţă. Amida Dharma nu poate fi primită cu o minte posesivă, ci cu smerenia şi recunoştinţa bolnavului[95] care primeşte cel mai bun medicament.

[95] Fiinţele neiluminate sunt bolnave de diferite tipuri de iluzii, patimi oarbe şi ataşamente iar Buddha este asemenea unui doctor bun şi atot-ştiutor care ne prescrie reţeta potrivită (Dharma). Atât timp cât suntem încă bolnavi, adică neiluminaţi şi ne-Buddha, nu avem capacitatea de a modifica sau înlocui această reţetă.

Buddha Amida şi Tărâmul Său Pur explicate prin Doctrina Celor Trei Corpuri (Aspecte) şi a Celor Două Corpuri

Maeştrii şcolii noastre au folosit două doctrine sau două moduri de explicare a lui Buddha Amida şi a Tărâmului Său Pur, ambele admiţând ca adevărată povestea spusă de Buddha Shakyamuni în *Marea Sutră*. Acestea sunt numite doctrina Celor Trei Corpuri (Aspecte) şi a Celor Două Corpuri.

Doctrina celor trei corpuri (aspecte)[96] ale lui Buddha Amida

1. Dharmakaya (Hosshin) sau Corpul Dharma al Realităţii ultime[97]

Acesta este aspectul Realităţii ultime sau absolute. El se află dincolo de orice formă, este de neconceput, neschimbabil, fără început şi fără de sfârşit. Toţi Buddha se regăsesc în aceeaşi Dharmakaya atunci când ating Iluminarea perfectă; de aceea, se spune că toţi Buddha, inclusiv Amida, au aceeaşi esenţă. Nu numai Buddha Amida, însă şi Tărâmul Lui Pur are acelaşi aspect Dharmakaya. Acest lucru este evident din următorul pasaj al *Marii Sutre*, care ne transmite cuvintele lui Buddha Amida:

"Tărâmul meu, fiind însăşi Nirvana,
va fi fără de asemănare".[98]

2. Sambhogakaya (Hojin) sau Corpul Recompensei

Acesta este Buddha Amida şi Tărâmul Său Pur în formă transcendentă, ca rezultat al practicilor şi legămintelor lui Bodhisattva Dharmakara. Se numeşte "Corpul Recompensei" deoarece este efectul sau "recompensa" karmică a practicilor şi virtuţilor Sale. Aşadar, în momentul în care Dharmakara a devenit Buddha Amida, cele 48 de legăminte au devenit metode efective de salvare iar

---

[96] „Trikaya" în sanscrită.
[97] Aici „Dharma" nu are sensul de învăţătură a lui Buddha, ci de realitate ultimă.
[98] *The Three Pure Land Sutras* - A Study and Translation from Chinese by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.9-10

Tărâmul Său a intrat în existenţă. La Amida în formă Sambhogakaya s-a referit Shakyamuni când i-a spus lui Ananda:

"Bodhisattva Dharmakara a atins Buddheitatea şi ***se află acum*** *în Tărâmul buddhic de vest, numit 'Pace şi Beatitudine', la o sută de mii de kotis de tărâmuri distanţă de unde ne aflăm în acest moment'. [...] ' Zece kalpa*[99] *au trecut de când a atins Buddheitatea."*[100]

sau când i-a spus lui Sariputra:

' Dacă mergi de aici către vest şi treci de o sută de mii de kotis de tărâmuri ale Buddhaşilor, ajungi la tărâmul numit Beatitudine Supremă, unde se află Buddha numit Amitayus. ***El locuieşte acum acolo*** *şi propovăduieşte Dharma".*[101]

ori când a descris cele două aspecte ale lui Amida ("Amitabha" – "Lumină Infinită" şi "Amitayus" – "Viaţă Infinită"):

"De ce crezi tu Sariputra, că acel Buddha este numit Amitabha? Sariputra, Lumina acelui Buddha străluceşte peste tot şi fără de obstacole în toate lumile celor zece direcţii. Din acest motiv este numit Amitabha. Din nou, Sariputra, viaţa acelui Buddha şi a fiinţelor din tărâmul Lui ţine timp de nenumărate şi nesfârşite kalpa. Din acest motiv este numit Amitayus."[102]

Aceste aspecte sunt de asemenea, descrise în al 12-lea Legământ al lui Buddha Amida:

---

[99] În secţiunea a 4-a din *Mica Sutră,* Shakyamuni îi spune de asemenea, lui Shariputra: *"zece kalpa au trecut de când Amitayus a atins Iluminarea".*
[100] *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.23-24.
[101] *The Three Pure Land Sutras - A Study and Translation from Chinese* by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.103.
[102] *Idem*, p.104-105.

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, lumina mea va fi limitată, incapabilă să ilumineze cel puţin o sută de mii de kotis de nayuta de tărâmuri ale Buddhaşilor, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

şi în al 13-lea Legământ:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, viaţa mea va fi limitată chiar şi la o sută de mii de kotis de nayuta de kalpa, fie ca eu să nu ating Iluminarea perfectă.”

Lumina infinită (Nelimitată) a lui Buddha Amida este o manifestare transcendentă (Sambhogakaya) capabilă să meargă oriunde în univers. De aceea, El a spus că dacă lumina Sa va fi limitată, atunci nu va atinge Buddheitatea. Această Lumină îmbrăţişează, protejează şi aduce înţelepciunea credinţei (shinjin) în minţile şi inimile celor care sunt deschişi faţă de mesajul Lui salvator. Prin Lumina Lui, Amida încearcă în permanenţă să influenţeze fiinţele şi să le facă să accepte salvarea oferită de Legământul Său Principal (al-18-lea Legământ). Unele se deschid mai devreme iar altele mai târziu, în viitorul apropiat sau îndepărtat, însă Amida va continua să îşi trimită mereu Lumina Lui salvatoare până când iadurile vor fi goale şi toate fiinţele vor atinge Eliberarea.

Viaţa Infinită (Nelimitată) a lui Buddha Amida înseamnă că manifestarea lui transcendentă (Sambhogakaya) va dura la nesfârşit pentru binele tuturor fiinţelor. De aceea a precizat că, dacă viaţa Lui va fi limitată, atunci nu va atinge Buddheitatea. Aşadar, aspectul Sambhogakaya al lui Buddha Amida are un început, când a atins Buddheiatea şi nici un sfârşit (nici o limită), deoarece El este Buddha al Vieţii Infinite (Nelimitate)[103].

---

[103] Trebuie să facem diferenţa între “etern” şi “nelimitat”. Doar aspectul Dharmakaya al lui Buddha Amida este etern deoarece nu are nici început şi nici sfârşit, în timp ce aspectul Sambhogakaya are un început (în momentul atingerii Iluminării) dar nu va avea sfârşit – va fi “nelimitat”, dupăcum ne spune sutra. De asemenea, Shinran însuşi a accentuat acest aspect **nelimitat** al lui Amida ca Sambhogakaya:

“Viaţa lui Amida este infinită şi de nemăsurat”

De asemenea, Viaţa Infinită (Nelimitată) a lui Amida înseamnă că va avea infinită răbdare şi timp nelimitat la dispoziţie pentru a ajuta toate fiinţele. Acest Legământ este în conformitate cu binecunoscutele versuri Mahayana:

"Atât timp cât va exista spaţiul şi fiinţele neiluminate,
fie ca eu să rămân pentru a risipi suferinţele lumii".

Aşadar, Viaţa Infinită (Nelimitată) a lui Amida reprezintă Compasiunea Lui Infinită. Acest Buddha nu va face nici o discriminare între fiinţe şi va munci la nesfârşit pentru a le salva pe toate, fără nici cea mai mică pauză, după cum El însuşi promitea înainte de atingerea Iluminării:

"Dacă în vieţile care vor urma, timp de nenumărate kalpa,
nu voi deveni un mare Binefăcător
pentru a-i salva pe cei aflaţi în suferinţă, din toate cele zece direcţii,
fie ca eu să nu ating perfecta Iluminare".[104]

3. Nirmanakaya – Corpul Adaptării (Ojin) sau al Transformării (Keshin)

În conformitate cu Shinran Shonin, acesta este Buddha Amida ca obiect al celei de-a noua contemplaţii (contemplaţia asupra corpului adevărat) din *Sutra Contemplaţiei*. În acea contemplaţie Shakyamuni îl descrie pe Amida în dimensiuni precise:

(*Imnul nembutsului şi al adevăratului shinjin – pasaje pe calea Tărâmului Pur* - The Collected Works of Shinran, Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 1997, p. 304).

"De la atingerea Buddheităţii au trecut zece kalpa;
Viaţa lui Buddha nu poate fi măsurată.
strălucind peste toate fiinţele ignorante şi pline de patimi oarbe ale acestei lumi;
De aceea, mă plec până la pământ şi îi aduc slavă."
(*Imnurile Tărâmului Pur* - The Collected Works of Shinran, Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 1997, p. 321)

[104] *Marea Sutră*, cap 8.

"Corpul Lui este la fel de glorios precum o sută de miloane de koti de bucăţi de aur din râul Jambu al Cerului zeilor Yama iar înălţimea Sa este de şase sute de mii de koti de nayuta de yojana, înmulţit cu numărul boabelor de nisip ale râului Gange".

Astfel, în capitolul VI al lucrării *Kyogyohinsho*, Shinran spune:

"Vă voi arăta cu veneraţie şi respect cine este Buddha şi Tărâmul Său în aspectul Transformării – acesta este Buddha descris în Sutra Vizualizării lui Buddha al Vieţii Infinite (Sutra Contemplaţiei), anume 'Buddha în contemplaţia asupra corpului adevărat'"[105]

În aceeaşi secţiune cu a noua contemplaţie se spune că aureola lui Buddha Amida conţine mulţi *"Buddhaşi în aspectul transformării, al căror număr este de milioane de koti înmulţite cu numărul boabelor de nisip ale râului Gange".*
Aceste corpuri (aspecte) ale transformării (adaptării) ale lui Buddha Amida care emană din aspectul Lui Sambhogakaya şi care diferă în formă şi mărime în funcţie de nevoile şi caracteristicile specifice ale fiinţelor (de aceea, îi spune "Corp al Adaptării" – pentru că se adaptează/apare în conformitate cu fiinţele din diverse locuri şi lumi) sunt trimise către toate fiinţele din cele zece direcţii ale samsarei care se încred în El, aşa cum reiese din secţiunea a 21-a a *Sutrei Contemplaţiei*:

"Amitayus, folosindu-se de puterile Lui supranaturale, îşi poate manifesta liber formele diferite în tărâmurile celor zece direcţii. Uneori poate apărea ca o figură imensă ce umple tot cerul; alteori ca o figură mică de numai patru sau doi metri înălţime. Figurile pe care le manifestă sunt toate de culoarea aurului pur. Buddhaşii transformării şi florile de lotus pline de nestemate din aureolele fiecăreia din aceste forme sunt precum cele descrise mai sus".[106]

---

[105] Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho,* cf with *Kyogyoshinsho – On Teaching, Practice, Faith, and Enlightenment*, translated by Hisao Inagaki, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p. 233. şi *Kygyoshinsho*, Ryukoku Translation Series, Ryukoku University, Kyoto, 1966, p. 161.
[106] *Idem*. p. 91.

Acelaşi lucru este descris în următorul pasaj:

"Buddha Amitayus (Amida) are optzeci şi patru de mii de caracteristici fizice, fiecare dintre acestea având optzeci şi patru de mii de semne secundare ale desăvârşirii. Fiecare dintre aceste semne secundare emite optzeci şi patru de mii de raze de lumină; fiecare rază de lumină străluceşte peste tot de-a lungul tărâmurilor din cele zece direcţii, îmbrăţişând şi niciodată abandonând pe cei care se gândesc la Buddha. Este imposibil să vă descriu în detaliu aceste raze de lumină, caracteristicile fizice, şi semnele, Buddhaşii în aspectul transformării [manifestaţi de Amida], şi aşa mai departe."[107]

Este important de menţionat faptul că Shinran Shonin a considerat că însuşi Buddha Shakyamuni este unul dintre multele Nirmanakaya sau Corpuri ale Transformării (Adaptării) manifestate de Buddha Amida[108]:

"Amida, care a atins Buddheitatea în trecutul fără de început,
Plin de compasiune pentru fiinţele ignorante ale celor cinci pângăriri,
A luat forma lui Buddha Shakyamuni
şi a apărut în Gaya."[109]

*

În concluzia acestei prezentări, putem spune că Buddha Amida este dincolo de orice formă în aspectul Lui Dharmakaya, se află în formă transcendentă (Sambhogakaya) în Tărâmul Pur şi este în acelaşi timp alături de noi, cei care ne încredem în El, prin multiplele

---

[107] *The Three Pure Land Sutras* - A Study and Translation from Chinese by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p. 87

[108] Vezi capitolul „Scopul venirii lui Buddha Shakyamuni în această lume" din cartea mea *Învăţături buddhiste Jodo Shinshu*, Dharma Lion Publications, Craiova, 2011.

[109] *Shoshinge. The Way of Nembutsu-Faith: A Commentary on the Shoshinge*, by Hisao Inagaki, Nagata Bunshodo, Kyoto, 1996.

Sale Corpuri ale Adaptării şi Transformării. Oriunde am fi: în camera noastră, pe stradă, singuri sau la plimbare cu prietenii etc, Buddha Amida este mereu cu noi.

La rândul nostru, după ce vom atinge Buddheitatea în Tărâmul Pur, vom sălăşlui în Realitatea ultimă de dincolo de formă, vom locui pentru totdeauna în formă transcendentă (Sambhogakaya) în Tărâmul Său şi vom merge, în acelaşi timp, în toate zonele universului, în diferite forme sau Corpuri ale Adaptării/Transformării pentru a salva toate fiinţele.

Doctrina celor două corpuri ale lui Buddha Amida

Doctrina celor Două Corpuri ale lui Buddha Amida (Nishu Hosshin) a fost prezentată de Maestrul T'an-luan în lucrarea *Ojoronchu*[110]. În conformitate cu el, toţi Buddha, inclusiv Amida, au două Corpuri/Aspecte:

1) Dharmakaya naturii de Buddha sau Corpul (Aspectul) Dharma al realităţii ultime (Hossho Hosshin)
2) Dharmakaya metodelor pline de Compasiune (Hoben Hosshin)

Prima este realitatea ultimă şi necondiţionată de dincolo de formă, aceeaşi pentru toţi Buddha, iar a doua este manifestarea specifică a fiecărui Buddha[111] pentru salvarea fiinţelor.

Relaţia dintre cele două este descrisă în următoarele cuvinte:

"Din Dharmakaya Realităţii ultime apare Dharmakaya metodelor pline de Compasiune; prin Dharmakaya metodelor pline de Compasiune, Dharmakaya Realităţii ultime este revelată. Aceste

---

[110] *Ojoronchu – T'an-luan's Commentary on Vasubandhu's Discourse on the Pure Land*, A Study and Translation" by Hisao Inagaki, Nagata Bunshodo, Kyoto, 1998.
[111] Maestrul T'an-luan a spus: *„Toţi Buddha Tathagata sunt numiţi ‚egali în Iluminare'"*. Maestrul Shan-tao spunea: *„Toţi Buddha au atins aceeaşi Iluminare"*. De asemenea, în *Sutra Ghirlandei*, citată de Shinran în *Kyogyoshinsho*, se spune: *„Corpurile tuturor Buddha sunt un singur Corp Dharma"*.

două Dharmakaya sunt diferite, dar inseparabile; ele sunt una, dar nu acelaşi lucru”.

Relaţia dintre doctrina celor trei corpuri şi doctrina celor două corpuri ale lui Buddha Amida

Dharmakaya naturii de Buddha sau Corpul Dharma al realităţii ultime este acelaşi cu Dharmakaya din doctrina Celor Trei Corpuri (Trikaya) iar Dharmakaya metodelor pline de Compasiune corespunde lui Sambhogakaya sau Corpul Recompensei. Nirmanakaya sau diversele Corpuri ale Transformării sunt manifestate/emanate de Sambhogakaya şi deci, le putem considera parte a Dharmakaya metodelor pline de Compasiune.

Shinran Shonin a acceptat ambele explicaţii ale Corpurilor/Aspectelor lui Buddha Amida, aşa cum vedem din aceste versuri ale *Jodo Wasan (Imnurile Tărâmului Pur)*:

“Se spune că zece kalpa au trecut
de când Amida a atins Buddheitatea.
(Doctrina Celor Trei Corpuri)

Dar El pare un Buddha mai vechi
decât nenumărate şi infinite kalpa.”
(Doctrina Celor Două Corpuri)

În primele două versuri Buddha Amida este descris ca Dharmakaya metodelor pline de Compasiune (Sambhogakaya), iar în ultimele se face referire la Darmakaya naturii de Buddha sau Corpul Dharma al realităţii ultime.

Atât Shinran cât şi T’an-luan nu au negat povestea lui Bodhisattva Dharmakara ce a devenit Buddha Amida în urmă cu zece kalpa, aşa cum a fost ea descrisă în *Marea Sutră* – *“se spune că zece kalpa au trecut de când Amida a atins Buddheitatea”* – însă au vrut să arate că acesta este doar un aspect al lui Amida, anume Dharmakaya metodelor pline de Compasiune/Sambhogakaya, celălalt fiind natura Lui ultimă de Buddha (Dharmakaya realităţii ultime) care nu are nici

început şi nici sfârşit: *“dar El pare un Buddha mai vechi decât nenumărate şi infinite kalpa.”*

Acest aspect al lui Amida ca Dharmakaya al realităţii ultime de dincolo de forme este esenţa şi adevărata natură a manifestărilor Lui transcendente (Sambhogakaya). Astfel, **Amida ca Dharmakaya îl precede pe Amida ca rezultat al practicilor şi legămintelor lui Bodhisattva Dharmakara (Amida aşa cum a fost descris în *Marea Sutră*).** De ce spun asta? Pentru că **Amida ca Dharmakaya este acelaşi cu Aşaitatea[112], Nirvana sau natura de Buddha, aceasta fiind întotdeauna prezentă (fără început şi fără de sfârşit) şi necreată de nimeni, în timp ce Amida ca Sambhogakaya sau Amida ca Dharmakaya al metodelor pline de Compasiune are un început – în momentul în care Bodhisattva Dharmakara şi-a adus la desăvârşire practicile şi a atins Iluminarea.**

De aceea, Buddhaşii sunt numiţi “Tathagata”. Acest termen este compus din "tathā" şi "āgata, care înseamnă “astfel venit” sau "tathā" şi “gata", adică “astfel plecat”. Termenul se referă la un Buddha care a plecat din samsara către Nirvana/Aşaitate, dar care şi a venit din Nirvana pentru a lucra la salvarea fiinţelor sensibile. În cazul nostru, Amida ca Dharmakaya realităţii ultime este însăşi Nirvana/Aşaitatea, după cum spunea Shinran:

“Nirvana supremă este Corpul Dharma cel necreat. Corpul Dharma cel necreat este adevărata realitate. Adevărata realitate este Natura Dharma. Natura Dharma este Aşaitatea. ***Tathagata Amida vine din Aşaitate şi manifestă diverse corpuri ale Împlinirii (Sambhogakaya/Dharmakaya metodelor pline de Compasiune), Acomodării şi Transformării)****.*[113]

---

[112] Aşaitatea sau Realitatea aşa cum este – realitatea ultimă, absolută, de dincolo de iluzii şi concepte; sinonim pentru Nirvana sau natura de Buddha.
[113] *The Collected Works of Shinran*, Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 1997, p.153.

Aşadar, când Bodhisattva Dharmakara a atins Iluminarea perfectă/Nirvana/Aşaitatea, El a devenit automat Amida Tathagata în două aspecte:

1) Amida ca Dharmakaya realităţii ultime de dincolo de forme, fără de început şi fără de sfârşit ("Astfel Plecat")

2) Amida ca Dharmakaya metodelor pline de Compasiune/Sambhogakaya, adică Amida în Nume şi Formă care sălăşluieşte în Tărâmul Său Pur ("Astfel Venit").

Ambele sunt aspecte diferite ale aceluiaşi Buddha Amida însă, din nou, dacă ne întrebăm cine a fost primul: Amida ca Dharmakaya ultimă sau Amida ca Sambhogakaya, trebuie să răspundem – Amida ca Dharmakaya ultimă. Asta deoarece, aşa cum am spus anterior, **Dharmakaya ultimă este întotdeauna prezentă; a fost prezentă înainte ca Bodhisattva Dharmakara să formuleze Cele 48 Legăminte şi să înceapă practicile, înainte de a atinge Iluminarea şi a deveni Buddha Amida şi va fi mereu prezentă în viitorul fără de sfârşit. Aceasta este logica expresiei lui Shinran:** ***"pare un Buddha mai vechi decât nenumărate şi infinite kalpa"*** şi ale doctrinei Celor Două Corpuri ale lui Buddha, în conformitate cu care Amida ca Dharmakaya naturii de Buddha (Amida de dincolo de formă) este originea şi esenţa (adevărata natură) a lui Amida ca Dharmakaya metodelor pline de Compasiune (Amida în Formă şi Nume/Amida în Tărâmul Său Pur).

Dacă Bodhisattva Dharmakara nu ar fi devenit Amida în forma Sambhogakaya (Dharmakaya metodelor pline de Compasiune), Dharmakaya de dincolo de formă nu ar fi putut salva pe nimeni. Aşadar, putem spune asemenea Maestrului T'an-luan: *"din Dharmakaya Realităţii ultime apare Dharmakaya metodelor pline de Compasiune"*. De asemenea, fără Amida în aspectul Său etern de dincolo de formă, nu poate exista Amida în Formă şi Nume, adică Amida ca rezultat (recompensă) a practicilor şi legămintelor lui Bodhisattva Dharmakara. Asta deoarece, **dacă Bodhisattva Dharmakara nu s-ar fi trezit către Dharmakaya de dincolo de formă, nu ar fi putut deveni Dharmakaya în Formă şi Nume sau**

Amida aşa cum a fost descris în *Marea Sutră*, cel care se află acum în Tărâmul Pur. Este foarte important să înţelegem că **fără a avea ca fundament Iluminarea perfectă sau Aşaitatea/Dharmakaya ultimă, Amida în Formă şi Nume şi Tărâmul Său Pur nu ar fi altceva decât o altă manifestare samsarică[114]**. De acea, Maestrul T'an-luan a folosit termenul "Dharmakaya" atât pentru natura ultimă a lui Buddha Amida (**Dharmakaya** naturii de Buddha), cât şi pentru manifestarea Lui transcendentă (**Dharmakaya** metodelor pline de Compasiune) – a vrut să înţelegem că cea din urmă este înrădăcinată în Dharmakaya de dincolo de formă.

Aşadar, s-o spunem din nou, în momentul în care Bodhisattva Dharmakara a atins Iluminarea perfectă, s-a trezit către eterna şi non-creata Dharmakaya de dincolo de formă. În acel moment şi în conformitate cu cele 48 de legăminte ale Sale, au apărut Amida în Formă şi Nume şi Tărâmul Său Pur. **Atingerea Iluminării perfecte sau Trezirea către Dharmakaya ultimă a fost factorul decisiv care a produs aspectul Sambhogakaya (Dharmakaya metodelor pline de Compasiune) al lui Buddha Amida şi a Tărâmului Său Pur. Din nou, aceasta este logica celor spuse de Shinran: *"din Dharmakaya Realităţii ultime apare Dharmakaya metodelor pline de Compasiune"*.**
Din Trezirea către mereu prezenta Dharmakaya naturii de Buddha sau Dharmakaya realităţii ultime şi pe baza acestei treziri, apar manifestările transcendente pentru salvarea fiinţelor sensibile, adică Amida în Nume şi Formă şi Tărâmul Pur.

Pe scurt, **Amida ca Dharmakaya ultimă este *„Buddha mai vechi decât nenumărate şi infinite kalpa"*,** după cum afirma Shinran, iar Amida în formă Sambhogakaya sau Dharmakaya metodelor pline de Compasiune este manifestarea Lui în conformitate cu practicile şi Legămintele făcute pe vremea când era Bodhisattva Dharmakara.

---

[114] Tărâmul Pur al lui Buddha Amida este el însuşi în acord cu Dharmakaya realităţii ultime:
"Ornamentele Tărâmului lui Buddha al Vieţii Infinite sunt manifestări minunate ale realităţii ultime". (Bodhisattva Vasubandhu)
"Tărâmul Beatitudinii este tărâmul Nirvanei celei necreate". (Maestrul Seikaku)

Ceea ce *Marea Sutră* ne arată este procesul prin care Amida ca Dharmakaya ultimă devine Amida în Formă şi Nume pentru salvarea fiinţelor. Acest process a fost adus la perfecţiune în urmă cu zece kalpa, după cum Shakyamuni şi Maestrul Shinran au afirmat: *"zece kalpa au trecut de când Amida a atins Buddheitatea"*.

Cele două aspecte ale Tărâmului Pur

Tărâmul Pur al lui Buddha Amida are două aspecte principale:

1) Aspectul Dharmakaya al Realităţii ultime (absolute)
2) Aspectul manifestat Sambhogakaya (al recompensei).

1) Aspectul Dharmakaya înseamnă că Tărâmul Pur este nirvanic în esenţa lui ultimă, după cum reiese din *Marea Sutră*:

“Tărâmul meu, fiind însăşi Nirvana,
va fi fără de asemănare”.[115]

Aceasta înseamnă că toate manifestările Tărâmului Pur sunt înrădăcinate în Iluminarea perfectă a lui Buddha Amida şi conduc la atingerea Iluminării. Noi înşine vom atinge Iluminarea în momentul naşterii în Tărâmul Pur, deoarece esenţa Tărâmului Pur este Iluminarea/Dharmakaya/Nirvana însăşi. Altfel, dacă Tărâmul Pur nu ar fi un tărâm iluminat ar da naştere la ataşamente senzoriale, asemenea altor tărâmuri samsarice, însă Buddha Shayamuni[116] şi Maeştrii[117] tradiţiei au explicat foarte clar că nu este cazul.

---

[115] *The Three Pure Land Sutras* - A Study and Translation from Chinese by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, Bukkyo Dendo Kyokai and Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.9-10

[116] De exemplu, când a explicat rolul şi originea minunatelor păsări din Tărâmul Pur, Buddha Shakyamuni a spus:

*„Shariputra, **să nu crezi că aceste păsări se nasc din retribuţia vreunei karme negative**. Motivul este că cele trei tărâmuri rele nu există în acel Tărâm al lui Buddha.*
Shariputra, nici chiar numele celor trei tărâmuri rele nu există aici, cu atât mai puţin tărâmurile însăşi. Aceste păsări sunt manifestate de Buddha Amida pentru ca glasul şi cântecul lor să proclame şi să răspândească Dharma”.

[117] De exemplu, Maestrul Tao-ch’o a spus în lucrarea *An Le Chi (Anrakushu):* *„râurile, păsările şi pădurile, toate propovăduiesc Dharma care trezeşte fiinţele către principiul vacuităţii”.*

De asemenea, Bodhisattva Vasubandhu a spus în *Jodoron*[118]:

"Ornamentele Tărâmului lui Buddha al Vieţii Infinite sunt manifestări minunate ale realităţii ultime".

Iar în *Esenţialul credinţei*, Maestrul Seikaku a spus:

"Tărâmul Beatitudinii este tărâmul Nirvanei celei necreate"[119]

Aici, cuvântul "necreat" se referă la Dharmakaya ultimă de dincolo de forme care este esenţa tuturor Buddhaşilor şi a Tărâmurilor acestora. Din această Dharmakaya apar toate manifestările pentru salvarea fiinţelor sensibile în conformitate cu legămintele specifice ale diferiţilor Buddha. În cazul nostru, Tărâmul Pur al lui Buddha Amida a apărut în momentul în care a atins Iluminarea perfectă aducând, în acest fel, la perfecţiune cele 48 legăminte ale Sale. În exact acel moment al Iluminării, Tărâmul Său a luat forma şi manifestările descrise în sutre şi în mod special în al 31 –lea şi al 32-lea Legământ păstrându-şi, în acelaşi timp, esenţa ultimă de dincolo de forme (Dharmakaya).

2) Despre aspectul Sambhogakaya (al recompensei) al Tărâmului Pur, Shinran Shonin spunea:

"Ştim foarte bine din învăţătura adevărată a lui Tathagata şi din comentariile maeştrilor că Tărâmul Pur al Păcii este Adevăratul Tărâm al Recompensei".[120]

---

[118] *Tratat despre Tărâmul Pur - Treatise on the Pure Land*, in The Pure Land Writings, vol I – the Indian Masters, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 2012, p. 57.
[119] *The Collected Works of Shinran*, Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 1997, p. 460.
[120] *Kyogyoshinsho – On Teaching, Practice, Faith, and Enlightenment*, translated by Hisao Inagaki, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p. 229.

Asta deoarece Tărâmul Pur este efectul sau “recompensa” practicilor şi legămintelor lui Bodhisattva Dharmakara, el intrând în existenţă în momentul în care Dharmakara a devenit Buddha Amida:

“Când contemplu termenul ‘recompensă’, realizez că tărâmul împlinirii a apărut ca efect sau recompensă a Legământului lui Tathagata, cel adânc precum oceanul. Acesta este aşadar, înţelesul său”.[121]

Aşadar, fiind un Tărâm al Recompensei (Sambghogakaya), Tărâmul Pur este rezultatul sau recompensa karmică a împlinirii celui de-al 31-lea Legământ:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, tărâmul meu nu va fi strălucitor, dezvăluind în lumina sa toate nemărginitele şi nenumăratele tărâmuri de neconceput ale Buddhaşilor, asemenea imaginilor reflectate într-o oglindă clară, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

şi al celui de-al 32-lea Legământ:

„Dacă după ce voi deveni un Buddha, toate miriadele de manifestări din tărâmul meu, de la pământ la cer, precum palatele, pavilioanele, lacurile, pârâurile şi copacii, nu vor fi alcătuite din nenumărate şi nepreţuite comori, ce depăşesc în desăvârşire orice se află în lumea oamenilor şi a zeilor, precum şi dintr-o sută de mii de tipuri de lemne aromatice, a căror mireasmă pătrunde peste tot de-a lungul tuturor lumilor din cele zece direcţii, făcându-i pe toţi bodhisattva care o simt să practice metodele buddhiste, fie să nu ating Iluminarea perfectă.”

Lumina Tărâmului Pur este Lumina lui Buddha Amida, Tărâmul Pur însuşi fiind manifestarea transcendentă a lui Buddha Amida. De

[121] *Idem*., p.230

aceea, al 31-lea Legământ este în strânsă legătură cu al 12-lea[122], el arătând unitatea dintre Amida ca Persoană Iluminată şi Tărâmul Pur (propria Sa manifestare).

„Miriadele de manifestări” menţionate în al 32-lea Legământ arată faptul că Tărâmul Pur depăşeşte toate celelalte locuri din lumea suferinţei – “*depăşesc în desăvârşire orice se află în lumea oamenilor şi a zeilor”.* De fapt, Tărâmul Pur este dincolo de samsara şi nu poate fi comparat cu tărâmurile prinse în puterea naşterii şi a morţii şi supuse astfel, impermanenţei. Oamenii, zeii (deva) şi alte tipuri de fiinţe sensibile, plus mediul în care acestea se nasc, sunt produsul karmei lor neiluminate, însă Tărâmul Pur al lui Amida este manifestarea Iluminării şi meritelor Sale curate, de aceea, comorile şi manifestările din Tărâmul Pur sunt neîntrecute în frumuseţe, având în acelaşi timp puterea de a aprofunda şi întări dedicaţia celor angajaţi în practica eliberării personale şi a celorlalţi (bodhisattvaşii):

„o sută de mii de tipuri de lemne aromatice, a căror mireasmă pătrunde peste tot de-a lungul tuturor lumilor din cele zece direcţii, făcându-i pe toţi bodhisattva care o simt să practice metodele buddhiste”.

Este evident că aceste comori din Tărâmul Pur nu au ca scop plăcerile simţurilor, ci exprimarea Dharmei, chemarea fiinţelor către Dharma, slăvirea virtuţilor lui Amida şi înţelegerea locului suprem pe care acest tărâm iluminat îl ocupă printre celelalte tărâmuri ale Buddhaşilor. Acestea sunt comori spirituale, chiar dacă sunt descrise folosind termeni familiari nouă precum „palate”, ”pavilioane”, „lacuri”, „pâraie”, „copaci”, „lemne aromatice” etc.

*

Shinran Shonin a făcut distincţia între două aspecte ale Tărâmului Pur ca Tărâm al Recompensei (Sambhogakaya):

---

[122] *“Dacă după ce voi deveni un Buddha, lumina mea va fi limitată, incapabilă să ilumineze cel puţin o sută de mii de kotis de nayuta de tărâmuri ale Buddhaşilor, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.* Al 12-lea Legământ.

1) Tărâmul Pur al Împlinirii – numit uneori şi Adevăratul Tărâm al Recompensei
2) Tărâmul Pur al Transformării – numit şi zona de graniţă a Tărâmului Pur

Este foarte important să reţinem că ambele sunt recompensa ori consecinţa karmică a Legămintelor lui Buddha Amida, aşadar ele nu reprezintă nişte tărâmuri distincte, ci sunt parte a aceluiaşi Tărâm al Recompensei (Sambhogakaya). **De aceea, le numesc două aspecte iar nu două tărâmuri pure.**

Cei care se nasc direct în Tărâmul Pur al Împlinirii sunt adepţii Legământului Principal (al 18-lea Legământ), anume cei cu o credinţă adevărată (shinjin). Aceştia ating imediat Nirvana sau Buddheitatea (Iluminarea supremă), în timp ce fiinţele născute în Tărâmul Pur al Transformării sunt adepţii celui de-al 19-lea şi al 20-lea Legământ[123]. Ultimii sunt practicanţi cu o credinţă amestecată şi de aceea, trebuie să petreacă o perioadă în acel loc până când îşi depăşesc îndoielile.

După cum spunea Maestrul Shan-tao, naşterea în Tărâmul Pur al Împlinirii este *“Naşterea de neconceput”* iar cei născuţi acolo sunt înzestraţi automat cu *“trupuri ale Naturaleţii, Vacuităţii şi Infinitului”*. A avea trupuri ale *“Naturaleţii, Vacuităţii şi Infinitului”* înseamnă a deveni un Buddha şi a atinge Iluminarea Perfectă.

Tărâmul Pur în aspectul de Tărâm al Transformării este descris în “cele treisprezece contemplaţii” şi în “cele nouă grade de aspiranţi” din *Sutra Contemplaţiei* dar şi în *Marea Sutră* şi alte texte sacre. După cum explica Shinran:
“Tărâmul Transformării se referă la Tărâmul Pur aşa cum este el prezentat în Sutra Contemplaţiei, în Sutra Bodhisattvaşilor care sălăşluiesc în Matrice (Bosatsu Shotai Kyo), anume Tărâmul

---

[123] Vezi explicaţiile din capitolul „Cele trei Legăminte ale Salvării” din cartea mea *Cele 48 Legăminte ale lui Buddha Amida*, Corporate Body of Buddha Educational Foundation, Taiwan, 2015.

Indolenţei şi al Mândriei sau precum în Marea Sutră ca Palatul Matcă şi Castelul Îndoielii”[124]

Aşadar, Tărâmul de Graniţă (Henji)[125], Tărâmul Indolenţei şi al Mândriei (Keman)[126], Castelul Îndoielii (Gijo)[127] şi Palatul Matcă (Taigu)[128] sunt diferite nume ale Tărâmului Pur în aspectul său de Tărâm al Transformării - locul naşterii adepţilor celui de-al 19-lea şi al 20-lea Legământ.

A recita nembutsu bazându-ne pe puterea noastră personală sau a practica orice altă metodă buddhistă pentru a obţine naşterea în Tărâmul Pur rezultă în a nu intra direct în centrul Tărâmului Pur sau în Tărâmul Pur al Împlinirii, ci în şederea pentru o perioadă în acest Tărâm al Transformării. Cei născuţi acolo nu ating imediat Buddheitatea (precum cei care ajung în centrul Tărâmului Pur prin poarta Legământului Principal) dar şi aceştia sunt eliberaţi odată pentru totdeauna de suferinţele naşterilor şi morţilor repetate din samsara. Ei sunt în siguranţă, dar nu sunt încă Iluminaţi. În acelaşi

---

[124] Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*, cf with *Kyogyoshinsho – On Teaching, Practice, Faith, and Enlightenment*, translated by Hisao Inagaki, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p. 233. and *Kygyoshinsho*, Ryukoku Translation Series, Ryukoku University, Kyoto, 1966, p. 162.

[125] Este numit astfel deoarece fiinţele născute acolo sunt departe de adevărata beatitudine a Tărâmului Pur, asemenea celor care trăiesc la graniţa unui imperiu strălucitor şi care, deşi sunt în siguranţă, nu beneficiază de toate avantajele civilizaţiei. cf *Tannisho – Notes Lamenting Differences*, Ryukoku Translation Series, Ryukoku University, Kyoto, 1962, p. 41, nota de subsol 1.

[126] Este numit astfel deoarece fiinţele născute acolo sunt prea mândre să se încreadă complet în Legământul Principal şi din cauza acestei absenţe a credinţei nu sunt suficient de sârguincioase în a avansa către Adevăratul Tărâm al Recompensei. cf. *Tannisho – Notes Lamenting Differences*, Ryukoku Translation Series, Ryukoku University, Kyoto, 1962, p. 41, nota de subsol 1.

[127] Este numit astfel deoarece fiinţele născute acolo trebuie să stea în Tărâmul Transformării din cauza păcatului îndoielii, asemenea celor închişi într-un castel minunat. Cf with *Tannisho – Notes Lamenting Differences*, Ryukoku Translation Series, Ryukoku University, Kyoto, 1962, p. 41, nota de subsol 1.

[128] Este numit astfel deoarece fiinţele născute acolo sunt izolate precum într-un lotus imens de unde nu îl pot vedea pe Buddha şi nici auzi Dharma. cf *Tannisho – Notes Lamenting Differences*, Ryukoku Translation Series, Ryukoku University, Kyoto, 1962, p. 41, nota de subsol 1.

timp, aflându-se în mediul special al acestei zone de graniţă a Tărâmului Pur au şansa să-şi depăşească îndoielile şi să se încreadă complet în Buddha Amida. Când vor face asta, vor intra în Tărâmul Pur al Împlinirii şi vor atinge Nirvana (Iluminarea perfectă) sau Buddheitatea.

Referindu-se la Tărâmul Transformat sau zona de graniţă a Tărâmului Pur, Shinran spunea:

„Din moment ce practicanţii care au shinjin sunt puţini, mulţi sunt ghidaţi către tărâmul de graniţă”.

Iar Maestrul Shan-tao spunea, de asemenea:

„Cei născuţi în adevăratul Tărâm Pur sunt foarte puţini; cei născuţi în Tărâmul Pur al transformării (zona de graniţă) sunt numeroşi”.

Din nou, vreau să accentuez faptul că atât Tărâmul Transformării cât şi Tărâmul Pur al Împlinirii (sau Adevăratul Tărâm al Recompensei) sunt aspecte ale aceluiaşi Tărâm Pur al lui Buddha Amida, la fel precum holul şi camera principală sunt parte a aceleiaşi case. În mod normal, stăpânul casei (în cazul nostru – Buddha Amida) stă în camera principală alături de copii lui credincioşi (adepţii celui de-al 18-lea Legământ), în timp ce fiinţele cu o credinţă îndoielnică (adepţii Legămintelor 19 şi 20) rămân pe hol. Nu este vina lui Amida sau vreun fel de pedeapsă că unii se nasc în zona de graniţă a Tărâmului Pur (Tărâmul Transformării)[129], ci ei se menţin singuri

[129] Naşterea în Tărâmul Pur al Transformării a adepţilor celui de-al 19-lea Legământ este numită *“Naşterea între cei doi copaci Sala”* (Sojuringe Ojo). Naşterea în Tărâmul Pur al Transformării a adepţilor celui de-al 20-lea Legământ este numită *“Naşterea de neînţeles”* (Nanji Ojo). Cuvintele “de neînţeles” sunt folosite cu două sensuri: 1) pentru a lăuda atingerea acestei Naşteri în comparaţie cu Naşterea de nivel mai jos atinsă de adepţii celui de-al 19-lea Legământ şi 2) pentru a o deprecia în comparaţie cu Naşterea superioară atinsă de adepţii celui de-al 18-lea Legământ.
(*The Kyogyoshinsho*, Ryukoku Translation Center, Ryukoku University, Kyoto, 1966, p.160, nota de subsol 8.)

acolo prin propriile îndoieli. Aşadar, când îşi vor depăşi aceste îndoieli şi se vor încrede complet în Buddha Amida vor intra de asemenea, în Tărâmul Pur al Împlinirii şi vor atinge imediat Nirvana (Buddheitatea).

Consecinţele karmice ale negării existenţei lui Buddha Amida

Doctrinele celor trei corpuri sau celor două corpuri ale lui Buddha Amida nu sunt bine înţelese de cei care nu vor să accepte existenţa diverşilor Buddha transcendenţi din Mahayana[130]. În timp ce adevărata cauză a unei astfel de atitudini este viziunea lor materialistă asupra universului, aceştia se folosesc adeseori de Dharmakaya de dincolo de formă (Dharmakaya naturii de Buddha sau Dharmakaya realităţii ultime) ca argument pentru a reduce toate manifestările transcendente la simple simboluri sau metafore ori chiar merg atât de departe încât să dea vina pe „buddhismul popular" pentru prezenţa acestora în scrierile canonice.
Însă Maestrul T'an-luan a contrazis astfel de viziuni greşite când a explicat faptul că exact **pentru că Dharmakaya *„este dincolo de formă, nu există nici o formă pe care să nu o poată manifesta"***:

„Dharmakaya necondiţionată este Corpul naturii de Buddha. Pentru că natura de Buddha este nirvanică, Dharmakaya este dincolo de formă. Deoarece este dincolo de formă, nu există nici o formă pe care să nu o poată manifesta. De aceea, corpul împodobit cu semnele desăvârşirii este el însuşi Dharmakaya".

"Corpul împodobit cu semnele desăvârşirii" reprezintă manifestarea transcendentă specifică fiecărui Buddha pentru a salva fiinţele:

„Dharmakaya nu are nici o formă anume şi totuşi manifestă diferite forme în funcţie de condiţiile şi capacităţile fiinţelor sensibile".

În cazul lui Buddha Amida, aceasta este forma pe care a luat-o în Tărâmul Pur; este Amida aşa cum a fost descris în *Marea Sutră* de Buddha Shakyamuni, Amida cel văzut şi auzit de cei adunaţi pe vârful Vulturului pentru a auzi această sutra. Este Amida care ne însoţeşte întotdeauna pe noi, cei care ne încredem în El.

---

[130] Maestrul T'an-luan a explicat foarte clar: *„A spune că fiecare Buddha stăpâneşte nenumărate şi imposibil de calculat lumi în toate cele zece direcţii este o viziune susţinută de discursurile Mahayana".*

Dharmakaya ultimă sau Dharmakaya naturii de Buddha este dincolo de timp şi formă şi de aceea, nu poate fi tratată ca obiect al credinţei. În această ultimă Dharmakaya vom sălăşlui doar după ce vom atinge Buddheitatea în Tărâmul Pur, însă aici şi acum oamenii obişnuiţi nu pot relaţiona cu ea şi nici nu o pot înţelege. De aceea, **Buddha Amida nu a rămas izolat în Dharmakaya cea de dincolo de formă, ci s-a manifestat în forma descrisă de Shakyamuni în *Marea Sutră* şi a manifestat Tărâmul Său Pur.**

Chiar dacă Buddha Amida în Nume şi Formă este inseparabil de Dharmakaya de dincolo de formă, asta nu înseamnă că El este inexistent ori doar un simbol, mit sau personaj fictiv. Aşa cum spunea Maestrul T'an-luan, chiar dacă cele două Dharmakaya sunt inseparabile, ele sunt totuşi diferite; chiar dacă sunt una, ele nu sunt acelaşi lucru. Aşadar, **în timp ce acceptăm faptul că Amida are într-adevăr, un aspect ultim – Dharmakaya de dincolo de formă, noi ne raportăm în credinţa şi învăţătura noastră la Amida în Nume şi Formă, la Amida cel descris în *Marea Sutră* şi la Amida care se află acum în Tărâmul Pur. Cei care nu înţeleg această diferenţă şi continuă să nege existenţa lui Buddha Amida în Nume şi Formă nu practică în conformitate cu Dharma**, aşa cum explică Maestrul T'an-laun:
"Care este cauza nepracticării în conformitate cu Dharma sau cu semnificaţia Numelui? Este a nu înţelege faptul că Tathagata Amida este un Corp al realităţii ultime şi un Corp manifestat pentru salvarea fiinţelor sensibile".

Când spunem nembutsu luăm ca obiect al refugiului şi credinţei noastre Numele lui Buddha Amida în manifestarea Lui plină de slavă pentru salvarea fiinţelor sensibile (Dharmakaya metodelor pline de Compasiune/Sambhogakaya):

"Cele zece repetări ale Numelui apar din credinţa de neîntrecut care ia ca obiect al său Numele lui Tathagata Amida în corpul de slavă al metodelor potrivite; acest corp al slavei conţine merite nemăsurate, pure şi curate".

A nega existenţa Buddhaşilor transcendenţi, inclusiv a lui Buddha Amida, cu manifestările lor specifice este, după Maestrul T'an-luan, cea mai rea faptă posibilă, adică ponegrirea Dharmei celei adevărate. Într-un dialog celebru din *Ojoronchu*, care a fost mai târziu citat de Shinran în *Kyogyoshinsho*, el explică faptul că adevărata excludere din Legământul Principal[131] şi singurul obstacol la naşterea în Tărâmul Pur este actul de a ponegri Dharma. Apoi defineşte această ponegrire în următorul mod:

„A spune că nu există Buddha, Buddha-Dharma, Bodhisattva sau Bodhisattva-Dharma. A te decide asupra unor astfel de viziuni, fie prin propria ta judecată sau primindu-le de la alţii, se numeşte ponegrirea Dharmei celei adevărate".

Aşadar, cei care propagă ideea că istoria lui Bodhisattva Dharmakara ce a devenit Buddha Amida, spusă de Shakyamuni în *Marea Sutră*, este un mit sau o poveste fictivă iar Dharmakara şi Amida sunt personaje fictive, simboluri sau metafore, afirmă de fapt, că "nu a existat Bodhisattva Dharmakara" şi "nu există Buddha Amida". Actul lor de a nega existenţa lui Buddha Amida în aspectul de Dharmakaya a metodelor pline de Compasiune (Sambhogakaya) este chiar ponegrirea Dharmei celei adevărate. Din această cauză, susţinătorii şi promotorii unei astfel de viziuni greşite sunt excluşi de la naşterea în Tărâmul Pur. Mai mult decât atât, când viaţa lor de acum se va sfârşi, se vor naşte în marele iad Avici[132], aşa cum a explicat Maestrul T'an-luan:

„Deşi doar a ponegrit Dharma cea adevărată însă nu a comis celelalte tipuri de păcate, în mod sigur nu va putea atinge naşterea în Tărâmul Pur. De ce? Mahaprajnaparamita[133] sutra spune:

---

[131] Vezi capitolul „Excluderea din Legământul Principal al lui Buddha Amida" din cartea mea, *Cele 48 legăminte ale lui Buddha Amida*, The Corporate Body of Buddha Educational Foundation, Taiwan, 2015, p. 35

[132] Cel mai rău dintre cele opt iaduri. „Avici" înseamnă „neîntrerupt" şi se referă la faptul că nu există nici un fel de pauză în suferinţa îndurată acolo.

[133] *Daibonhannyaharamitsukyo.*

‘[…] Cel care ponegreşte Dharma cea adevărată va cădea tot în iadul Avici însă când acea kalpa se epuizează, va cădea într-o altă regiune a acestuia. În acest fel trece prin o sută de mii de mari iaduri Avici unul după altul’.
Buddha nu menţionează vre-un moment când acesta poate scăpa, deoarece ponegrirea Dharmei este un păcat extrem de grav.
Mai mult decât atât, Dharma cea adevărată este Dharma lui Buddha. Acest ignorant tocmai a ponegrit-o; cum am putea să ne gândim că un astfel de om ar aspira să se nască în Tărâmul lui Buddha? Acest lucru nu ar avea nici o logică.”

Marea Sutră este Dharma despre Buddha Amida propovăduită de Buddha Shakyamuni cu intenţia de a ajuta fiinţele să se nască în Tărâmul Pur al lui Amida. Cum ar putea cei care privesc această sutră ca pe o poveste mitologică sau ficţiune să se nască în Tărâmul Pur al unui Buddha a cărui existenţă o neagă? Într-adevăr, aşa cum spunea T’an-luan: *“acest lucru nu ar avea nici o logică”*.

Colecţie de pasaje despre adevăratul sens al naşterii în Tărâmul Pur al lui Buddha Amida

Din păcate, mulţi adepţi ai şcolii noastre nu înţeleg adevăratul sens al naşterii în Tărâmul Pur al lui Buddha Amida, explicând-o în termeni străini şcolii noastre, ca şi cum ar fi "aici şi acum" sau "în mintea noastră"[134] etc, negând în acest fel existenţa Tărâmului Pur ca loc iluminat şi a naşterii acolo după moarte.

Colecţia de pasaje din textele sacre pe care vreau să o prezint în paginile următoare dovedeşte falsitatea unor astfel de supoziţii şi ne ajută să înţelegem adevărata învăţătură despre naşterea în Tărâmul

---

[134] Chih-i (538-597), maestrul fondator al şcolii buddhiste Tendai în China, susţinea ideea că Tărâmul Pur „există în propria minte", aceasta fiind transmisă ulterior în Japonia. Ideea se întâlneşte şi în *Vimalakirti Sutra*, o învăţătură aparţinând unei porţi Dharma diferite de cea a Tărâmului Pur şi în care se afirmă că dacă mintea cuiva este pură atunci tărâmul unde locuieşte îi apare ca fiind pur datorită purităţii minţii sale. În principal, Tărâmul Pur a fost înţeles de către mulţi maeştri Tendai din trecut ca existând în propria minte. Chih-i chiar l-a prezentat pe Buddha Amida şi Tărâmul său Pur ca elemente ale propriei conştiinţe care trebuiesc realizate în minte.

În ziua de azi, mulţi adepţi şi aşa zişi învăţători ai şcolii noastre preiau această idee şi o integrează în diferite moduri propriilor interpretări ale învăţăturii Jodo Shinshu fără să ştie sau fără să vrea să accepte că astfel de idei sunt împotriva învăţăturii Tărâmului Pur promovate de Maeştrii fondatori ai tradiţiei noastre.

Trebuie să înţelegem foarte bine că, în contradicţie cu teoriile de genul „totul este în mintea noastră" sau „tărâmul pur este mintea pură", etc., Jodo Shinshu recunoaşte existenţa mai multor Buddhaşi transcedentali care au creat diferite tărâmuri şi că este posibilă, prin diverse metode, naşterea acolo după moarte. Câteva exemple de astfel de tărâmuri ale Buddhaşilor sunt: Tusita unde se află Bodhisattva Maitreya, tărâmul lui Aksobya, al lui Bodhisattva Tara, Bhaisajyaguru (Yakushi) şi bineînţeles, Tărâmul din vest al lui Buddha Amida recomandat de Shakyamuni ca fiind cel mai bun loc pentru cei care doresc să atingă repede Iluminarea supremă. Existenţa reală a acestor tărâmuri şi în mod special al Tărâmului Pur al lui Buddha Amida a fost acceptată în mod natural de maeştrii şcolii noastre, precum Nagarjuna, Shan-tao, Honen, Shinran şi alţii care ne-au instruit în mod repetat să aspirăm la naşterea exclusivă în Tărâmul lui Amida. Ei toţi au acceptat ideea Tărâmului Pur al vieţii de după moarte (raiseijodo), ceea ce înseamnă că acesta poate fi atins după moartea fizică. Vom vedea acest lucru în următoarele pagini.

Pur. Aceste pasaje nu necesită explicaţii speciale deoarece sunt foarte uşor de înţeles.

Pentru a face lectura mai uşoară am împărţit pasajele în trei categorii:

1) Pasaje care dovedesc faptul că naşterea în Tărâmul Pur are loc după moarte
2) Pasaje care dovedesc faptul că naşterea în Tărâmul Pur are loc după moarte şi înseamnă atingerea Iluminării (Nirvanei/Buddheităţii)
3) Pasaje care arată calităţile illuminate ale celor născuţi în Tărâmul Pur al lui Buddha Amida şi care nu pot fi găsite în minţile şi trupurile samsarice de "aici şi acum" ale adepţilor neiluminaţi

1) Pasaje care dovedesc faptul că naşterea în Tărâmul Pur are loc după moarte

"Când vieţile lor se vor sfârşi, Buddha Amida le va apărea înainte împreună cu o adunare de înţelepţi. În momentul morţii, minţile nu le vor cădea în confuzie iar ei se vor naşte în Tărâmul Său Pur.."[135]
Shinran Shonin, citează *Mica Sutră despre Buddha Amida* în lucrarea, *Kyogyoshinsho*

*

"Ființele sensibile care rostesc nembutsu sunt primiți de Buddha Amida și niciodată abandonați; ***la sfârșitul vieții lor*** *se vor naște fără greș în Tărâmul Pur."*[136]
Maestrul Tao-ch'o așa cum a fost citat de Honen Shonin in lucrarea *Senchakushu*

---

[135] *Kyogyoshinsho – On Teaching, Practice, Faith, and Enlightenment*, translated by Hisao Inagaki, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p. 37.
[136] *Honen's Senchakushu – Passages on the Selection of the Nembutsu in the Original Vow (Senchaku Hongan Nembutsu Shu)*, translated and edited by Senchakushu English Translation Project, Kuroda Institute, University of Hawai'i Press, Honolulu and Sogo Bukkyo Kenkujo, Taisho University, Tokyo, p.124

*
“Este asemenea unui sigiliu de ceară imprimat pe lut; când sigiliul este distrus, literele apar. Când viaţa se sfârşeşte, adeptul se naşte în Tărâmul Păcii şi Beatitudinii.”[137]
Maestrul Tao-ch’o, *An-le-chi (Anrakushu)*
*

“Dacă cineva se încrede din toată inima în învăţăturile buddhiste şi aspiră să se nască în Tărâmul Pur, se va naşte acolo imediat ce viaţa sa – lungă sau scurtă – ajunge la final. […]
Aşadar, vă îndemn şi vă sfătuiesc să vă refugiaţi în Tărâmul Beatitudinii Supreme. Dacă dedicaţi toată practica voastră acestui scop și cu o inimă sinceră vă veţi naşte acolo fără nici o îndoială, la sfârşitul acestei vieţi.”.[138]
Maestrul Tao-ch’o, *An-le-chi (Anrakushu)*
*

În *An-le-chi (Anrakushu)* Maestrul Tao-ch’o ne prezintă următoarea întrebare:

“Există vreo dovadă în scripturi prin care să se poată afirma că cel ce aspiră să se nască în Tărâmul Pur chiar ajunge acolo după moarte?”[139]

apoi citează mai multe pasaje din diverse sutre pentru a arăta că există într-adevăr o astfel de dovadă. Vă ofer în următoarele rânduri câteva din pasajele citate de el:

“După cum se spune în Sutra Tamburului Dharmei: ‘Chiar dacă nu te poţi gândi mereu la Buddha, dacă şti că Buddha se află în vest şi vrei să te naşti acolo, atunci chiar te vei naşte acolo’”.[140]

---

[137] *Collection of Passages on the Land of Peace and Bliss - AN LE CHI* by Tao-ch’o, translated by Zuio Hisao Inagaki, Horai Association International, Singapore, 2015, p.62
[138] *Idem*, p.97
[139] *Idem*, p.98
[140] *Idem*, p.99

Aşa cum vedeţi, *"Buddha se află în vest"*, ceea ce înseamnă că Tărâmul Lui se află acolo iar nu "aici şi acum".[141]
"Din nou, se spune în Sutra Marii Compasiuni (adaptare):
'De ce este ea numită 'Marea Compasiune'? Cei care rostesc Nembutsu din toată inima lor se vor naşte cu siguranţă, după moarte, în Tărâmul Păcii şi Beatitudinii. Cei care încurajează transmiterea nembutsului de la om la om, sunt cei care practică marea compasiune. Să se ţină bine minte acest lucru".[142]
Maestrul Tao-ch'o, *An-le-chi (Anrakushu)*

*

"În Sutra Ghirlandei de flori se spune:
'Practicând Nembutsu Samadhi
adeptul îl vede negreşit pe Buddha

---

[141] În legătură cu asta, vă prezint următorul dialog:

Întrebare: „De ce Tărâmul Pur al lui Buddha Amida este numit şi „Tărâmul Pur din vest"? De ce „vestul" este atât de mult accentuat în textele sacre legate de Amida? Şi de ce Tărâmul Pur este descris atât de fantastic în sutre?

Răspuns: Tocmai pentru a arăta că Tărâmul Pur al lui Buddha Amida nu este o metaforă ci un loc real în care fiinţele pot aspira să se nască după moarte, îi este indicată o direcţie şi este descris în detalii minunate.

Unii spun că direcţia „vest" şi descrierile deosebite sunt o dovadă pentru inexistenţa lui ori că acestea sugerează că Tărâmul Pur este doar un simbol sau metaforă. Adevărul este însă că, făcând efortul de a-l descrie în atâtea cuvinte minunate şi indicând o direcţie în care adeptul să se orienteze când îl venerează pe Amida, Buddha Shakyamuni a vrut să accentueze de fapt existenţa lui reală ca loc unde fiinţele sensibile pot aspira să se nască fără nici o grijă sau îndoială. Este ca şi când ţi-aş vorbi de un parc minunat pe care îmi doresc foarte mult ca tu să îl vizitezi. Dacă îţi spun „este acolo, spre vest" şi încep să ţi-l descriu, tu nu vei mai pune la îndoială existenţa acestuia şi vei dori să îl vezi. La fel stau lucrurile şi cu expresia „Tărâmul Pur din vest."

Exaltarea cu care Shakyamuni descrie Tărâmul Pur al lui Amida în *Mica Sutră (Amida-kyo)*, fără ca nici măcar să i se ceară acest lucru şi lumina care emană din trupul său când rosteşte *Marea Sutră* în care prezintă istoria lui Buddha Amida şi cele 48 de legăminte ale sale, sunt o dovadă clară a faptului că vorbele lui sunt adevărate iar că ascultătorii săi trebuie să accepte neapărat ceea ce are să le comunice: că Amida este un Buddha viu şi că Tărâmul său este un loc real.

[142] *Collection of Passages on the Land of Peace and Bliss - AN LE CHI* by Tao-ch'o, translated by Zuio Hisao Inagaki, Horai Association International, Singapore, 2015, p.100

şi va renaşte în prezenţa Sa după moarte.
Astfel, dacă vedeţi un om pe patul de moarte, încurajaţi-l să spună nembutsu
şi arătaţi-i o imagine a lui Buddha pe care s-o venereze.”[143]
Maestrul Tao-ch'o, *An-le-chi (Anrakushu)*

*

“Cei care se gândesc mereu la Amida până la sfârşitul vieţii lor se vor naşte în Tărâmul Pur zece din zece şi o sută dintr-o sută. Motivul este acela că sunt neafectaţi de diverse influenţe din afară, au atins conştientizarea corectă, sunt în armonie cu Legământul lui Buddha, nu se află în dezacord cu învăţăturile lui Buddha şi acceptă cuvintele lui Buddha”.[144]
Maestrul Shan-tao, *Ojoraisan*

A se gândi mereu la Amida înseamnă că shinjin sau credinţa în Buddha Amida este cu adevărat stabilită în inima lor şi că nu va dispărea până la sfârşitul vieţii când are loc naşterea propriu-zisă în Tărâmul Pur. *“Conştientizarea corectă”* este credinţa (shinjin) Legământului Principal.

*

“Shakyamuni şi alţi Buddha din cele zece direcţii slăvesc Lumina lui Amida în doisprezece moduri şi le îndeamnă pe toate fiinţele să îi rostească Numele şi să-l venereze încontinuu, pentru că astfel vor obţine merite nesfârşite în această viaţă iar după moarte se vor naşte cu siguranţă în Tărâmul Pur”.[145]
Maestrul Shan-tao, *Ojoraisan*

*

143 *Idem* p.89
144 *Shan-tao's Liturgy for Birth – Ojoraisan*, compiled by Master Shan-tao, annotated translation by Zuio Hisao Inagaki, edited by Doyi Tan, Singapore, 2009, p.41-42
145 *Idem*, p.45

“Dacă vrei să alegi un loc unde să renaşti după moarte,
Tărâmul Pur din vest este cel mai potrivit”.[146]
Maestrul Shan-tao, *Ojoraisan*

*

“Gândindu-ne întotdeauna la Buddha Amida ne lăsăm purtaţi de Puterea Legământului Său Principal. După moarte atingem naşterea în Tărâmul Pur unde îl întâlnim faţă în faţă cu bucurie nesfârşită”.
Maestrul Shan-tao, *Ojoraisan*

*

“Trebuie să înţelegem că, indiferent unde ne-ar găsi moartea, chiar şi într-o colibă de paie, în chiar acel moment vom urca pe floarea de lotus. Urmându-l pe Amida şi aflându-se în compania adunării de Bodhisattva, vom renaşte într-o clipă în Tărâmul Pur din vest, la milioane de tărâmuri distanţă de locul unde ne aflăm noi aici.”[147]
Maestrul Genshin, *Ojoyoshu*

*

“Indiferent de timp, loc şi diverse relaţii karmice, simpla rostire a nembutsului face posibilă naşterea în Tărâmul Pur dacă ne dorim să mergem acolo după moarte”.[148]
Maestrul Genshin citat de Honen Shonin în lucrarea *Avertisment pentru atingerea naşterii în Tărâmul Pur*

---

146 *Idem*, p.78
147 *Genshin’s Ojoyoshu – Collected Essays on Birth into the Pure Land*, translated from Japanese by A.K. Reischauer, The Transactions of the Asiatic Society of Japan, second series, volume VII, 1930, free online edition at http://www.amida-ji-retreat-temple-romania.blogspot.ro/2014/03/genshins-ojoyoshu-free-english-edition.html#more
148 *The Promise of Amida Buddha: Honen’s Path to Bliss* – the first English translation of the Genko edition of the works of Honen Shonin composed in Japanese - also known as *Collected Teachings of Kurodani Shonin: The Japanese Anthology (Wago Toroku)*, translated by Joji Atone and Yoko Hayashi, Wisdom Publications, Boston, 2011, p. 400-401

*

“Nu există nici o contradicţie între cuvintele sau faptele diverşilor Buddha. Din moment ce Shakyamuni ne-a încurajat pe noi, fiinţele obişnuite, ca de-a lungul întregii noastre vieţi să rostim din toată inima doar Numele lui Amida şi dacă ne-a asigurat că, după ce vom muri ne vom naşte cu siguranţă în acel tărâm, atunci toţi Buddha din cele zece direcţii laudă, confirmă şi ne încurajează să facem acest lucru”.[149]
Honen Shonin, *Senchakushu*

*

“Urmând calea Puterii Legământului, vor atinge, după moarte, naşterea în acel tărâm [Tărâmul lui Amida1, unde îl vor întâlni pe Buddha Amida iar bucuria lor nu va avea sfârşit”.[150]
Honen Shonin, *Senchakushu*

*

“La sfârşitul vieţii, vor intra în locuinţa Buddhaşilor – Tărâmul Pur”.[151]
Honen Shonin, *Senchakushu*

*

“După ce viaţa lor se va sfârşi, practicanţii nembutsu se vor naşte cu siguranţă în tărâmul Sukhavati”.[152]

---

[149] *Honen’s Senchakushu – Passages on the Selection of the Nembutsu in the Original Vow (Senchaku Hongan Nembutsu Shu)*, translated and edited by Senchakushu English Translation Project, Kuroda Institute, University of Hawai’i Press, Honolulu and Sogo Bukkyo Kenkujo, Taisho University, Tokyo, p.104
[150] *Idem* p.110
[151] *Honen’s Senchakushu – Passages on the Selection of the Nembutsu in the Original Vow (Senchaku Hongan Nembutsu Shu)*, translated and edited by Senchakushu English Translation Project, Kuroda Institute, University of Hawai’i Press, Honolulu and Sogo Bukkyo Kenkujo, Taisho University, Tokyo, p.121

Honen Shonin, *Senchakushu*

*

“Maestrul Shan-tao a spus că, aceia a căror credinţă în naşterea în Tărâmul Pur după moarte nu este suficient de profundă nu vor avea parte de protecţia sfinţilor. În timp ce rostim nembutsu trebuie să avem credinţă profundă, să detestăm această lume impură[153] şi să ne dorim din toată inima să renaştem în Tărâmul Pur”.[154]
Honen Shonin, *Wago Toroku*

*

“Întrebare: ‘Ce ar fi dacă ne-am pune viaţa de după moarte în mâinile unui zeu?’
Răspuns: ‘Nu există nimic mai puternic decât să îţi pui viitorul în mâinile lui Buddha Amida’”.[155]
Honen Shonin, *Dialoguri pe o sută patru zeci şi cinci de subiecte*

*

“Cel dintâi lucru pe care îl voi face după ce mă voi naşte în Tărâmul Pur al Beatitudinii Supreme va fi să-mi aduc aminte de colegii de practică pe care i-am lăsat în urmă”.[156]
Honen Shonin, *Poeme*

*

---

[152] *Idem*, p.124
[153] Cu alte cuvinte, să ne dorim evadarea din Samsara, adică din lumea naşterilor şi morţilor repetate, în care nu există decât iluzie, ataşamente şi suferinţă.
[154] *The Promise of Amida Buddha: Honen’s Path to Bliss* – the first English translation of the Genko edition of the works of Honen Shonin composed in Japanese - also known as *Collected Teachings of Kurodani Shonin: The Japanese Anthology (Wago Toroku)*, translated by Joji Atone and Yoko Hayashi, Wisdom Publications, Boston, 2011, p. 174
[155] *Idem*, p. 284
[156] *Idem*, p. 319

“Rosteşte nembutsu şi doreşte-ţi să te naşti în Tărâmul Pur după moarte”.[157]
Honen Shonin, *Răspuns către Saburo din Tsunoto*

*

“A te ruga pentru noroc în această lume efemeră şi a uita chestiunea de cea mai mare importanţă a eliberării în viaţa de după moarte nu este adevăratul scop al adepţilor nembutsu. Buddha Amida a spus că nembutsu este ‘practica cea corectă şi adevărată’ pentru naşterea în Tărâmul Pur după moarte”.[158]
Honen Shonin, *Wago Toroku*

*

“În ceea ce priveşte viaţa de după moarte, adeptul să nu aspire la naşterea în alte tărâmuri pure ale Buddhaşilor în afara Tărâmului Pur al lui Buddha Amida, nici să spere că poate ajunge în Cerul Tusita al lui Buddha Maitreya şi cu atât mai mult, să nu îşi dorească să renască în lumile iluzorii ale oamenilor sau zeilor”.[159]
Honen Shonin, *Wago Toroku*

*

“Nimic altceva în afară de nembutsu nu ne poate face să renaştem în Tărâmul Pur după moarte. Nu vă spun toate acestea din mintea mea, ci redau întocmai învăţătura sfintelor scripturi ca şi cum aş ţine textul lor în faţa unei oglinzi. Vă rog, citiţi scrierile sacre.”[160]
Honen Shonin, *Wago Toroku*
*

---

[157] Idem p. 352
[158] *The Promise of Amida Buddha: Honen’s Path to Bliss* – the first English translation of the Genko edition of the works of Honen Shonin composed in Japanese - also known as *Collected Teachings of Kurodani Shonin: The Japanese Anthology (Wago Toroku)*, translated by Joji Atone and Yoko Hayashi, Wisdom Publications, Boston, 2011, p. 365
[159] *Idem* p. 383
[160] *Idem*, p. 386

“În ceea ce priveşte ‘lucrarea supremă de a primi toate fiinţele’, unul dintre cele patru zeci şi opt de legăminte din Marea Sutră spune: ‘Dacă după ce voi deveni un Buddha, fiinţele sensibile din toate cele zece direcţii care, aspirând să se nască în tărâmul meu, îmi rostesc Numele chiar şi numai de zece ori, nu se vor naşte acolo prin Puterea Legământului meu, fie să nu ating perfecta Iluminare.’

Astfel, practicanţii care aspiră la naşterea în Tărâmul Pur sunt îmbrăţişaţi şi primiţi de Puterea Legământului şi sunt făcuţi să se nască acolo atunci când vieţile lor se vor sfârşi. De aici denumirea de ‘lucrarea supremă de a primi toate fiinţele’”.[161]
Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*

*

“Shakyamuni îndeamnă fiinţele obişnuite să rostească nembutsu din toată inima lor şi de-a lungul întregii vieţi; când vor muri, se vor naşte cu siguranţă în acel tărâm.
Toţi Buddha din cele zece direcţii, fără nici un fel de excepţie, laudă şi recomandă această învăţătură şi de asemenea, sunt martori ai adevărului cuprins în ea. De ce? Pentru că marea lor compasiune apare din aceeaşi esenţă. Învăţătura unui singur Buddha este învăţătura tuturor Buddha; învăţăturile tuturor Buddha sunt învăţăturile fiecărui Buddha.”[162]
Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*, capitolul III

*

“Maestrul templului Kuang-ming (Shan-tao) spunea:
‘[…] când viaţa ta se va sfârşi, în exact momentul următor te vei naşte în acel tărâm unde vei trăi plăcerea dharmică a non-acţiunii[163] *timp de nesfârşite (eterne) şi nenumărate kalpa’”.*[164]

---

[161] *Kyogyoshinsho – On Teaching, Practice, Faith, and Enlightenment*, translated by Hisao Inagaki, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p. 39.
[162] *Idem* p. 92
[163] Aici “non-acţiunea” nu se referă la faptul că cei născuţi în Tărâmul Pur vor fi neinteresaţi în a ajuta toate fiinţele (adică inactivi spiritual), ci că acţiunile lor nu

Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*, capitolul III

*

“La sfârşitul vieţii acesteia vei intra în familia Buddhaşilor, adică în Tărâmul Pur”.[165]
Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*, capitolul III

*

“Dintre mii de oameni care au primit învăţătura lui faţă în faţă sau în alte moduri, timp de multe zile şi ani, foarte puţini au fost lăsaţi să citească şi să copieze această carte. Cu toate acestea, mie însumi maestrul Genku (Honen) mi-a permis să o copiez şi să-i fac un portret. Acesta este avantajul practicii exclusive a Numelui adevăratei asigurări[166]*; aceasta este dovada clară a viitoarei mele naşteri în Tărâmul Pur.”*[167]
Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*, capitolul III

Aici, *“viitoarea naştere în Tărâmul Pur”* indică foarte clar faptul că aceasta va avea loc după moarte.

*

“În lucrarea Colecţie de pasaje despre Tărâmul Păcii şi Beatitudinii se spune:

---

vor avea drept cauză iluzia, ignoranţa şi diversele patimi oarbe care definesc faptele fiinţelor neiluminate.

[164] *Kyogyoshinsho – On Teaching, Practice, Faith, and Enlightenment*, translated by Hisao Inagaki, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p. 125.

[165] *Idem* p. 132

[166] Rostirea Numelui pe baza credinţei asigură naşterea în Tărâmul Pur după moarte.

[167] *Kyogyoshinsho – On Teaching, Practice, Faith, and Enlightenment*, translated by Hisao Inagaki, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p. 338

'Am adunat aici cuvinte adevărate pentru a-i ajuta pe ceilalţi să urmeze practica autentică ce duce la naşterea în Tărâmul Pur. Tot ceea ce îmi doresc este ca cei ce au atins deja această Naştere să-i conducă pe cei care vin după ei, iar cei care aspiră la Naştere să-şi urmeze predecesorii, urmând în acest fel unul altuia într-o linie neîntreruptă până când oceanul nesfârşit al naşterii şi morţii va fi secat definitiv". [168]
Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*, capitolul IV

*

"Cei care aspiră la naşterea în Tărâmul Pur sunt primiţi şi niciodată abandonaţi de puterea Legământului şi făcuţi să atingă Naşterea în momentul morţii".[169]
Shinran Shonin, *Explicaţii ale inscripţiilor de pe rulourile sacre*

*

"…'dacă nu se vor naşte acolo, fie ca eu să nu ating cea mai înaltă Iluminare'[170]*:*
Dacă cei care se încred în Legământ nu se vor naşte în adevăratul tărâm adus la perfecţiune de Legământul Principal, atunci nu voi deveni un Buddha.

Asta înseamnă că cei ce aspiră să se nască acolo sunt primiţi de puterea Legământului şi făcuţi să atingă Naşterea la sfârşitul vieţii lor".[171]
Shinran Shonin, *Explicaţii ale inscripţiilor de pe rulourile sacre*

---

[168] *Ibid*
[169] *The Collected Works of Shinran*, Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 1997, p.505.
[170] Fragment din Legământul Principal al lui Buddha Amida: *„Dacă după ce voi atinge Buddheitatea, fiinţele sensibile din cele zece direcţii care se încred în mine cu o minte sinceră şi aspiră să se nască în Tărâmul meu, rostind Numele (Namo Amida Bu) meu chiar şi numai de zece ori, nu se vor naşte acolo, fie ca eu să nu ating cea mai înaltă Iluminare."*
[171] *The Collected Works of Shinran*, Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 1997, p. 506.

*

“În ceea ce mă priveşte, nu adaug nici o semnificaţie condiţiilor bune sau rele ale cuiva în clipele sale ultime. Cei în care shinjin este fixat definitiv nu au nici o îndoială, aflându-se aşadar printre cei cu adevărat stabiliţi. Din acest motiv, sfârşitul lor – chiar şi al celor ignoranţi – este unul fericit..”[172]
Shinran Shonin, *Mattosho*, Scrisoarea 6

*

“Viaţa mea a ajuns acum la deplinătatea anilor ei. Cu siguranţă mă voi naşte în Tărâmul Pur înaintea ta, aşa că în mod sigur te voi aştepta acolo.”[173]
Shinran Shonin, *Mattosho*, Scrisoarea 12

Acest fragment dovedeşte faptul că Shinran asociază moartea lui iminentă cu naşterea în Tărâmul Pur.

*

“Din moment ce se află în stadiul de non-retrogresiune până la naşterea în Tărâmul Pur, se mai spune despre ei şi că aparţin stadiului celor cu adevărat stabiliţi. […] Credincioşii se află în stadiul celor cu adevărat stabiliţi până la naşterea în Tărâmul Pur.”[174]
Shinran Shonin, *Mattosho*, Scrisoarea 13

După cum reiese din acest citat şi altele asemănătoare, intrarea în stadiul de non-retrogresiune (stadiul celor cu adevărat stabiliţi) în momentul apariţiei shinjinului sau a credinţei nu este acelaşi lucru cu naşterea în Tărâmul Pur. Afirmaţia lui Shinran este foarte clară, acest

---

[172] *Scrisorile lui Shinran (Mattosho)*, Seria traducerilor din buddhismul Shin 6, traducere de Rev Josho Adrian Cîrlea, IABC, Kyoto, 2004, p 30
[173] *Idem.* p. 43
[174] *Idem* p. 44 (corectat)

stadiu este anterior naşterii acolo – *“până la naşterea în Tărâmul Pur”*.

*

Iată un fragment dintr-o scrisoare trimisă lui Shinran Shonin de către Kyoshin:

“Cei care ating adevăratul shinjin
ajung automat printre cei cu adevărat stabiliţi
şi intră în stadiul de non-retrogresiune,
de aceea, ei vor atinge în mod necesar Nirvana.

Declaraţia ‘vor atinge Nirvana’ înseamnă că, atunci când inima celor care au adevăratul shinjin ajunge, ***la sfârşitul vieţii lor****, în Tărâmul Împlinirii, acele persoane devin una cu lumina inimii lui Tathagata.”*[175]
Shinran Shonin, *Mattosho*, Scrisoarea 14
Ren’i, un alt discipol, i-a trimis răspunsul lui Shinran în care se confirmă faptul că afirmaţiile lui de mai sus sunt adevărate:

“Am transmis în amănunt conţinutul scrisorii tale lui Shonin iar el a spus că aceasta este în întregime fără de greşeală.”[176]

*

“Împlinirea dorinţei puternice a lui Myoho-bo de a se naşte în Tărâmul Pur este cu siguranţă sărbătorită de cei din provincia Hitachi care au aceeaşi aspiraţie."[177]
Shinran Shonin, *Mattosho*, Scrisoarea 19

Aici Shinran se referă la moartea lui Myoho-bo pe care o echivalează cu naşterea în Tărâmul Pur.

---

[175] *The Collected Works of Shinran*, Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 1997, p. 541.
[176] *Idem* p. 543.
[177] *Idem* p. 550.

*

“Vă rog citiţi copiile după 'Esenţialul Credinţei' de Seikaku, 'Despre puterea personală şi Puterea Celuilalt' şi alte tratate pe care vi le-am trimis înainte. Astfel de oameni sunt cei mai buni învăţători ai epocii noastre. Din moment ce s-au născut deja în Tărâmul Pur, nimic nu poate depăşi ceea ce este scris în tratatele lor. Ei au înţeles pe deplin învăţătura Maestrului Honen şi din acest motiv au atins naşterea perfectă în Tărâmul Pur”[178]
Shinran Shonin, *Mattosho*, Scrisoarea 19

În momentul în care a trimis această scrisoare, maeştrii Seikaku şi Ryukan erau deja morţi, ceea ce înseamnă că naşterea lor în Tărâmul Pur **nu** a fost atinsă în timpul vieţii, ci după moarte, lucru de la sine înţeles pentru Shinran.

*

În timp ce îi critica pe unii discipoli, Shinran a spus: *“astfel de oameni nu au nici o aspiraţie pentru nembutsu sau pentru Legământul lui Buddha şi, în acest fel, oricât de sârguincios ar recita nembutsu cu aceată atitudine este dificil pentru ei să atingă Naşterea de după moarte”.*[179]
Shinran Shonin, *Mattosho*, Scrisoarea 19

*

“Sunt foarte trist să aud vestea legată de Kakunen-bo. M-aş fi aşteptat să ajung înaintea lui în Tărâmul Pur, însă din păcate, am fost lăsat în urmă. Asta mă întristează nespus de mult. Kakushin-bo, care a plecat anul trecut, a ajuns cu siguranţă în Tărâmul Pur şi ne aşteaptă. De asemenea, eu însumi îi voi întâlni acolo; toate acestea sunt imposibil de descris în cuvinte. Spusele lui Kakunen-bo nu difereau deloc de ceea eu însumi am propovăduit atâta timp, ceea ce înseamnă că amândoi mergem în acelaşi loc – Tărâmul Pur. Dacă

---

[178] *Ibid*

[179] *Idem* p. 551.

voi mai fi însă în viaţă în a zecea lună a anului viitor ne vom putea reîntâlni în această lume. De asemenea, din moment ce credinţa ta nu diferă deloc de a mea, chiar dacă eu plec înaintea ta, fii sigur că te voi aştepta în Tărâmul Pur".[180]
Shinran Shonin, *Scrisori neincluse în colecţie*, Scrisoarea 2

Aici din nou, Shinran echivalează moartea unor discipoli apropiaţi (Kakunen-bo şi Kakushin-bo) cu naşterea în Tărâmul Pur .

*

"Mai mult decât atât, nedorind să mergem în Tărâmul Pur foarte repede, ne temem că am putea muri chiar şi când suntem puţin bolnavi; aceasta este de asemenea, acţiunea patimilor oarbe. Ne este foarte greu să abandonăm această veche casă a durerii unde am migrat până acum timp de nenumărate kalpa şi nu suntem plini de dor după Tărâmul Pur al păcii, unde ne vom naşte până la urmă. Cât pot fi de puternice patimile noastre oarbe! Dar deşi nu ne prea dorim să părăsim această lume Saha, în momentul în care legăturile noastre karmice cu ea sunt rupte şi în cele din urmă murim, vom merge în acel tărâm."[181]
Shinran Shonin*, Tannisho,* capitolul 9

*

„Cel mai important lucru este să păstrați ferm în mintea și inima voastră credința Puterii Celuilalt. Dincolo de asta, să spuneți nembutsu fie că mergeți, că stați așezați, în picioare sau întinși, în semn de recunoștință față de bunăvoința lui Buddha Amida. Dacă aveți această înțelegere, nașterea ce va urma în Tărâmul Pur este pe deplin asigurată."[182]
Rennyo Shonin, *Scrisori*

---

[180] *Idem* p. 579 - 580.
[181] *Idem*, p. 666.
[182] *Rennyo Shonin Ofumi: The Letters of Rennyo*, translated from the Japanese (Taisho, Volume 74, Number 2668) by Ann T. Rogers and Minor L. Rogers, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Berkeley, California, 1996, p.16

Expresia *„nașterea ce va urma în Tărâmul Pur”* este foarte clară și nu înseamnă deloc „aici și acum”, în această viață așa cum vom vedea și în pasajele următoare.

*

„Nu știu de ce dar în ultimul timp (vara asta) am căzut adeseori pradă somnolenței și când mă gândesc de ce sunt atât de amorțit și apatic nu am nici o îndoială că momentul morții ce duce la nașterea în Tărâmul Pur ar putea fi foarte aprope.”[183]
Rennyo Shonin, *Scrisori*

*

„Femeile care devin soții ale preoților de pe acest munte din Yoshizaki să fie conștiente că toate acestea se întâmplă deoarece condițiile din viețile lor trecute sunt puternice și profunde. Totuși, această conștientizare nu va apărea decât după ce își vor da seama că viața de după moarte este o chestiune de cea mai mare importanță și după ce credința s-a stabilit definitiv în inima lor. De aceea, femeile care sunt neveste de preoți trebuie ca prin toate mijloacele, să atingă credința neclintită.

Mai întâi, pentru că ceea ce se înțelege prin minte stabilită în tradiția noastră diferă foarte mult și este superioară în general înțelegerii școlilor Jodo[184]*, ea este numită marea credință a Puterii Celuilalt. De aceea, trebuie să fim conștienți de faptul că, cei care au atins această credință - zece din zece și o sută dintr-o sută - sunt asigurați de nașterea ce va urma în Tărâmul Pur..”*[185]

---

183 *Idem* p.17
184 Prin *”școlile Jodo”* Rennyo se referă la diversele ramuri ale școlii Jodoshu, create de unii discipoli ai lui Honen Shonin, alții decât Shinran, care însă nu au înțeles corect învățătura Maestrului lor.
185 *Rennyo Shonin Ofumi: The Letters of Rennyo*, translated from the Japanese (Taisho, Volume 74, Number 2668) by Ann T. Rogers and Minor L. Rogers, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Berkeley, California, 1996, p.22

Rennyo Shonin, *Scrisori*

*

„Dacă vrei să atingi credința în Buddha Amida trebuie să realizezi în primul rând că viața omului este asemenea unui vis ori unei iluzii și că viața de după moarte din Tărâmul Pur este într-adevăr rezultatul plin de beatitudine în eternitate; că viața umană înseamnă bucuria unor cincizeci - o sută de ani, în timp ce viața de după moarte este chestiunea de cea mai mare importanță."[186]
Rennyo Shonin, *Scrisori*

*

„Ceea ce trebuie să ne dorim este ***nașterea în Tărâmul Pur după moarte****, cel pe care trebuie să ne bazăm este Tathagata Amida. [...]*
Și totuși, preoții din această regiune se află într-o serioasă contradicție cu Dharma lui Buddha. Ei îi numesc pe adepții de la care primesc donații, 'buni discipoli' sau 'oameni credincioși'. Aceasta este o greșeală gravă. De asemenea, discipolii au senzația că dacă oferă multe lucruri preoților vor fi salvați de puterea acestora. Și asta este o mare greșeală. Din această cauză, între preoți și discipolii lor nu există nici un fel de înțelegere a credinței specifice tradiției noastre. Asta este jalnic. Fără îndoială că nici preoții și nici discipolii lor nu se vor naște în Tărâmul Pur, ci vor cădea în iad.

Cu toate că deplângem această situație, tot nu o deplângem îndeajuns, cu toate că ne mâhnește și ne întristează, mâhnirea noastră ar trebui să fie și mai adâncă. De acum înainte, preoții să-i caute pe cei care cunosc în detaliu marea credință a Puterii Celuilalt, să facă în așa fel încât propria lor credință să fie pe deplin stabilită și apoi să predea esențialul acelei credințe discipolilor lor. Atunci vor atinge cu siguranță împreună ***nașterea care va veni*** *în Tărâmul Pur - chestiunea de cea mai mare importanță."*[187]

---

[186] *Idem* p.23
[187] *Idem* p.24

Rennyo Shonin, *Scrisori*

*

”Cel mai important lucru este să abandonăm celelalte practici și să ne refugiem în practica adevărată. A ne refugia în practica adevărată înseamnă să ne bazăm din toată inima noastră și fără nici o îndoială pe Tathagata Amida. Ființele sensibile din cele zece direcții care au această credință sunt primite de lumina lui Amida; El nu le abandonează niciodată iar în momentul morții le va duce fără greș în Tărâmul Pur. Doar prin credința sinceră ne vom putea naște în Tărâmul Pur. Cât de ușor și fără nici un efort din partea noastră atingem această minte stabilită! Din acest motiv, cele două caractere ‘anjin’ înseamnă ’minte ușor de atins’.”[188]
Rennyo Shonin, *Scrisori*

*

”Trebuie să înțelegem că am fost primiți în lumina atot-pătrunzătoare a lui Tathagata Amida și că vom sălășlui în ea de-a lungul întregii noastre vieți. Apoi, când vom muri, Amida ne va duce imediat în adevăratul tărâm al împlinirii (Tărâmul Pur).”[189]
Rennyo Shonin, *Scrisori*

*

”Cum ar trebui să ne încredem în Tathagata Amida pentru a fi salvați în legătură cu chestiunea de cea mai mare importanță a vieții de după moarte? În momentul în care ne încredem fără nici o îndoială sau îngrijorare în Tathagata Amida, abandonând toate celelalte practici și acțiuni virtuoase amestecate[190]*, Amida trimite*

---

[188] *Idem*, p.43
[189] *Idem* p.46
[190] A abandona *”toate celelalte practici și acțiuni virtuoase amestecate”* înseamnă a ne baza exclusiv pe Puterea lui Buddha Amida pentru atingerea nașterii în Tărâmul Pur. Abandonăm *acțiunile virtuoase amestecate* în sensul că nu avem senzația că nașterea în Tărâmul Pur are loc datorită așa ziselor noastre fapte bune. În conformitate cu Shinran o ființă neiluminată, fiind încă centrată în ego, nu este

către noi lumina Sa nemărginită în care ne primește și nu ne abandonează niciodată. Aceasta se numește ‘a primi avantajul luminii lui Tathagata Amida care îmbrățișează toate ființele.’ Se mai numește de asemenea, ‘a primi avantajul Legământului care nu ne abandonează niciodată.’ După ce am fost primiți în acest fel în lumina lui Tathagata Amida ne vom naște în adevăratul tărâm al împlinirii imediat ce viața noastră se va sfârși. Să nu vă îndoiți niciodată de acest lucru.”[191]
Rennyo Shonin, *Scrisori*

*

”În această provincie dar și în altele, sunt multe persoane care se află în gravă contradicție cu învățătura tradiției noastre despre mintea stabilită. Fiecare are senzația că a înțeles corect și foarte puțini se gândesc să facă efortul de a atinge adevărata credință întrebându-i pe ceilalți despre viziunile și interpretările greșite ale Dharmei. Acesta este un atașament penibil. Dacă ***nașterea ce va urma*** *în tărâmul împlinirii nu este stabilită definitiv după o căință rapidă și confesiune a acestor viziuni și dacă nu se acceptă credința autentică a tradiției noastre, vor ajunge precum aceia care au mers la un munte plini de comori și s-au întors de acolo cu mâinile goale.”*[192]
Rennyo Shonin, *Scrisori*

*

în stare să facă adevărate fapte bune și nu poate avea adevărate merite și virtuți pe care să se bazeze (să le transfere către) în atingerea nașterii în Tărâmul Pur. După el, faptele noastre bune vor fi mereu **amestecate** cu otrava egoismului. Numai Buddha (Tathagata) Amida, fiind fără de ego, este cu adevărat virtuos și își poate transfera meritele și virtuțile către nașterea tuturor ființelor în Tărâmul Său Pur.

[191] *Rennyo Shonin Ofumi: The Letters of Rennyo*, translated from the Japanese (Taisho, Volume 74, Number 2668) by Ann T. Rogers and Minor L. Rogers, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Berkeley, California, 1996, p.60-61

[192] *Idem*, p.67

”Cei în care mintea stabilită nu a fost încă realizată (mianjin) [...] trebuie ca prin toate mijloacele să atingă credința Puterii Celuilalt care se bazează pe adevărul și realitatea Legământului Principal, stabilindu-și în acest fel ***nașterea ce va urma*** *în tărâmul împlinirii. În acest fel vor putea să-și exprime recunoștința față de bunăvoința Maestrului fondator. [...] Aceasta este în deplin acord cu ceea ce Shan-tao a spus în comentariul său:*

‘A avea tu însuți credință și a-i călăuzi pe ceilați către credință este cel mai dificil dintre toate lucrurile dificile; a propovădui marea Compasiune și a-i trezi pe ceilalți către ea înseamnă a răspunde cu recunoștință bunăvoinței lui Buddha.’”[193]
Rennyo Shonin, *Scrisori*

*

”Dacă există încă, printre noi, unii care nu au primit credința - adică nu au înțeles adevărul și realitatea Legământului Principal - nu avem încotro decât să acceptăm faptul că aceștia nu au primit încă impulsul binelui karmic din trecut[194]*. Dacă binele lor karmic din trecut nu se manifestă, atunci totul este în zadar iar* ***nașterea ce va urma*** *în Tărâmul Pur nu poate fi stabilită.”*[195]
Rennyo Shonin, *Scrisori*

*

---

193 *Idem*, p.69

194 „Binele din trecut” reprezintă karma bună din vieţile trecute şi această viaţă, care se manifestă acum printr-o stare a minţii deschisă şi receptivă faţă de mesajul Legământului Principal al lui Buddha Amida. În Jodo Shinshu practica principală este „monto” – „a asculta” învăţătura. Mulţi însă aud învăţătura despre Legământul Principal dar nu toţi sunt deschişi faţă de ea. Această deschidere este foarte importantă în tradiţia noastră şi este manifestarea binelui din trecut. De asemenea, dacă ascultăm învăţătura în mod repetat, devenind îmbibaţi cu Dharma în toată fiinţa noastră, această ascultare permanentă va deveni tot un fel de „bine din trecut” care ne va face deschişi faţă de Legământul Principal.

195 *Rennyo Shonin Ofumi: The Letters of Rennyo*, translated from the Japanese (Taisho, Volume 74, Number 2668) by Ann T. Rogers and Minor L. Rogers, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Berkeley, California, 1996, p.70

”Ceea ce trebuie să ținem minte este că nașterea noastră în Tărâmul Pur este stabilită definitiv prin bunăvoința fără limite a lui Tathagata Amida; având această înțelegere să spunem 'Namo Amida Butsu' indiferent că suntem treji sau dormim[196]*, în semn de recunoștință pentru bunăvoința Sa.*
De ce altceva mai avem nevoie pentru ***nașterea în Tărâmul Pur după moarte****? Ce jalnic este faptul că unii îi induc pe alții în eroare discutând despre învățături false cu origine incertă și necunoscute școlii noastre, alterând în acest fel transmisia Dharmei autentice. Trebuie să reflectați cu atenție asupra acestor lucruri.”*[197]
Rennyo Shonin, *Scrisori*

*

”Astfel, odată ce primim credința care se exprimă în mod natural prin nembutsu, trebuie să înțelegem că deși suntem ființe mizerabile și posesoare ale unei karme negative, făcători de rele toată viața noastră, când această credință se trezește în noi pentru prima dată suntem imediat salvați de lucrarea de neconceput a Legământului lui Buddha Amida. Apoi, recunoscând din adâncul inimii noastre bunăvoința Legământului Principal - cauza atotputernică a nașterii în Tărâmul Pur - să spunem nembutsu indiferent că suntem treji sau dormim, în semn de recunoștință față de bunăvoința lui Buddha.
Nimic altceva în afara acestor lucruri nu ne este de nici un folos pentru ***atingerea nașterii în Tărâmul Pur după moarte****, însă cu toate acestea, unii vorbesc într-un mod absurd - ca și cum ceva ar lipsi - despre învățături necunoscute și excentrice care nu au fost transmise în tradiția noastră, ducându-i pe alții în confuzie și alterând transmisia autentică a Dharmei. Trebuie să reflectăm cu atenție asupra acestor lucruri.”*[198]

---

[196] Adică indiferent de condițiile exterioare. Nembutsu poate fi rostit în orice timp, loc și de către oricine.
[197] *Rennyo Shonin Ofumi: The Letters of Rennyo*, translated from the Japanese (Taisho, Volume 74, Number 2668) by Ann T. Rogers and Minor L. Rogers, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Berkeley, California, 1996, p.73
[198] *Idem*, p.78-79

Rennyo Shonin, *Scrisori*

Mai ales în zilele noastre, când diverse învățături greșite primesc din ce în ce mai multă susținere în sangha internațională, trebuie să reflectăm cu atenție asupra avertismentelor lui Rennyo Shonin.

*

”Dacă cei ce doresc să se nască după moarte în Tărâmul Pur nu ajung să primească credința în urma influenței karmei din trecut, nașterea acolo este imposibilă. Așa cum spunea Maestrul fondator: ‘Dacă ajungi să ai credință, bucură-te de condițiile din trecutul îndepărtat’.”[199]
Rennyo Shonin, *Scrisori*

*

”Oamenii trăiesc fără să fie conștienți de moartea care poate veni oricând, atât la bătrâni cât și la tineri. Existența noastră este atât de efemeră precum licărirea unui fulger sau roua de dimineață iar vântul impermanenței ne poate lovi chiar acum. Cu toate acestea, nu ne gândim decât la cum să ne prelungim viața cât mai mult posibil, fără să aspirăm la ***nașterea în Tărâmul Pur după moarte****. Ce jalnic este acest lucru!*
Așadar, de acum înainte, să ne încredem din toată inima în Legământul Principal al lui Buddha Amida. Refugiindu-ne cu hotărâre în Buddha al Vieții Infinite, să aspirăm la nașterea în adevăratul tărâm al împlinirii și să rostim Numele Lui.”[200]
Rennyo Shonin, *Scrisori*
*

”Când ne refugiem pentru prima oară și fără nici o îndoială în Legământul Principal nașterea în Tărâmul Pur vine imediat dacă murim atunci. Dar dacă viața noastră durează mai mulți ani, să continuăm să rostim nembutsu în semn de recunoștință pentru

[199] *Idem*, p.82
[200] *Idem*, p.84

bunăvoința lui Buddha și să așteptăm momentul morții pentru a ajunge acolo.”[201]
Rennyo Shonin, *Scrisori*

*

”Mintea stabilită a tradiţiei noastre înseamnă să abandonați înclinaţia către alte diverse practici şi să vă încredeţi din toată inima în Tathagata Amida, fără să vă temeţi de iluziile şi karma voastră rea. Să nu aveţi nici cea mai mică îndoială că fiinţele sensibile care se bazează din toată inima pe Amida pentru a-şi rezolva odată pentru totdeauna problema de cea mai mare importanţă a vieţii de după moarte, vor fi cu toţii salvaţi. Aceia care au obţinut înţelegerea profundă a acestor lucruri se vor naşte cu siguranţă în Tărâmul Pur, zece din zece și o sută dintr-o sută.”[202]
Rennyo Shonin, *Scrisori*

*

”Dacă ținem cont de faptul că tărâmul oamenilor este un loc al impermanenței atât pentru tineri cât și pentru bătrâni, cu siguranță că la un moment dat ne vom îmbolnăvi și vom muri. Toți trebuie să înțelegem că din cauza condițiilor unei astfel de lumi, este esențial să atingem cât mai repede o credință stabilă și să fim în acest fel, siguri de nașterea care va veni în Tărâmul Beatitudinii Supreme.”[203]
Rennyo Shonin, *Scrisori*

*

---

[201] *Idem*, p.87
[202] *Scrisorile Maestrului Rennyo (Gobunsho)* - Seria traducerilor din buddhismul Jodo Shinshu, nr 8, traducere de Rev Josho Adrian Cirlea, IABC, Kyoto, 2005, p.50, p.101
[203] *Rennyo Shonin Ofumi: The Letters of Rennyo*, translated from the Japanese (Taisho, Volume 74, Number 2668) by Ann T. Rogers and Minor L. Rogers, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Berkeley, California, 1996, p.102

”Când abandonăm celelalte practici și ne încredem din toată inima noastră în Buddha Amida pentru a fi salvați în ceea ce privește viața de după moarte, nu există nici o îndoială că ne vom naște în Tărâmul Beatitudinii Supreme.”[204]
Rennyo Shonin, *Scrisori*

*

”Aceia care nu se preocupă de viaţa lor de după moarte sunt consideraţi ignoranţi chiar dacă ar fi experţi în cele optzeci de mii de învăţături Dharma; aceia care şi-au rezolvat problema vieţii de după moarte sunt consideraţi înţelepţi chiar dacă sunt mireni ce nu ştiu să citească. Aşa se spune.”[205]
Rennyo Shonin, *Scrisori*

*

”Așa cum spunea Maestrul Shinran, nici un bărbat sau femeie nu vor putea fi salvați dacă nu se încred în Legământul Principal al lui Buddha Amida. Așadar, să nu existe nici un fel de îndoială că aceia care abandonează toate celelalte practici și se încred din toată inima lor în Tathagata Amida pentru a fi salvați în legătură cu viața de după moarte, se vor naște în Tărâmul Împlinirii zece din zece și o sută dintr-o sută, indiferent ce fel de oameni ar fi ei.”[206]
Rennyo Shonin, *Scrisori*

*

”Către toate femeile, dacă vă pasă cu adevărat de viaţa de după moarte şi vă întoarceţi către Dharma lui Buddha cu devoţiune sinceră, nu trebuie să faceţi altceva decât să vă încredeţi în

---

[204] *Idem*, p.104
[205] *Scrisorile Maestrului Rennyo (Gobunsho)* - Seria traducerilor din buddhismul Jodo Shinshu, nr 8, traducere de Rev Josho Adrian Cirlea, IABC, Kyoto, 2005, p.59
[206] *Rennyo Shonin Ofumi: The Letters of Rennyo*, translated from the Japanese (Taisho, Volume 74, Number 2668) by Ann T. Rogers and Minor L. Rogers, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Berkeley, California, 1996, p.108

Tathagata Amida şi, lăsând la o parte celelalte practici, să vă bazaţi din toată inima pe Amida, fiind complet sigure de eliberarea voastră în viaţa de după moarte. Atunci vă veţi naşte fără greş în tărâmul fericirii. Să nu vă îndoiţi niciodată de acest lucru."[207]
Rennyo Shonin, *Letters*

*

" În atingerea minţii stabilite recomandată de Shinran, Maestrul tradiţiei noastre, trebuie pur şi simplu să nu luăm în seamă faptul că suntem fiinţe neputincioase posesori ai unei karme profund negative, să renunţăm la înclinaţia de a îndeplini diverse practici şi la goana după acumularea de merite şi să ne încredem din toată inima şi din tot cugetul nostru în Tathagata Amida, fiind pe deplin siguri de eliberarea noastră în legătură cu viaţa de după moarte. Atunci Amida ne salvează pe toţi fără nici o excepţie, zece din zece şi o sută dintr-o sută."[208]
Rennyo Shonin, *Scrisori*

*

"Deoarece impermanența acestei lumi ne face să nu putem fi siguri de nimic atât în ceea ce-i privește pe tineri cât și pe bătrâni, trebuie să luăm imediat în calcul chestiunea de cea mai mare importanță a vieții de după moarte și să ne încredem din toată inima noastră în Buddha Amida și să spunem nembutsu."[209]
Rennyo Shonin, *Scrisori*

---

[207] *Scrisorile Maestrului Rennyo (Gobunsho)* - Seria traducerilor din buddhismul Jodo Shinshu, nr 8, traducere de Rev Josho Adrian Cirlea, IABC, Kyoto, 2005, p.69
[208] *Idem*, p.70
[209] *Rennyo Shonin Ofumi: The Letters of Rennyo*, translated from the Japanese (Taisho, Volume 74, Number 2668) by Ann T. Rogers and Minor L. Rogers, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Berkeley, California, 1996, p.118-119

2) Pasaje care dovedesc faptul că naşterea în Tărâmul Pur are loc după moarte şi înseamnă atingerea Iluminării (Nirvanei/Buddheităţii)

”Oricât de mult ați practica în această viață nu are cum să dureze mult timp. Însă după moarte vă veți naște în tărâmul lui Amitayus (Amida) unde veți avea parte de beatitudine nesfârșită. Fiind întotdeauna în armonie cu Calea, nu veți mai cădea în nașterile și morțile repetate și nici nu veți mai fi afectați de lăcomie, furie și ignoranță.”[210]
Buddha Shakyamuni, *Marea Sutră*

*

”Vorbind la modul general, practicantul nembutsu este lăudat cu cele cinci însușiri deosebite și binecuvântat cu protecția Celor Doi Onorați (Avalokitesvara și Mahasthamaprapta). Acestea sunt avantajele din prezent. Avantajul ***din viitor*** *(după moarte) este că practicantul se va naște în Tărâmul Pur și va deveni un Buddha”.*[211]
Honen Shonin, *Senchakushu*

*

”Citim în comentariul Maestrului de la templul Kuang-ming (Shan-tao):
‘[...]Trebuie să ne devotăm cu sinceritate acestei învățături până la sfârșitul zilelor noastre și după ce vom abandona aceste trupuri impure să realizăm beatitudinea naturii Dharma[212]*.’”*[213]

---

[210] *The Three Pure Land Sutras*, translated by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, revised second edition, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Berkeley, California, 2003, p. 53
[211] *Honen's Senchakushu – Passages on the Selection of the Nembutsu in the Original Vow (Senchaku Hongan Nembutsu Shu)*, translated and edited by Senchakushu English Translation Project, Kuroda Institute, University of Hawai'i Press, Honolulu and Sogo Bukkyo Kenkujo, Taisho University, Tokyo, p.124
[212] Aici ”natura Dharma” se referă la natura de Buddha.
Fiinţele din samsara ori fiinţele neiluminate sunt asemenea unor seminţe căzute într-un sol neroditor. Chiar dacă potenţialul oricărei seminţe este să devină un

Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*, capitolul IV

*

”Fie că cineva rămâne în urmă (în viață) sau pleacă mai devreme (moare înainte) este foarte dureros să fi despărțit prin moarte. Însă acela care va atinge primul Nirvana se angajează să-i salveze fără greș în primul rând pe aceia care i-au fost apropiați și îi ghidează pe cei cu care a fost legat karmic, rudele sale și prietenii."[214]
Shinran Shonin, *Mattosho*, Scrisoarea 14

*

” Cât despre mine, Shinran, nu am spus nembutsu nici măcar o singură dată pentru odihna tatălui meu şi a mamei mele care au murit. De fapt, toate fiinţele sensibile fără nici o excepţie, au fost părinţii sau fraţii şi surorile noastre de-a lungul nenumăratelor vieţi,

---

copac, dacă e plantată într-un pământ sărăcăcios, lipsit de nutrienţii necesari şi în prezenţa multor buruieni, aceasta nu se va dezvolta.
Asemenea seminţelor, potenţialul oricărei fiinţe este să devină un Buddha (asta este ceea ce se înţelege prin “toate fiinţele au natura de Buddha”), însă pentru că ne aflăm în această lume samsarică, ea însăşi efectul şi ecoul karmei noastre negative, nu putem creşte şi nu ne putem transforma în Buddhaşi.
Exact din acest motiv, avem nevoie să îl lăsăm pe Amida să ne ducă în Tărâmul Său Pur. Acest Tărâm este cel mai bun sol pentru ca nişte seminţe asemenea nouă să îşi dezvolte rapid potenţialul lor natural şi să devină Buddhaşi. Spre deosebire de diferitele planuri de existenţă samsarice, Tărâmul Pur este pământul Iluminării sau grădina perfectă manifestată de Buddha Amida unde totul conduce la Iluminare. Aşadar, trebuie să ne încredem pur şi simplu în El şi să ne dorim să fim plantaţi (să renaştem) acolo, unde primind toţi nutrienţii necesari şi nefiind împiedicaţi de nici un fel de buruieni, ne vom transforma în Copaci ai Iluminării.

[213] *Kyogyoshinsho – On Teaching, Practice, Faith, and Enlightenment*, translated by Hisao Inagaki, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p. 175.

[214] *Scrisorile lui Shinran (Mattosho)*, Seria traducerilor din buddhismul Shin 6, traducere de Rev Josho Adrian Cîrlea, IABC, Kyoto, 2004, p. 51-52.

în multe stări de existenţă. Atingând Buddheitatea după această viaţă îi vom putea salva pe fiecare dintre ei."[215]
Shinran Shonin, *Tannisho*, capitolul 5

*

”Datorită luminii lui Amida ce străluceşte deasupra noastră, ajungem să primim shinjinul (credința) cel tare precum diamantul. În chiar momentul în care credința se trezeşte pentru prima oară în noi, Amida ne aşează în stadiul celor cu adevărat stabiliţi. Iar când vieţile noastre se vor sfârşi, toate patimile oarbe şi piedicile rele fiind transformate, suntem făcuţi capabili să înţelegem lipsa de început a întregii existenţe[216]*".*[217]
Shinran Shonin, *Tannisho*, capitolul 14

*

” Dacă ne încredem în Legământul lui Amida care ne primeşte şi nu ne abandonează niciodată, atunci chiar dacă datorită unor împrejurări neprevăzute comitem o faptă rea şi murim fără să spunem nembutsu, tot ne vom naşte imediat în Tărâmul Pur. Mai mult, chiar dacă spunem nembutsu în momentul morţii, această recitare nu este nimic altceva decât expresia recunoştinţei noastre pentru bunăvoinţa lui Amida, încredinţându-ne astfel lui Buddha din ce în ce mai mult pe măsură ce momentul Iluminării se apropie."[218]
Shinran Shonin, *Tannisho*, capitolul 14

*

---

[215] *Tannisho - plângere împotriva abaterilor de la adevăratul shinjin*, Seria traducerilor din buddhismul Shin 6, traducere din limba engleză de Josho Adrian Cirlea, IABC, Kyoto, 2003, p. 10
[216] ”Lipsa de început a întregii existențe” înseamnă atingerea Înțelepciunii lui Buddha care trece dincolo de orice dualitate de genul, ”început și sfârșit”, ”samsara și nirvana”, etc.
[217] *Tannisho - plângere împotriva abaterilor de la adevăratul shinjin*, Seria traducerilor din buddhismul Shin 6, traducere din limba engleză de Josho Adrian Cirlea, IABC, Kyoto, 2003, p. 27
[218] *Idem*, p. 28

" Se poate oare spune despre aceia care vorbesc despre atingerea Iluminării în această viaţă că manifestă diverse corpuri ale acomodării[219]*, că posedă cele treizeci şi două de caracteristici*[220] *şi cele optzeci de semne ale lui Buddha*[221] *şi că propovăduiesc Dharma pentru a ajuta fiinţele sensibile în acelaşi fel ca Sakyamuni? Asta este ceea ce înseamnă a atinge Iluminarea în această viaţă. Se spune într-un imn:*

'Când apare momentul potrivit ca shinjinul indestructibil precum diamantul să se stabilească în noi, Amida ne învăluie şi ne protejează cu lumina compasiunii sale, depărtându-ne pentru totdeauna de lumea naşterii şi a morţii'.

Asta înseamnă că în momentul în care shinjinul (credința) se stabileşte în noi, suntem primiţi şi niciodată abandonaţi şi de aceea nu vom mai transmigra în viitor în cele şase lumi. Doar atunci ne despărţim pentru totdeauna de naştere şi moarte. ***Conştientizarea acestor lucruri poate fi ea greşit numită 'atingere a Iluminării'?*** *Este păcat că poate apărea o asemenea înţelegere falsă.*

Regretatul nostru Maestru spunea:
' În conformitate cu adevărata esenţă a Căii Tărâmului Pur, ***adepţii se încred în Legământul Principal în această viaţă şi ating Iluminarea în Tărâmul Pur****; aceasta este învăţătura pe care am primit-o'.."*[222]
Tannisho, capitolul 15

---

[219] Nirmanakaya, în sanscrită. Vezi subcapitolul referitor la Cele trei corpuri ale lui Buddha Amida din această carte.
[220] „Treizeci şi două de caracteristici", se referă la cele treizeci şi două de semne fizice ale desăvârşirii atribuite unui Buddha şi unui Cakravatin (rege ideal).
[221] „Optzeci de semne ale lui Buddha", se referă la cele optzeci de caracteristici fizice importante ale unui Buddha. Acestea sunt caracteristici fizice minore ce însoţesc cele treizeci şi două de semne principale.
[222] *Tannisho - plângere împotriva abaterilor de la adevăratul shinjin,* Seria traducerilor din buddhismul Shin 6, traducere din limba engleză de Josho Adrian Cirlea, IABC, Kyoto, 2003, p. 30-31

Naşterea în Tărâmul Pur şi atingerea Iluminării sunt atinse după moarte. Shinjin sau încrederea în Legământul Principal al lui Buddha Amida, care se primește în această viață și ne face să intrăm în stadiul celor asigurați de nașterea în Tărâmul Pur nu trebuie confundată cu atingerea efectivă a nașterii în Tărâmul Pur. De aceea, adevărata învățătură este:
”adepţii se încred în Legământul Principal în această viaţă şi ating Iluminarea în Tărâmul Pur[223]*”.*

3) Pasaje care arată calităţile illuminate ale celor născuţi în Tărâmul Pur al lui Buddha Amida şi care nu pot fi găsite în minţile şi trupurile samsarice de "aici şi acum" ale adepţilor neiluminaţi

M-am întrebat adeseori, cum poate susține cineva o asemenea idee aberantă cum că Tărâmul Pur ar fi ”aici și acum” sau ”în mintea noastră” dacă nu poate manifesta efectiv, aici și acum, toate calitățile Tărâmului Pur? Cum poate acel om să se afle în Tărâmul Pur dar să aibe în continuare o minte impură și să fie neiluminat? Aceste constatări de bun simț sunt suficiente pentru a realiza că astfel de viziuni nu aparțin Porții Dharma a Tărâmului Pur ori învățăturii bazate pe credința simplă a școlii Jodo Shinshu.

---

[223] **Întrebare:** Ce parte a minţii noastre merge în Tărâmul Pur? Este vorba de mintea pe care o avem acum? Adică noi cei de acum mergem în Tărâmul Pur?
Răspuns: Ceea ce ştim cu siguranţă este că naşterea în Tărâmul Pur are loc după moartea fizică. Asta este ceea ce maeştrii tradiţiei noastre au propovăduit şi ceea ce scrie în sutre.
La moarte, „fluxul conştiinţei" părăseşte acest trup fizic şi în loc să treacă prin bardo sau starea intermediară şi apoi în alte stări de existenţă supuse iluziei, ajunge direct în Tărâmul Pur unde Iluminarea apare imediat. În exact acel moment al naşterii în Tărâmul Pur, iluziile minţii/conştiinţei noastre se topesc automat precum gheaţa în apropierea focului iar adevărata noastră natură iluminată este dezvăluită. Aşadar, putem spune că mergem în Tărâmul Pur aşa cum suntem acum dar odată ajunşi acolo, în mediul sigur şi iluminat al lui Amida, ne transformăm în ceva complet diferit, adică în Buddhaşi atot-iluminaţi.
Însă toate acestea sunt imposibil de înţeles la nivelul la care ne aflăm acum de fiinţe neiluminate şi de aceea nu pot intra în detalii. Acum tot ceea ce trebuie să facem este să ne încredem în Amida. Jodo Shinshu este calea credinţei simple, nu a înţelegerii în această viaţă a naturii ultime a minţii.

Se spune în *Marea Sutră*:

”Înfăţişarea lor este superbă, nobilă şi majestuoasă, de neegalat în toate lumile şi nici o fiinţă, cerească sau umană, nu poate fi comparată cu ei. Toţi sunt înzestraţi cu corpuri ale Naturaleţii, Vidului şi Infinitului.”[224]

Așadar, sunt cumva acei învățați care pretind că Tărâmul Pur este ”aici și acum” înzestrați *”cu corpuri ale Naturaleţii, Vidului şi Infinitului”*?
Shinran însuși a făcut referire la fragmentul anterior din *Marea Sutră* în lucrarea *Pasaje pe Calea Tărâmului Pur*:

”Înfăţişarea lor este impunătoare şi minunată, de neegalat în toate lumile. Caracteristicile lor, subtile şi delicate, nu aparţin oamenilor şi zeilor; cu toţii au trupuri ale Naturaleţii, Vidului şi Infinitului.”[225]

Au ei culoarea aurului pur, așa cum li s-a promis celor născuți în Tărâmul Pur?

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii şi devaşii din tărâmul meu[226] *nu vor avea cu toţii culoarea aurului pur, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.* (al 3-lea Legământ).

---

[224] *The Three Pure Land Sutras*, translated by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, revised second edition, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Berkeley, California, 2003, p.31

[225] *The Collected Works of Shinran*, Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 1997, p.300

[226] Fiinţele născute în Tărâmul Pur sunt uneori numite “oameni şi devaşi (zei) din tărâmul meu”, ceea ce nu înseamnă că în Tărâmul Pur există cele şase tărâmuri neiluminate ale existenţei, anume iaduri, spirite flămânde, animale, oameni, spirite combative (asura/semizei) sau zei. Shakyamuni însuşi a explicat în Marea Sutră că expresia “oameni şi devaşi” din Tărâmul Pur apare în acest discurs doar în relaţie cu stările lor de existenţă de înainte de a se naşte în Tărâmul Pur:
“Au aceeaşi formă şi nici o diferenţă nu există între ei, fiind numiţi “zei” (deva) şi “oameni” doar ca analogie cu stările de existenţă din alte lumi. Înfăţişarea lor este superbă, nobilă şi majestuoasă, de neegalat în toate lumile şi nici o fiinţă, cerească sau umană, nu poate fi comparată cu ei. Toţi sunt înzestraţi cu corpuri ale Naturaleţii, Vidului şi Infinitului”.

Au aceeași înfățișare, după cum a promis Amida în al 4-lea Legământ?

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii şi devaşii din tărâmul meu nu vor avea cu toţii aceeaşi înfăţişare, ci va exista chiar şi cea mai mică diferenţă de frumuseţe între ei, fie să nu ating Iluminarea perfectă”. (al 4-lea Legământ)

Fiinţele neiluminate din samsara au diferite forme şi înfăţişări, culoare sau frumuseţe. Ele diferă mult unele de altele iar asta se datorează diferitelor tipuri de karmă pe care le moştenesc din vieţile trecute. Însă odată ce s-au născut în Tărâmul Pur şi au devenit Buddhaşi sunt eliberaţi de lanţurile karmei şi trec dincolo de formă, culoare sau alte diferenţe. Asta este ceea ce se înţelege prin *„vor avea cu toţii aceeaşi înfăţişare“*.
A avea culoarea aurului pur înseamnă de asemenea, a avea corpuri transcendente ce încarnează toate calităţile Iluminării.

Mai mult decât atât, în al 21-lea Legământ Amida promite că cei născuți în Tărâmul Pur sunt *”înzestraţi cu cele treizeci şi două de semne ale unui Mare Om”*. Buddha Shakyamuni a spus același lucru în *Marea Sutră* despre cei născuți în Tărâmul Pur:

“Ananda, fiinţele sensibile născute acolo au toate cele treizeci şi două de semne fizice ale unui Mare Om, precum şi înţelepciune perfectă cu care pătrund adânc în natura tuturor dharmelor (fenomenelor) şi le înţeleg natura subtilă. Puterile lor supranaturale nu au nici un fel de obstacol iar simţurile sunt ascuţite şi clare”.

În mod cert, dacă își verifică puțin trupurile lor samsarice nimeni din cei care pretind că Tărâmul Pur ar fi ”aici și acum” nu au *” cele treizeci şi două de semne ale unui Mare Om”*. Dar probabil au *”înţelepciune perfectă cu care pătrund adânc în natura tuturor dharmelor şi le înţeleg natura subtilă”* ori vre-un fel de *”puteri*

Pentru o explicație detaliată a celor 48 legăminte ale lui Buddha Amida, vezi cartea mea, *Cele 48 Legăminte ale lui Buddha* Amida, Corporate Body of Buddha Educational Foundation, Taiwan, 2014

supranaturale” pe care le țin ascunse de noi, oamenii obișnuiți cu o credință simplă?

Probabil au deja vieți nesfârșite[227] (al 15-lea Legământ[228]), își aduc aminte *”toate vieţile trecute”* și cunosc cel puțin *” evenimentele petrecute în timpul ultimelor o sută de mii de kotis de nayuta de kalpa”* (al 5-lea Legământ) ori posedă *”ochiul divin prin care văd pe o distanţă de cel puţin o sută de mii de kotis de nayuta de tărâmuri ale Buddhaşilor”* (al 6-lea legământ) și au *”capacitatea de a şti gândurile celorlalţi”* (al 8-lea Legământ). Probabil sunt înzestrați *”cu corpul zeului-Vajra Narayana”* (al 26-lea Legământ) ori sunt capabili să meargă *”peste tot într-o singură clipă, chiar şi dincolo de o sută de mii de kotis de nayuta de tărâmuri ale Buddhaşilor”* (al 9-lea Legământ), au *”urechi divine cu care aud învăţăturile a cel puţin o sută de mii de kotis de nayuta de Buddha”* și reușesc *”să şi le amintească pe toate”* (al 7-lea Legământ), îi venerează direct pe toți Buddha din cele zece direcții (al 24-lea legământ) și le aduc ofrande în persoană (al 23-lea Legământ), aud *”în mod spontan orice învăţături doresc”* (al 46-lea legământ) etc.

Probabil ei nu dau niciodată *”naştere la gânduri pline de ataşamente”* (al 10-lea legământ), sunt *”liberi de orice obstacole mentale, au gânduri pure şi nici un fel de lenevie”*. Probabil, așa cum spune Buddha Shakyamuni, *”trupurile lor samsarice şi patimile rele s-au stins împreună cu ultimele tendinţe karmice*[229]*”*. Probabil *”înţelepciunea lor este asemenea oceanului adânc iar Samadhiul precum regele munţilor*[230]*”*.

---

[227] Cei născuți în Tărâmul Pur sunt dincolo de moarte și de aceea, manifestările lor transcendente sunt fără de sfârșit.

[228] *“Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii şi devaşii din tărâmul meu vor avea vieţi limitate, cu excepţia celor care doresc ei înşişi să le scurteze în conformitate cu legămintele lor originare, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.* (al 15-lea Legământ)

[229] *The Three Pure Land Sutras*, translated by Hisao Inagaki in collaboration with Harold Stewart, revised second edition, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Berkeley, California, 2003, p.44

[230] *Ibid.*

Calitățile iluminate ale celor născuți în Tărâmul Pur sunt descrise în detaliu în *Marea Sutră* și de aceea invit pe oricine are iluzia că se află ”aici și acum” în Tărâmul Pur să studieze cu atenție pasajele de mai sus și să reflecteze asupra lor. În următoarele rânduri vă voi arăta diverse citate din textele Maeștrilor Jodo Shinshu în care ei au explicat, de asemenea, că Tărâmul Pur este locul unde se atinge Iluminarea.

*

”Acel Tărâm al lui Buddha este plin cu nenumărate ocazii de a primii refugiile
și nu există nici un fel de tărâmuri rele sau învățători răi.
Cel care se naște acolo atinge automat Iluminarea supremă.
De aceea, eu însumi îl slăvesc pe Buddha Amida, Cel mai Onorat din lume”.[231]
Bodhisattva Nagarjuna, *Cele Doisprezece Slăviri ale lui Buddha Amida (Junirai)*

*

”Cei care se nasc în acest tărâm (Tărâmul Pur al lui Buddha Amida) pot vedea cu ochii lor cerești toate zonele universului, fără nici un fel de obstacol. Sfinții îi întâmpină cu plecăciuni. Ființele din acest tărâm au puteri miraculoase și își cunosc toată karma lor trecută.”[232]
Bodhisattva Nagarjuna citat de Maestrul Genshin în *Ojoyoshu*

*

[231] *The Pure Land Writings*, vol I, The Indian Masters, general editor Tokunaga Michio, The Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 2012, p.42.
[232] *Genshin's Ojoyoshu – Collected Essays on Birth into the Pure Land*, translated from Japanese by A.K. Reischauer, The Transactions of the Asiatic Society of Japan, second series, volume VII, 1930, free online edition at http://www.amida-ji-retreat-temple-romania.blogspot.ro/2014/03/genshins-ojoyoshu-free-english-edition.html#more

”Tărâmul Pur este plin cu numeroase tipuri de arome.
Sunetul lui curat iluminează ființele de peste tot.
Subtil și plin de armonie, el este auzit de-a lungul tuturor celor zece direcții.
Amida, Cel Perfect Iluminat, care este Regele Dharma al acestui tărâm,
îl susține cu Puterea Lui.
Ființele lotusului curat al lui Tathagata
se nasc prin transformare din lotusul Iluminării perfecte.
Bucurându-se de gustul Dharmei lui Buddha,
cei născuți în Tărâmul Pur mânâncă mâncarea meditației și a Samadhi-ului.
Fiind pentru totdeauna liberi de orice suferință fizică și mentală,
plăcerea lor este neîntreruptă.
În acea lume a virtuților Mahayana toate ființele sunt egale
și nu există nici un fel de cuvinte de umilință și defăimare.
Nimeni nu se naște acolo ca femeie[233]*, handicapat*[234] *sau având semințele celor două vehicole*[235]*.*
Toate dorințele spirituale ale ființelor
se vor împlini în acel tărâm.
Din acest motiv aspir să mă nasc acolo
în Tărâmul lui Buddha Amida.”[236]

---

[233] Nici un fel de femeie nu se află în Tărâmul Pur în sensul că toate ființele născute acolo ating Iluminarea supremă, trecând astfel dincolo de feminitate sau masculinitate și implicit, dincolo de orice formă de discriminare. Vezi explicațiile mele ale celui de-al 35-lea Legământ care se referă la salvarea femeilor din cartea *Cele 48 Legăminte ale lui Buddha Amida*, Corporate Body of the Buddha Educational Foundation, Taiwan, 2015, p.47

[234] Indiferent de handicapul sau dizabilitățile fizice pe care le are cineva în această viață, ele dispar automat la nașterea în Tărâmul Pur al lui Buddha Amida.

[235] ”Cele două vehicole” se referă la Sravaka sau Pratyekabuddha - persoane care ating eliberarea personală din naștere și moarte dar nu se implică în salvarea altor ființe. Ei sunt considerați inferiori aspiranților vehicolului Mahayana care doresc să devină Buddhași pentru binele tuturor ființelor și leagă propria atingere a Iluminării de salvarea celorlalți. Nașterea în Tărâmul Pur prin poarta Legământului Principal duce automat la atingerea stării de Buddha și la o neîncetată activitate de salvare a tuturor ființelor. Vezi explicațiile mele asupra legămintelor 11 și 22 din cartea *Cele 48 Legăminte ale lui Buddha Amida*, Corporate Body of the Buddha Educational Foundation, Taiwan, 2015, paginile 54 și 63.

Bodhisattva Vasubandhu, *Tratat despre Tărâmul Pur (Jodoron)*

*

”Trebuie să înțelegem faptul că recompensa Tărâmului Pur înseamnă a fi liberi de două tipuri de defăimare sau înjosire: a ființelor și a numelor acestora. Cele trei tipuri de ființe care nu există în Tărâmul Pur sunt: 1) cei care aparțin celor două vehicole, 2) femeile și 3) persoanele cu handicap. Pentru că respectivele tipuri de oameni nu există acolo se spune că în Tărâmul Pur nu există nici un fel de defăimare sau înjosire. Însă în lumea noastră găsim trei tipuri de termeni înjositori. Dar pentru că cele trei tipuri de oameni de mai sus nu există în Tărâmul Pur, înseamnă că nici termenii înjositori referitori la aceștia nu se regăsesc acolo. [...] De aceea, se spune că Tărâmul Pur este liber de orice fel de cuvânt înjositor. ‘Egal’ înseamnă a fi asemănători în înfățișare.”[237]

Bodhisattva Vasubandhu, *Tratat despre Tărâmul Pur (Jodoron)*

*

”A cincea poartă în stadiul de 'întoarcere în această lume' este a privi cu mare compasiune toate ființele suferinde, a manifesta corpuri ale transformării și adaptării și a te juca în grădina nașterii și morții și în pădurea patimilor oarbe folosindu-te de puterile supranaturale; aceasta înseamnă așadar, a te afla în stadiul de a-i învăța și călăuzi pe ceilalți prin transferul de merit de la Buddha Amida[238]*.”*[239]

---

[236] *The Pure Land Writings*, vol I, The Indian Masters, general editor Tokunaga Michio, The Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 2012, p.47

[237] *Idem*, p.56

[238] Transferul de merit de la Buddha Amida către practicant este de două tipuri:
1) „transferul de merit al mersului înainte” (Oso-Eko) şi
2)”transferul de merit al întoarcerii înapoi” (Genso-Eko).
Primul înseamnă că Amida îşi transferă meritele sale către noi, făcându-ne astfel capabili să atingem Buddheitatea în Tărâmul Pur iar al doilea că cel care a devenit astfel un Buddha, împărtăşindu-se din Iluminarea lui Amida, este făcut capabil să se întoarcă în această lume şi să lucreze la salvarea tuturor fiinţelor.

Bodhisattva Vasubandhu citat de Shinran Shonin in *Kyogyoshinsho*, capitolul IV

*

”Nici măcar numele celor trei tărâmuri rele[240] *nu există acolo, ci doar sunete ale beatitudinii Nirvanice. Din acest motiv, este el numit ‘Pace și Beatitudine’.”*[241]
Maestrul T’an-luan, *Ojoronchu*

*

”Tărâmul Pur este ținutul în care se află locuitorii săi puri.”[242]
Maestrul T’an-luan, *Ojoronchu*

*

”Când oamenii obișnuiți și plini de patimi oarbe ating nașterea în Tărâmul Pur nu vor mai fi afectați de legăturile karmice ale celor trei lumi[243]*. Așadar, vor atinge Nirvana chiar și fără să reteze patimile oarbe [prin puterea lor personală]”.*[244]
Maestrul T’an-luan citat de Shinran Shonin în *Kyogyoshinsho*, capitolul IV

*

---

239 *Kyogyoshinsho – On Teaching, Practice, Faith, and Enlightenment*, translated by Hisao Inagaki, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p. 195.

240 Iadurile, tărâmurile spiritelor flămânde (preta) și domeniul animalelor.

241 *Ojoronchu – T’an-luan’s Commentary on Vasubandhu’s Discourse on the Pure Land*, a study and translation by Hisao Inagaki, Nagata Bunshodo, Kyoto, 1998, p.227-228

242 *Idem*, p.268

243 Cele trei lumi sunt: 1) lumea dorinței, 2) lumea formei și 3) lumea non-formei. Toate ființele samsarice de la locuitorii iadurilor până la oameni și zei aparțin uneia dintre acestea.

244 *Kyogyoshinsho – On Teaching, Practice, Faith, and Enlightenment*, translated by Hisao Inagaki, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p. 173

”Întrebare: căreia din cele trei lumi îi aparține Tărâmul Păcii și al Beatitudinii?

Răspuns: Tărâmul Pur este suprem și extraordinar, esența sa aflându-se dincolo de tărâmurile lumești. Cele trei lumi sunt casa întunecată a Samsarei locuită de ființele obișnuite. Deși există diferite grade de plăcere și suferință iar durata de viață a acestora este mai scurtă sau mai lungă, mizeria se găsește peste tot. Soarta bună și rea alternează în cicluri nesfârșite. Deoarece suferă în toate aspectele vieții lor ființele sunt greșit călăuzite de cele patru viziuni rele. Atât în stadiul cauzal, cât și în cel al rezultatului, falsitatea este mereu prezentă. Iată ce jalnic este totul! De aceea, Tărâmul Pur nu aparține celor trei lumi.”[245]
Maestrul Tao-ch’o, *An-le-chi (Anrakushu)*

*

”Recompensa Tărâmului Pur este a fi eliberat de dorințe, de aceea el nu aparține lumii dorințelor.”[246]
Maestrul Tao-ch’o oferind un citat din *Marele discurs al Înțelepciunii* în lucrarea *An-le-chi (Anrakushu)*
*

”Este odihnitor și plin de alinare. În acel tărâm nu există nici un fel de schimbare de anotimp.”[247]
Maestrul Tao-ch’o oferind un citat din *Imnuri despre Marea Sutră Sutra [Imn spre slava lui Buddha Amida]* în lucrarea *An-le-chi (Anrakushu)*

*

”Se spune în Sutra lui Bodhisattva al Salvării Curate:

---

[245] *Collection of Passages on the Land of Peace and Bliss - AN LE CHI* by Tao-ch’o, translated by Zuio Hisao Inagaki, Horai Association International, Singapore, 2015, p 30-31.
[246] *Idem*, p 31.
[247] *Idem*, p 32

'Dacă cineva se concentrează asupra lui Buddha Amida timp de cinci, zece sau mai mulți ani se va naște în Tărâmul Vieții Infinite, adică va atinge corpul Dharma (Dharmakaya ultimă/starea de Buddha) în Tărâmul Pur.'[248]

În această lume impură viața omului e scurtă. Dar dacă vă nașteți în Tărâmul Pur al lui Buddha Amida viața voastră[249] *va fi nesfârșită și de neconceput. […] Fiecare dintre voi trebuie să cântărească bine acest avantaj și să aspire să se nască acolo."*
Maestrul Tao-ch'o, *An-le-chi (Anrakushu)*

*

"Îi îndemnăm pe oameni să se îndrepte către Tărâmul din vest pentru refugiu. Odată născuți acolo cele trei învățături avansează în mod spontan iar cele zece mii de practici sunt îndeplinite la perfecțiune. De aceea, se spune în Marea Sutră (adaptare):

'În Tărâmul lui Amida nu există nici măcar un singur loc, nici cât un fir de păr, în care să se facă vreun rău '"[250]
Maestrul Tao-ch'o, *An-le-chi (Anrakushu)*

*

"După ce veți ajunge în Tărâmul Pur veți obține cele șase puteri supranaturale cu care veți reintra în Samsara pentru a călăuzi ființele sensibile de-a lungul tuturor epocilor viitoare".[251]
Maestrul Shan-tao, *Ojoraisan*

---

[248] *Idem*, p.122
[249] Viața în Tărâmul Pur se referă la trupurile transcendente ale celor născuți acolo cu ajutorul cărora se pot manifesta liber în toate lumile pentru a salva ființele.
[250] *Collection of Passages on the Land of Peace and Bliss - AN LE CHI* by Tao-ch'o, translated by Zuio Hisao Inagaki, Horai Association International, Singapore, 2015, p.127
[251] *Shan-tao's Liturgy for Birth – Ojoraisan*, compiled by Master Shan-tao, annotated translation by Zuio Hisao Inagaki, edited by Doyi Tan, Singapore, 2009, p.38

*

”Vreau să abandonez trupul închis în burtă
și să ating nașterea în Tărâmul Păcii și Beatitudinii
unde voi vedea imediat manifestarea glorioasă a lui Buddha Amida
cea plină de nesfârșite merite și virtuți
și unde voi întâlni mulți Tathagata și înțelepți.
Obținând cele șase puteri supranaturale
voi continua să salvez ființele sensibile aflate în suferință
până când toate lumile lor de-a lungul întregului univers vor fi goale.
Acesta este legământul meu.
După ce am făcut acest legământ mă refugiez în Buddha Amida
din toată inima mea”. [252]
Maestrul Shan-tao, *Ojoraisan*

*

”Toate învățăturile care duc la atingerea Buddheității în această lume impură sunt numite Calea Sacră (sau Calea Înțelepților). A realiza Iluminarea prin contemplarea adevăratei naturi a întregii existențe, a urmări purificarea celor șase organe de simț prin meditația exclusivă asupra Sutrei Lotusului, a aspira la atingerea Buddheității în chiar starea actuală prin intermediul celor trei practici mistice, a urma cele patru căi de atingere a Nirvanei, a aspira la atingerea celor trei și celor șase aptitudini transcendente - acestea sunt numite Calea dificilă.
Pe de altă parte, ***învățătura Porții Dharma a Tărâmului Pur începe cu atingerea nașterii în Tărâmul Pur, urmată de realizarea acolo a Iluminării și a Buddheității****”.* [253]
Honen Shonin, *Wago Toroku*

*

---

[252] *Idem*, 2009, p.68
[253] *The Promise of Amida Buddha: Honen’s Path to Bliss* – the first English translation of the Genko edition of the works of Honen Shonin composed in Japanese - also known as *Collected Teachings of Kurodani Shonin: The Japanese Anthology (Wago Toroku)*, translated by Joji Atone and Yoko Hayashi, Wisdom Publications, Boston, 2011, p. 187-188

”Dacă se nasc în Tărâmul Pur vor fi înzestrați cu înțelepciune superioară iar puterile misterioase de comunicare îi vor face capabili să ajungă la cei care au fost binefăcătorii, rudele și cunoștințele lor de-a lungul multor vieți și generații, pentru a-i atrage și ajuta. Având ochiul divin pot vedea unde trăiesc aceștia în viața de acum și îi pot auzi. Puterea lor misterioasă de comunicare le dă posibilitatea de a fi alături de ei și de a lua forme adaptate nevoilor și specificului acestora, învățându-i și călăuzindu-i pe calea salvării.

În Byodokyo se spune:
'Cei care s-au născut în Tărâmul Pur știu unde au locuit în viețile trecute, ce situație au avut atunci și prin ce cauze au ajuns acum în Tărâmul Pur. Din moment ce știu absolut orice despre situația actuală a tuturor ființelor ei înțeleg tot ceea ce gândesc în sinea lor diverșii zei, insecte, animale, oameni etc, precum și toate limbile pe care aceștia le vorbesc.'”[254]
Maestrul Genshin, *Ojoyoshu*

*

”Nașterea în Tărâmul Pur este numită Prima Deschidere a Lotusului. Toate plăcerile celui născut acolo cresc de o sută de mii de ori față de ce au fost până atunci. Un astfel de adept se aseamănă cu un orb ce a primit pentru prima oară darul vederii sau cu un țăran sărac ce a fost transportat deodată în cel mai frumos palat. Uitându-se la trupul său vede că pielea îi devine strălucitoare și plină de raze aurii. Hainele îi sunt împodobite de comori iar ornamente din pene extraordinare și o coroană de nestemate îi acoperă capul și părul. La gât are un colier de pietre prețioase iar pe trupul său apar diverse ornamente imposibil de descris în cuvinte.

[254] *Genshin’s Ojoyoshu – Collected Essays on Birth into the Pure Land*, translated from Japanese by A.K. Reischauer, The Transactions of the Asiatic Society of Japan, second series, volume VII, 1930, free online edition at http://www.amida-ji-retreat-temple-romania.blogspot.ro/2014/03/genshins-ojoyoshu-free-english-edition.html#more

Imediat ce zărește strălucirea lui Buddha ochii lui devin puri și poate vedea mulțimea celor adunați acolo sau în alte lumi. […] Vocea tainică a Dharmei neprețuite este auzită peste tot și umple acest Tărâm al comorilor.

[…] Credincioșii, cât încă erau în această lume, nu puteau decât să citească și să audă vorbindu-se despre minunățiile Tărâmului Pur, însă odată născuți acolo le pot vedea cu proprii lor ochi. Ce mare trebuie să fie bucuria lor!”[255]
Maestrul Genshin, *Ojoyoshu*

*

”Diferiții locuitori ai Tărâmului Pur posedă cele cinci moduri tainice de comunicare, imposibil de înțeles de cei încă nenăscuți acolo. Ei trăiesc liberi și după pofta inimii lor. Dacă, de exemplu, vor să privească de-a lungul universului fără să se miște din loc, pot face asta fără nici un efort. De asemenea, pot auzi orice voce a oricărei ființe din univers fără să se deplaseze nici măcar un centimetru. Mai mult decât atât, pot auzi lucruri din trecutul fără de început ca și cum s-ar întâmpla în prezent. Ei cunosc cele mai intime gânduri ale tuturor ființelor din cele șase zone ale existenței ca și cum le-ar privi într-o oglindă clară. Pot merge peste tot ca și cum tărâmurile Buddhașilor din toate cele zece direcții se află la picioarele lor. Pot face tot ceea ce doresc de-a lungul spațiului infinit și al timpului fără de sfârșit.

[…]Pentru ființele din lumea noastră este imposibil să vadă fără lumina soarelui ori a unei lămpi și nu se pot apropia de un obiect fără să se deplaseze către el. Suntem atât de slabi încât nu putem vedea nici măcar printr-o foaie de hârtie. Nu știm nimic despre lucrurile trecute, ci doar despre ceea ce trăim aici și acum; viețuim într-o cușcă și avem obstacole în toate direcțiile. Însă printre cei născuți în Tărâmul Pur nu există nici măcar unul care să nu aibă puterea misterioasă de a transcende spațiul și timpul.

---
[255] *Idem.*

Chiar dacă timp de o sută de mari kalpa nu au plantat ei înșiși semințele (karma) acestor însușiri extraordinare[256], ele le aparțin în mod natural ca o consecință a faptului că s-au născut în Tărâmul Pur. Cât de fericiți trebuie să fie!”[257]
Maestrul Genshin, *Ojoyoshu*

*

”Deoarece au capacitatea de a-și înțelege destinele lor karmice, discută unii cu alții despre viețile trecute, anume în ce țări au locuit, cum au fost treziți și influențați de cutare sau cutare scriptură, cum au aprofundat cutare sau cutare învățătură, etc. În acest mod ei discută unul cu altul despre virtuțile care le-au bucurat inima sau își descriu în detaliu povestea nașterii în Tărâmul Pur.”[258]
Maestrul Genshin, *Ojoyoshu*

*

”Cei născuți în Tărâmul Pur pot recita întreg canonul buddhist într-o clipită și explica la perfecțiune cele mai profunde pasaje. În acest fel, plăcerea lor [întru Dharma] nu se sfârșește niciodată. Locul lor este pur iar în acest Tărâm vor rămâne pentru totdeauna, fiind mereu liberi de ororile celor trei lumi și de cele opt dificultăți[259]*. Viața aici este nelimitată iar ei au scăpat definitiv de nașterile și morțile repetate și nu mai trebuie să îndure cele patru tipuri de suferință: a*

---

256 Adică nu au obținut aceste puteri prin practici bazate pe puterea lor personală.
257 *Genshin’s Ojoyoshu – Collected Essays on Birth into the Pure Land*, translated from Japanese by A.K. Reischauer, The Transactions of the Asiatic Society of Japan, second series, volume VII, 1930, free online edition at http://www.amida-ji-retreat-temple-romania.blogspot.ro/2014/03/genshins-ojoyoshu-free-english-edition.html#more
258 *Idem*
259 Cele opt dificultăți sunt: 1) a fi orb sau surd, 2) a avea înțelepciune lumească (deoarece poate ceda tentației acesteia), 3) a fi născut înainte sau după apariția unui Buddha în această lume, 4) prea multă fericire sau plăcere, ceea ce îl poate face pe om să uite de Dharma lui Buddha, 5) viață prea lungă pentru că duce la sporirea atașamentelor, 6) existența în iad, 7) existența ca fantomă flămândă (preta) și 8) existența în formă de animal.

nașterii, bătrâneții, bolii și morții, ce caracterizează viața omenească.

[…] Trupurile lor sunt asemenea diamantului și de aceea, nu ard nici dacă sunt puse în foc; nu devin negre nici dacă sunt date cu nămol. Inima lor nu este întinată de nici un fel de mediu. Trupurile lor minunate, puternice și pline de curăție nu sunt afectate în nici un fel de suferințele lumii[260]*. Nu pot fi răniți nici dacă sunt atacați de nenumărați războinici; nu pot fi arși nici dacă sunt aruncați în mijlocul flăcărilor nesfârșite și nu pot fi înecați nici dacă ar fi scufundați în oceanul cel mai adânc. De aceea, pot merge fără nici o problemă chiar și în cele opt iaduri fierbinți și cele opt iaduri reci pentru a-și salva rudele și prietenii.*

[…] Dacă examinăm chiar și cele mai mici părți ale trupurilor noastre nu găsim decât suferință - cu atât mai mult dacă luăm în considerare părțile mai mari. Dar când ne vom naște în Tărâmul Pur totul va fi minunat și neschimbabil asemenea diamantului, fără creștere sau descreștere. De aceea, spre deosebire de aceste trupuri de carne, acolo în Tărâmul Pur nu există nici un fel de suferință.”[261]
Maestrul Genshin, *Ojoyoshu*

*

”Laicii și călugării acestei din urmă ere, precum și învățătorii religioși de azi se complac în diverse concepte de genul 'natura noastră este la fel cu a lui Buddha' și 'tot ceea ce există se află în

---

[260] Cele opt suferințe ale lumii: 1) nașterea, 2) bătrânețea, 3) boala, 4) moartea, 5) ura, 6) despărțirea, 7) frustrarea neîmplinirii dorințelor și 8) toate cele șapte suferințe precedente luate împreună.

[261] *Genshin's Ojoyoshu – Collected Essays on Birth into the Pure Land*, translated from Japanese by A.K. Reischauer, The Transactions of the Asiatic Society of Japan, second series, volume VII, 1930, free online edition at http://www.amida-ji-retreat-temple-romania.blogspot.ro/2014/03/genshins-ojoyoshu-free-english-edition.html#more

mintea noastră', discreditând în acest fel adevărata realizare a Iluminării în Tărâmul Pur”.[262]
Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*, capitolul III

*

”Se spune în Colecție de pasaje despre Tărâmul Păcii și Beatitudinii (An le chi):

În conformitate cu Sutra despre Samadhiul contemplării lui Buddha:

Buddha Shakyamuni l-a îndemnat pe tatăl său, regele Suddhodana, să practice Nembutsu samadhi (concentrarea exclusivă pe Numele lui Buddha Amida). Tatăl său l-a întrebat:
'De ce nu îmi recomanzi și mie, discipolul tău, practica meditației asupra virtuților ultime ale stadiului de Buddha, cea care este asemenea cu Așaitatea, realitatea ultimă sau cel mai înalt principiu al vacuității (Sunyata)? '

Buddha i-a răspuns: 'Cea mai înaltă virtute a tuturor Buddha este starea nelimitată și profund subtilă ce conține nenumărate calități transcendente, precum și înțelepciunea eliberării. Aceasta nu este o stare ce poate fi practicată și experimentată de oamenii obișnuiți. De aceea, te îndemn pe tine să practici Nembutsu samadhi'

Atunci, tatăl său, regele, l-a întrebat: 'Care sunt caracteristicile și meritele nembutsului?' Buddha i-a răspuns: 'Să presupunem că există undeva o pădure de copaci eranda[263]*, de patruzeci de yojana la pătrat și că în ea nu s-ar afla decât un singur lăstar de santal ale cărui rădăcini și muguri se află încă în pământ. Pădurea eranda este plină de mirosuri scârboase iar dacă cineva mușcă doar o singură dată dintr-o floare sau fruct eranda înnebunește și moare. Mai târziu, când santalul își întinde rădăcinile și mugurii și este gata să se*

[262] *Kyogyoshinsho – On Teaching, Practice, Faith, and Enlightenment*, translated by Hisao Inagaki, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p.83
[263] Copaci otrăvitori și urât mirositori.

tranforme într-un copac emite o aromă luxuriantă și transformă automat această pădure într-una frumos mirositoare. Cei care sunt martorii schimbării respective rămân copleșiți de uimire'.
Apoi, Buddha a continuat: 'Un singur gând nembutsu al unei ființe prinsă în naștere și moarte produce același efect. Dacă cineva se gândește constant la Buddha Amida atunci se va naște în prezența Lui. ***Imediat ce persoana respectivă se naște în Tărâmul Pur tot răul din el se transformă în mare compasiune, la fel precum aroma copacului de santal transformă pădurea eranda****.'*

Aici pădurea eranda simbolizează cele trei otrăvuri[264] *și cele trei obstacole din ființele sensibile, precum și nenumăratele păcate karmice grave pe care aceștia le comit. Copacul de santal reprezintă pornirea ființelor sensibile de a spune nembutsu. Expresia 'este gata să se tranforme într-un copac' ne arată că, în cazul în care ființele sensibile continuă să rostească nembutsul [credinței] de-a lungul vieții lor atunci cauza karmică a nașterii în Tărâmul Pur este definitiv stabilită.”*[265]
Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*

*

”Când ființele obișnuite ajung în Tărâmul Pur,
toate relele și mizeriile lor karmice, provenite din eoni de vieți
trecute, atât de numeroase precum firele de praf,
vor dispărea imediat.
Obținând automat cele șase puteri supranaturale, ei ating libertatea
neîngrădită a mișcării și acțiunii;
Fiind mereu eliberați de bătrânețe și boală, impermanența nu va mai
avea nici un efect asupra lor.”[266]

---

[264] Ignoranța, furia și lăcomia.
[265] *Kyogyoshinsho – On Teaching, Practice, Faith, and Enlightenment*, translated by Hisao Inagaki, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p. 29-30.
[266] *Idem*, p. 41-41.

Imnurile lui Fa-chao, pe baza lucrării *Sutra slăvirii Tărâmului Pur*, citate de Shinran în *Kyogyoshinsho*, capitolul II.

*

”În Tărâmul din vest adeptul avansează pe Cale mai repede
decât în această lume Saha,
deoarece în acel tărâm nu există cele cinci dorințe
sau cele cinci obstacole”.[267]

Imnurile lui Fa-chao pe baza lucrării *Sutra despre viața lui Buddha* (*Buddha-carita*), citate de Shinran în *Kyogyoshinsho*, capitolul II.

*

”Ființele ignorante care au comis cele zece păcate grave și cele cinci păcate de moarte
s-au tot înecat în oceanul nașterilor și morților repetate timp de nenumărate kalpa.
Însă când vor ajunge în Tărâmul lui Amida
vor deveni una cu corpul naturii Dharma.[268]

Imnurile lui Fa-chao pe baza *Sutrei Contemplației asupra lui Buddha Amitayus* (*Sutra Contemplației*), citate de Shinran Shonin în *Kyogyoshinsho*, capitolul II

*

”Se spune în Adunarea Învățăturii lui Tathagata al Vieții Infinite: 'Locuitorii Tărâmului Pur sunt înțelepți iar tărâmul însuși este minunat'”.[269]

De asemenea, se spune:

---

[267] *Idem*, p. 42-43.
[268] *Idem*, p. 45.
[269] *Idem*, p. 47.

'Pentru a-i face pe oamenii obișnuiți și inferiori să își dorească să se nască acolo, trebuiesc prezentate caitățile extraordinare ale acelui tărâm'".[270]
Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*, capitolul II

*

"Maestrul Yuan-chao a spus:
Calea distrugerii iluziilor și a atingerii adevăratei Așaității (Iluminării) în această lume se bazează pe puterea personală și este expusă în diferite sutre Mahayana și Hinayana. Calea atingerii Iluminării în alt tărâm depinde în mod necesar de Puterea Celuilalt și înseamnă propovăduirea nașterii în Tărâmul Pur".[271]
Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*, capitolul II

*

"După ce atingem lumea Lotusului[272]
vom realiza adevărata Așaitate și vom atinge Dharmakaya ultimă.
Apoi, jucându-ne în pădurile patimilor oarbe, vom manifesta puteri supranaturale[273]*;*
Intrând în stările samsarice de existență vom manifesta corpuri ale transformării și acomodării pentru a salva toate ființele".[274]
Shinran Shonin, *Imnul Adevăratei Credințe și al Nembutsului (Shoshin nembutsu ge)*
Kyogyoshinsho, capitolul III

*

---

[270] *Idem*, p. 48.
[271] *Idem*, p. 65.
[272] Altă denumire a Tărâmului Pur.
[273] După ce atingem Iluminarea supremă în Tărâmul Pur ne întoarcem în această lume, în diverse forme, pentru a ajuta toate ființele. Această acțiune de manifestare în samsara este numită "joacă" deoarece mintea celui născut în Tărâmul Pur este complet liberă de orice suferință. El poate fi în același timp în Tărâmul Pur și în nenumărate locuri din univers pentru a ajuta și propovădui Dharma.
[274] *Kyogyoshinsho – On Teaching, Practice, Faith, and Enlightenment*, translated by Hisao Inagaki, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Kyoto, 2003, p. 78.

În ceea ce privește nașterea în Tărâmul Pur, Marea Sutră spune: 'Toţi sunt înzestraţi cu corpuri ale Naturaleţii, Vidului şi Infinitului'. Discursul despre Tărâmul Pur spune: 'Adunarea înțelepților care îl înconjoară pe Tathagata asemena florilor curate se nasc acolo prin transformare, din lotusul Iluminării'. De asemenea, Comentariul la Discursul lui Vasubandhu despre Tărâmul Pur spune: 'Ei se nasc acolo exclusiv prin calea nembutsu și prin nici o altă cale'. De asemenea, Nașterea lor este numită 'nașterea de neconceput '"[275]
Shinran Shonin, *Kyogyoshinsho*, capitolul V

*

"Realizarea de către adept a minții non-discriminatorii
este numită 'starea de a privi toate ființele asemenea propriilor copii'.
Această stare este natura de Buddha
și ne vom trezi către ea după ce ajungem în Tărâmul Păcii.

Tathagata este Nirvana;
Nirvana este natura de Buddha.
Aflându-se dincolo de capacitatea noastră de a o realiza în starea de ființe ignorante,
o vom atinge după ce ne naștem în Tărâmul Păcii."[276]
Shinran Shonin, *Imnurile Tărâmului Pur (Jodo Wasan)*

*

"Dacă nu ar exista transferul virtuții de la Buddha Amida
cum am putea noi să atingem Iluminarea în Tărâmul Pur?"[277]
Shinran Shonin, *Imnurile epocilor Dharma (Koso Wasan)*

*

---

[275] *Idem*, p. 231
[276] *The Collected Works of Shinran*, Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 1997, p. 350.
[277] *Idem*, p. 411.

”În Esențialul Credinței, de Maestrul Seikaku, se spune:
'Tărâmul Beatitudinii este tărâmul Nirvanei celei necreate '.[278]

Iată și comentariul lui Shinran:

” 'Tărâmul Beatitudinii' este Tărâmul Pur al fericirii unde sunt întotdeauna bucurii nenumărate și nici un fel de suferință. I se spune de asemenea, Tărâmul Păcii. Maestrul T’an-luan este cel care l-a slăvit și numit 'Tărâmul Păcii '. De asemenea, Tratatul despre Tărâmul Pur îl descrie ca fiind 'Lumea Lotusului'.
Expresia 'Tărâmul Nirvanei' se referă la locul unde adeptul depășește iluziile ignoranței și atinge Iluminarea supremă. 'Tărâm' înseamnă 'loc' și de aceea, să știți că este locul unde se atinge Iluminarea.’”[279]
Shinran Shonin, *Note asupra Esențialului credinței*

*

Comentând cuvintele lui Honen Shonin, *”ca act ce duce la nașterea în Tărâmul Pur, nembutsu este considerat fundamental”*, Shinran a spus:

”Să șiți că aceste cuvinte proclamă faptul că nembutsu este cauza adevărată a nașterii în Tărâmul Pur. 'Cauza adevărată' este semința nașterii în Tărâmul Pur și a atingerii fără greș a Buddheității”.[280]
Shinran Shonin, *Explicații ale inscripțiilor de pe rulourile sacre*

*

”Așa că, precum a propovăduit Shakyamuni, în chiar momentul în care noi, cei stăpâniți de ignoranță și patimi oarbe, ne naștem în Tărâmul Păcii atingem fructul suprem al Buddheității.”[281]
Shinran Shonin, *Mattosho*, Scrisoarea 2

---

[278] *Idem*, p. 460.
[279] *Idem*, p. 460-461.
[280] *Idem*, p. 512.
[281] *Idem*, p. 526.

*

”Nirvana este Iluminarea perfectă. Comentariul lui T’an-luan povestește despre un copac numit ’creștere miraculoasă’. Acest copac se află îngropat în pământ timp de o sută de ani, însă când începe să producă vlăstari crește cu o sută de metri pe zi. La fel cum copacul petrece o sută de ani sub pământ, tot așa ne aflăm noi în această lume în stadiul celor cu adevărat stabiliți (asigurați de Nirvana). Și la fel cum crește el o sută de metri într-o singură zi, tot așa este și pentru noi atingerea Nirvanei [de după nașterea în Tărâmul Pur].”[282]
Shinran Shonin, *Mattosho*, Scrisoarea 14

*

”Când cineva intră în Tărâmul Pur el atinge imediat Nirvana supremă sau Iluminarea supremă. Deși termenii sunt diferiți amândoi se referă la Iluminarea lui Buddha care este Dharmakaya ultimă. Acest lucru este cunoscut ca fiind transferul de merit (de la Buddha Amida) al mersului înainte către nașterea în Tărâmul Pur."[283]
Shinran Shonin, *Mattosho*, Scrisoarea 21

*

”Pur, minunat, nelimitat
și împodobit cu imense comori este tărâmul lui Amida;
Toate virtuțile își găsesc împlinirea acolo.
Nici unul din tărâmurile Buddhașilor din cele zece direcții nu se compară cu el."[284]
Shinran Shonin, *Pasaje pe calea Tărâmului Pur*

*

[282] *Scrisorile lui Shinran (Mattosho)*, Seria traducerilor din buddhismul Shin 6, traducere de Rev Josho Adrian Cîrlea, IABC, Kyoto, 2004, p.50
[283] *The Collected Works of Shinran*, Shin Buddhism Translation Series, Jodo Shinshu Hongwanji-ha, Kyoto, 1997, p. 555.
[284] *Idem*, p. 304.

”Prima este puterea karmică - acel tărâm a fost adus la perfecțiune de puterea karmică a marelui Legământ al lui Dharmakara.
A doua este puterea virtuților lui Amida,
regele perfect și atot-Iluminat
prin care tărâmul este susținut.”

Spre deosebire de lumea noastră care este efectul karmei colective a ființelor născute aici, Tărâmul Pur este efectul *puterii karmice a marelui Legământ al lui Dharmakara*. Așadar, Tărâmul Pur nu este aici și acum, în această lume samsarică.

”Ne naștem cu siguranță în Tărâmul Fericirii
și apoi realizăm că nașterea și moartea sunt însăși Nirvana cea mare.
Aceasta este calea practicii ușoare, numită și Puterea Celuialt.

Ajungând în Tărâmul Fericirii
prin lucrarea spontană a Legământului,
atingem imediat beatitudinea eternă a Dharmakaya."[285]
Shinran Shonin, *Imnurile celor două porți*

*

”În ceea ce privește transferul de merit de la Buddha Amida, acesta are două aspecte: transferul de merit al mersului înainte către Tărâmul Pur și transferul de merit al întoarcerii în această lume."[286]
Shinran Shonin, *Pasaje asupra celor două aspecte ale transferului de merit*

*

”Datorită adevăratei cauze - transferul de merit de la Buddha Amida al mersului înainte - atingem Iluminarea sau Nirvana supremă. Aceasta este adevărata intenție a Marii Sutre. De aceea, este numită

---

[285] *Idem*, p. 628-629.
[286] *Idem*, p. 628-633.

'Nașterea în conformitate cu Marea Sutră' și 'nașterea de neconceput'.”[287]
Shinran Shonin, *Colecție de pasaje despre tipurile de naștere în sutrele Tărâmului Pur*

*

”Întrebare: Ar trebui să percepem stadiul celor cu adevărat stabiliți și starea de Nirvana ca fiind două avantaje sau unul singur?
Răspuns: Trezirea pentru prima oară a credinței este unul și același lucru cu a intra în stadiul celor cu adevărat stabiliți. Acesta este avantajul pe care îl primim în lumea impură de acum.
Apoi, trebuie să înțelegem că Nirvana este avantajul pe care îl primim în Tărâmul Pur. De aceea, trebuie să le percepem ca fiind două avantaje distincte”.[288]
Rennyo Shonin, *Scrisori*

*

”Tărâmul oamenilor este un loc al nesiguranței. Tărâmul Beatitudinii Supreme este locul eternității. De aceea, să nu ne construim sălașul în tărâmul nesigur al oamenilor, ci să aspirăm la nașterea în Tărâmul etern al Beatitudinii Supreme. În tradiția noastră credința este deasupra a orice. Dacă nu suntem conștienți de acest lucru totul este în zadar. Trebuie neapărat să ne statornicim în credință și să aspirăm la nașterea în Tărâmul Pur..”[289]
Rennyo Shonin, *Scrisori*

---

[287] *Idem*, p. 628-639.
[288] *Rennyo Shonin Ofumi: The Letters of Rennyo*, translated from the Japanese (Taisho, Volume 74, Number 2668) by Ann T. Rogers and Minor L. Rogers, Numata Center for Buddhist Translation and Research, Berkeley, California, 1996, p.14
[289] *Idem*, p.115